

آزمون ۲۸ دی ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۶۰ سؤال در ۶۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۰۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۱) و (۲)	۲۰	۱	۲۰	۲۵
۲	اجباری	علوم و فنون ادبی (۱)	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۳	انتخابی	جامعه شناسی (۱)	۵	۴۱	۴۵	۱۰
		جامعه شناسی (۲)	۵	۴۶	۵۰	
۴	اجباری	روان شناسی	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، رضا خانابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، امیر محمودیان، مهرداد مهربان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرداد مشایخی، محمد مشهدیان، یاسین مهدیان، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، علی شکوری، سید آرش مرتضائی‌فر	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، فاطمه عبدالوند، عادل‌علیرضای‌مقدم، محمدعرفان فرهادی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، محمد کرمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن
محمد ابوالحسنی، علیرضا پدram، مریم خسروی دهنوی، حبیبه محبی، محمد مهدی یعقوبی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، عرفان دهدش‌نیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، محمد کرمی‌نیا، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، مهرداد مشایخی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، حسین سهرابی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلانه‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌گاهی، مهشید رستمی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۱) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)
معادله درجه دوم، تابع
صفحه‌های ۹ تا ۷۰

ریاضی و آمار (۲)
تابع
صفحه‌های ۲۱ تا ۵۴

۱- مجموع سن علی و حسین ۴۸ سال است. اگر ۱۸ سال قبل سن علی، از چهار برابر سن حسین دو سال بیشتر باشد، علی چند سال از حسین بزرگتر است؟

(۱) ۶ (۲) ۸

(۳) ۱۰ (۴) ۱۲

۲- برای بافت یک قالی کوچک ۷۸۷۵۰ گره نیاز است. اگر یک قالی‌باف هر روز هفته کار کند و هر هفته سرعت بافت خود را نسبت به هفته قبل دو برابر کند. در این صورت کل قالی در ۴ هفته تمام می‌شود. این قالی‌باف تعداد گرهی که در هر روز از هفته دوم می‌زند، چقدر است؟ (سرعت کار در هر روز از هر هفته ثابت است و سرعت کار رابطه مستقیم با گره‌زدن دارد.)

(۱) ۷۵۰ (۲) ۲۰۰۰

(۳) ۱۵۰۰ (۴) ۱۸۰۰

۳- معادله $(3x - k)^2 = k^2 + 2k - 8$ دارای ریشه مضاعف $x = a$ است. مجموع مقدار k و ریشه مضاعف کدام می‌تواند باشد؟

(۱) $-\frac{10}{3}$ (۲) $\frac{2}{3}$

(۳) $\frac{16}{3}$ (۴) $\frac{8}{3}$

۴- در معادله $x^2 - 6x + m - 1 = 0$ یکی از ریشه‌ها از مربع ریشه دیگر ۴ واحد بیشتر است. مجموع مقادیر ممکن برای m کدام است؟

(۱) ۶ (۲) -۹

(۳) ۲۳ (۴) -۲۳

۵- به‌ازای چه مقدار از k معادله $\frac{2-5t}{2-2t} = \frac{3t^2+k}{(t^2+1)^2-69}$ دارای جواب $t = -2$ می‌باشد؟

(۱) ۱۰۰ (۲) -۱۰۰

(۳) ۸۸ (۴) -۸۸

۶- جواب کوچکتر معادله $\frac{3}{x^2-1} = \frac{1}{x+1} + \frac{x}{x-1}$ کدام است؟

(۱) $-1-\sqrt{5}$ (۲) $-1+\sqrt{5}$

(۳) $-2+\sqrt{5}$ (۴) $-2-\sqrt{5}$

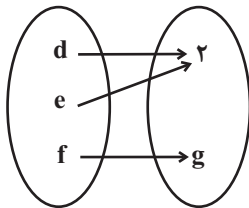
۷- اگر $f = \{(a, c + 2b), (3, a + 2b), (5, 4), (c, d + 2), (3, 7), (5, 2a - b)\}$ یک تابع باشد، حاصل $\frac{a^2 - b^2}{c + d}$ کدام است؟

(۱) $\frac{8}{5}$ (۲) $\frac{5}{8}$

(۳) $\frac{1}{8}$ (۴) $\frac{3}{8}$

۸- اگر تابع $R = \{(3a, -1), (6, 3a + b), (3a, a + b), (3b + a, 2), (6, 2b + 7)\}$ به صورت نمودار پیکانی زیر باشد، حاصل $a + b + d + e + f + g$

کدام است؟

(۱) ۵ (۲) $\frac{7}{2}$

(۳) ۶ (۴) $\frac{5}{2}$

۹- نمودار تابع خطی $f(x) = ax + b$ محور x ها را در نقطه‌ای به طول ۴ و محور y ها را در نقطه‌ای به عرض ۸ قطع می‌کند، نمودار سهمی

$y = ax^2 + bx + 5$ از کدام ناحیه محورهاى مختصات عبور می‌کند؟

(۱) فقط اول و سوم (۲) فقط دوم و سوم و چهارم

(۳) فقط سوم و چهارم (۴) از هر ۴ ناحیه عبور می‌کند.

۱۰- نقاط متمایز $(2, a), (4, 2a), (a + 3, 20)$ روی خط $y = f(x)$ قرار دارند و $a \in \mathbb{N}$ مقدار $f(a)$ کدام است؟

(۱) $12/5$ (۲) ۵

(۳) -۸ (۴) ۱۵

۱۱- در تابع خطی f اگر $f(4) - f(1) = 12$ و $f(7) = 6 - f(3)$ باشد، مقدار $f\left(\frac{1}{4}\right)$ کدام است؟

(۱) -17 (۲) -16

(۳) 17 (۴) 16

۱۲- بیشترین مقدار تابع $f(x) = x(x-1) - 3x^2 + 1$ کدام است؟

(۱) $\frac{9}{8}$ (۲) $\frac{11}{8}$

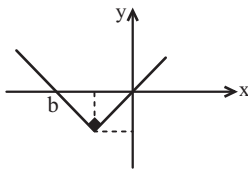
(۳) $\frac{3}{4}$ (۴) $\frac{5}{4}$

۱۳- تابع $g(x) = 2x + 2$ از رأس سهمی تابع $f(x) = -x^2 + bx + c$ عبور می‌کند. اگر $f(0) - g(0) = 1$ باشد. در این صورت b کدام است؟

(۱) -1 (۲) $\frac{3}{2}$

(۳) 2 (۴) 3

۱۴- نمودار تابع $f(x) = |x - a| - 4$ به شکل زیر است. مقدار $f(2a + b)$ کدام است؟

(۱) -2

(۲) 12

(۳) 4

(۴) 8

۱۵- اگر f تابعی ثابت، g تابع همانی و $f(3)f(a) = g(2)$ برقرار باشد و محل برخورد دو تابع f و g در ناحیه سوم باشد، حاصل $\frac{(f(5))^2 + g(8)}{f(3) \times f(6)}$ کدام

است؟

(۱) 6 (۲) -4

(۳) 5 (۴) 4

۱۶- اگر $f = \{(2, b), (3, 2b - 2)\}$ و $g(x) = ax + 3$ و تابع $f + g$ ، تابع همانی باشد. حاصل $\left[\frac{a+b}{a} \right]$ کدام است؟ ([ ]، نماد جزء صحیح است.)

(۱) ۱ (۲) -۱

(۳) صفر (۴) ۲

۱۷- تعداد نقاط تقاطع $f(x) = \frac{|x-2|}{-|x|} + |\text{sign}(x)|$ با $g(x) = x^2 + 1$ در محدوده $-1 \leq x < 0$ کدام است؟

(۱) ۳ (۲) ۲

(۳) ۱ (۴) صفر

۱۸- اگر $f(x) = [x] + \left[\frac{1}{x} \right]$ باشد، حاصل $f(\pi) + f(\sqrt{3})$ کدام است؟ ([ ]، نماد جزء صحیح است.)

(۱) ۱ (۲) ۲

(۳) ۳ (۴) ۴

۱۹- اگر $f(x) = mx + 3$ و $g(x) = (1 - 2m^2)x - 4$ به‌ازای کدام مقدار m ، رابطه $(f^2 - g)(-2) = 18$ برقرار است؟

(۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $-\frac{1}{4}$

(۳) $\frac{1}{2}$ (۴) $-\frac{1}{2}$

۲۰- اگر $f = \{(1, 5), (3, 7), (8, 9)\}$ و $g = \{(1, 4), (3, 6), (9, 5)\}$ و $h = \{(3, 5), (5, 1), (9, 6), (1, 5)\}$ باشند، مجموع اعضای برد تابع $\frac{f+g}{h}$ کدام

است؟

(۱) $3/8$ (۲) ۴

(۳) $4/2$ (۴) $4/4$

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

کل کتاب

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۲۱- زبان رایج در دورهٔ هخامنشیان و اشکانیان و زبان رسمی ساسانیان و ساسانیان به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) فارسی باستان، پهلوی، دری، میانه
 (۲) فارسی باستان، پارتی، پهلوی، دری
 (۳) پهلوی، فارسی باستان، فارسی میانه، دری
 (۴) پهلوی، فارسی میانه، فارسی باستان، دری

۲۲- چه تعداد از موارد زیر، از ویژگی‌های سبک خراسانی محسوب می‌شوند؟

- (الف) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی
 (ب) رواج هجو در شعر
 (ج) سادگی قافیه و ردیف
 (د) فراوانی ترکیبات نو
 (ه) زمینی‌بودن معشوق در همهٔ آثار

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۳- کدام گزینه به ترتیب به ویژگی زبانی، فکری و ادبی شعر خراسانی اشاره دارد؟

- (۱) مهجوربودن بخشی از لغات - مضمون عمدهٔ این دوره، حماسه، مدح و اندرز است. - نبودن پیچیدگی‌های اندیشه و عرفان
 (۲) کم‌بودن لغات عربی - توصیفات محسوس و عینی - رواج روح نشاط و خوش‌باشی
 (۳) اشعار اندرزگونهٔ ساده - سادگی زبان شعر - رشد قالب غزل در اواخر این دوره
 (۴) تفاوت تلفظ برخی لغات - شعر واقع‌گرا است. - قالب عمدهٔ این دوره قصیده است.

۲۴- ویژگی سبکی مقابل کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) محاسن این کتاب را نهایت نیست و کدام فضیلت ازین فراتر که از امت به امت و از ملت به ملت رسید و مردود نگشت. (کاربرد «را» به شکل تاریخی)
 (۲) پارسا مردی بود و در جوار او بازارگانی بود که شهد و روغن فروختی و هر روز بامداد قدری از بضاعت خویش برای قوت او بفرستادی. (به‌کارگیری واژگان مغایر با معنا یا ظاهر امروزی)
 (۳) هر چند که این قوم نوحاسته کار ایشان دارند، آخر این امیر در این ابواب سخن با پدریان می‌گوید که ایشان را به روزگار دیده و آزموده است. (حذف فعل به قرینهٔ معنوی)
 (۴) مقتدماں هر صنف را فراهم آورد و حال بازگفت که اگر همگان در تدارک این کار پشت در پشت نه ایستید، در سر این غفلت شوید. (جدانویسی نشانهٔ منفی‌ساز فعل)

۲۵- آرایه‌های «جناس همسان، تکرار، سجع، موازنه، استعاره» به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) ما جان به هوای گل فشانیم / گل میل کنار ما ندارد
 (ب) قفس به دوش سفر کردمی از این گلشن / اگر ز درد طلب خارخار داشتمی
 (ج) تیر او پیوسته می‌خواهم که آید سوی دل / لیک می‌ترسم شود پیوسته در پهلوی دل
 (د) بطلب امن و امان را، بگزین گوشه‌گران را / بشنو راه دهان را، مگشا راه دهان را
 (ه) از جاه توست دیدهٔ تأیید را بصر / وز سعی توست قالب اقبال را بقا

- (۱) ج، ب، د، ه، الف (۲) الف، ج، ه، ب، د (۳) ه، ج، د، الف، ب (۴) ج، الف، د، ه، ب

۲۶- یکی از آرایه‌های به کار رفته در کدام گزینه، نادرست است؟

- (۱) اَمَل گوید که آمد رهبر من
 (۲) گر تکیه دهی وقتی، بر تخت سلیمان ده
 (۳) مقیم می‌کند شد آدم و بهشت بهشت
 (۴) هم دیده داری هم قدم هم نور داری هم ظلم
- اجل گوید که آمد خنجر من (ترصیع، تکرار)
 و پنج‌ه زنی روزی، در پنجه رستم زن (موازنه، تکرار)
 مگر ز کوی مغان به ندیده جایی را (جناس، واج‌آرایی)
 در هزل وجد ای محتشم هم کعبه گردی هم منات (سجع متوازی، سجع مطرف)

۲۷- کدام بیت دارای هر دو نوع جناس است؟

- (۱) زهره گر این چنگ من آرد به چنگ
 (۲) طاعت صد قافله هر شام کن
 (۳) بیشه شد آن دشت و در آنجا نماند
 (۴) در دهن از تنگی او پسته تنگ
- تارک جان سخن آرد به چنگ
 صبح حج و نافله در شام کن
 ریشه‌ای از دشت در آنجا نماند
 راه دل آن تنگ شکر بسته تنگ

۲۸- کدام گزینه برای نشان‌دادن آرایه‌های ابیات زیر، مناسب است؟

- «گیتی، ز گرد لشکرش، طاووس بسته زیورش
 تریاق ما چهر ملک، پور منوچهر ملک»
- (۱) جناس تام - تشبیه - سجع - واج‌آرایی
 (۲) جناس تام - واژه‌آرایی - جناس افزایشی - تلمیح
 (۳) تشبیه - سجع - جناس افزایشی - واژه‌آرایی
 (۴) واج‌آرایی - سجع - جناس حرکتی - تلمیح
- در شرق، رنگین شهپرش؛ در غرب، منقار آمده
 با طاعن مهر ملک، طاعون سزاوار آمده»

۲۹- وزن چند مصراع مطابق الگوی «-U-U--UU-U-U--» است؟

- (الف) سپید برف برآمد به کوهسار سیاه
 (ب) زان می که گر سرشکی ازان درچکد به نیل
 (ج) باز جهان تیز پر و خلق شکار است
 (د) روزیت دوست گشت و شبی دشمن
 (ه) بر آسمانت خواند خداوند آسمان
- (۱) چهار
 (۲) یک
 (۳) دو
 (۴) سه

۳۰- با توجه به اختیارات شاعری، تعداد «جایهای بلند در بیت اول» و «جایهای کشیده در هر دو بیت»، به ترتیب، کدام است؟

- «آبی، مگر چو من ز غم عشق زرد گشت
 «بر سان عاشقی که ز شرم رخان خویش
 از شاخ، همچو چوک بیاویخت خویشتن»
 دیبای سبزر را به رخ خویش بر کشید»
- (۱) ده - هشت
 (۲) سیزده - نه
 (۳) یازده - نه
 (۴) شانزده - هشت

۳۱- مضمون و آهنگ کدام بیت به درستی بیان نشده است؟

- (۱) وصال اندر وصال اندر وصال است
 (۲) وصال دوست اگر چه موافقت و خوشست
 (۳) دلا به عالم معنی طلب وصال از دوست
 (۴) یافتن وصال تو کار نه چون منی بود
- در این حالت حکایت درنگنجد (آهنگی شاد برای رسیدن به معشوق)
 وصال خدمت درگاه میر بهتر از آن (آهنگی ملایم برای بیان برتری وصال
 ممدوح به معشوق)
 وصال عالم صورت بود محال از دوست (آهنگی ملایم برای بیان نکته‌های عرفانی)
 دولت دیگری طلب کو به وصال تو رسد (آهنگی ملایم برای بیان سختی
 رسیدن به وصال دوست)

۳۲- در همه ابیات به جز ... هماهنگی وزن و محتوا مشهود است.

- (۱) بیا که قصرِ اَمَل سخت سست بنیادست
 (۲) دی در گذار بود و نظر سوی ما نکرد
 (۳) خیز که امروز جهان آن ماست
 (۴) قوتی نه و لوتی نه در این روز جگرسوز
- بیار باده که بنیادِ عمر بر بادست
 بیچاره دل که هیچ ندید از گذارِ عمر
 جان و جهان ساقی و مهمان ماست
 گر بوی طعام است ز دل‌های کباب است (لوت: طعام)

۳۳- در کدام بیت، قافیه درونی همراه با سجع مطرف است؟

- (۱) هرکسی را دلربایی همچو ذره در هوایی
 (۲) برخی تا یکسو نهیم این دلق ازرق فام را
 (۳) در شکرستان جان غرق شدم ای شکر
 (۴) اگر تو برفکنی در میان شهر نقاب
- قبله هرکس به جایی قبله سعدی سرایت
 بر باد فلاشی دهیم این شرک تقوانام را
 زین شکرستان اگر هیچ چشیدی بگو
 هزار مؤمن مخلص در افکنی به عقاب

۳۴- کدام گزینه می‌تواند از نظر عروض و قافیه انتخاب درستی برای جاهای خالی باشد؟

«همی گفت کای مهربان ... کجایی فگنده در این ...»

- (۱) «دلبر!» - «جا من را» (۲) «یار من» - «پرده من» (۳) «نیک یار» - «مرغزار» (۴) «سرو رعا» - «غم مرا»

۳۵- کدام بیت، ذوقافیتین نیست و قاعده قافیه آن، قاعده ۲ می‌باشد؟

- (۱) بیات تا حال یکدیگر بدانیم
 (۲) ساقیا جام مرا پر ز می ناب بکن
 (۳) حروف کائنات از بازجویی
 (۴) که خبر برد ز یار از من مبتلای غمگین
- مراد هم بجوییم ار توانیم
 که به محفل اندر نیست مرا تاب سخن
 همه در توسست و تو در لوح اویی
 که لبش بریخت خونم به بهانه‌های رنگین

۳۶- به ترتیب، قافیه کدام بیت براساس قاعده «۲»، آمده است و در کدام بیت «ذوقافیتین» یافت می‌شود؟

- (الف) در کنار جوی جا با قامت دلجوی جوی
(ب) گر تو را میل صحبت لیلی است
(ج) ره عقل جز پیچ بر پیچ نیست
(د) که یارا مرو کاشنای توام
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «د» و «الف»
(۳) «ج» و «الف» (۴) «ب» و «ج»

۳۷- درباره رباعی زیر کدام گزاره درست است؟

- «گیرم که به فتوای خردمندی و رای
با میل که طبع می‌کند چه توان کرد؟»
- از دایره عقل برون نهنم پای
عیب است که در من آفریدست خدای»

(۱) فاقد جناس و دارای تشبیه است.

(۲) قافیه در پایان ابیات از قاعده ۲ و تبصره قافیه تبعیت می‌کند.

(۳) وزن رباعی از اوزانی نیست که یک دسته‌بندی هجایی آن بر دیگری اولویت دارد.

(۴) با بیت «در صراط‌المستقیم عشق عقل خرده‌بین / در دل شب راه در ریگ روان گم کرده‌ای است» قرابت معنایی دارد.

۳۸- مفهوم موافق با مفهوم عبارت زیر در متن یا بیت کدام گزینه یافت می‌شود؟

«گروهی از حکما به حضرت کسری در، به مصلحتی سخن همی‌گفتند و بزرگمهر که مهتر ایشان بود خاموش. گفتندش: چرا با ما در این بحث سخن نگویی؟ گفت: وزیران بر مثال اطبایند و طبیب دارو ندهد جز سقیم را.»

(۱) دانا چو طبله عطار است خاموش و هنرنامی؛ و نادان خود طبل غازی، بلندآواز و میان‌تهی.

(۲) به نان خشک قناعت کنیم و جامه دلق / که بار محنت خود به که بار منت خلق

(۳) گفتیم: این شرط آدمیت نیست / مرغ تسبیح‌گوی و من خاموش

(۴) وگر بینم که نابینا و چاه است / اگر خاموش بنشینم گناه است

۳۹- کدام بیت، فاقد مفهوم کلی دو بیت زیر است؟

- «چون خجلیم از سخن خام خویش
پیش تو گر بی‌سروپا آمدیم»
- (۱) با سیه‌رویان بود عفو خدا را روی حرف
(۲) گر عفو خدا کم بود از طاعت تو
(۳) افسانه دوزخ همه باد است به گوشم
(۴) از نامه سیاه نترسم که روز خشر
- هم تو بیامرز به انعام خویش
هم به امید تو خدای آمدیم»
- قابل اقبال نبود نامه را روی سفید
دوزخ ز من و بهشت از حضرت تو
تا ز آتش هجران تو در عین عذابم
با فیض لطف او صد از این نامه طی کنم

۴۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) مکن تا توانی دل خلق ریش
(۲) چنین است گردنده کار جهان
(۳) نگه کن در همه روزی به فردات
(۴) مینداز سنگ گران از بورت
- وگر می‌کنی می‌کنی بیخ خویش
که ماتم کند سور را در زمان
مکن بد تا نبینی بد مکافات
که چون بازگردد فتد بر سرت

کل کتاب

از میان سوالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤال‌های ۴۱ تا ۴۵ «یا» به سؤال‌های ۴۶ تا ۵۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۴۱- به ترتیب، عبارت نادرست در رابطه با جهان اجتماعی و عبارت درست در رابطه با فرهنگ کدام است؟

(۱) جهان اجتماعی بیشتر شبیه یک بازی گروهی است. - بخش‌هایی از فرهنگ که صرفاً مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه خاص است، خرده‌فرهنگ نامیده می‌شود.

(۲) آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، یک آگاهی خصوصی است. - خرده‌فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی ناسازگارند.

(۳) مجموعه آگاهی‌های مشترکی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، فرهنگ نام دارد. - بخشی از فرهنگ که همه اعضای جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند، فرهنگ عمومی نامیده می‌شود.

(۴) اعضای جهان اجتماعی از عضویت یکدیگر مطلع‌اند؛ اما لزوماً از حقوق و تکالیف دیگران آگاهی ندارند. - به خرده‌فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی، خرده‌فرهنگ‌های موافق گفته می‌شود.

۴۲- «ارزش‌های اجتماعی» در سه قلمرو «حقیقی»، «آرمانی» و «واقعی» چگونه‌اند؟

(۱) پیدایش، قوام و دوام ارزش‌ها در دو قلمرو آرمانی و واقعی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است. ولی در قلمرو حقیقی، ارزش‌ها، مستقل از خواست و تمایل افراد هستند.

(۲) جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی آن‌ها را به قلمرو واقعی خود وارد می‌کنند. حدود قلمرو حقیقی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود.

(۳) دوام، قوام و پیدایش ارزش‌ها در دو قلمرو حقیقی و آرمانی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است ولی در قلمرو واقعی، ارزش‌ها، مستقل از خواست و تمایل افرادند.

(۴) از نظر جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو حقیقی جوامع انسانی پدید می‌آیند و جوامع مختلف با ایمان به ارزش‌های حقیقی آن‌ها را به قلمرو واقعی خود وارد می‌کنند و اگر اعمال خود را براساس آن‌ها سامان دهند آن‌ها را به قلمرو آرمانی وارد نموده‌اند.

۴۳- به ترتیب هر یک از موارد زیر کدام نوع از تحرک اجتماعی را نشان می‌دهد؟

- مشاور عادی که در یک مرکز مشاوره به مشاور ارشد تبدیل می‌شود.

- معلمی که با حفظ سمت از یک دبستان به دبستانی دیگر منتقل می‌شود.

- راننده معدن که به مدیر داخلی بخش کنترل پروژه تبدیل می‌شود.

- سرمربی تیم فوتبال که به کمک مربی تیم تبدیل می‌شود.

(۱) صعودی - افقی - افقی - صعودی

(۲) افقی - نزولی - صعودی - افقی

(۳) صعودی - افقی - صعودی - نزولی

(۴) صعودی - صعودی - افقی - نزولی

۴۴- به ترتیب هر یک از موارد زیر با کدام گزینه در ارتباط است؟

- فرزندآوری

- حکومت اقلیت براساس فضیلت در دسته‌بندی ارسطو

- مشروعیت دروغین

- هجوم اقتصادی به ایران در دوره پهلوی

(۱) نیاز فطری انسان‌ها - آریستوکراسی - عدم احساس رضایت کسانی که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود - اخذ امتیاز رژی

(۲) از کارکردهای نهاد خانواده - مونارشی - قدرت مبتنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی بشری - اخذ امتیاز رژی

(۳) نیاز فطری انسان‌ها - آریستوکراسی - قدرت مبتنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی بشری - صنایع مونتاژ

(۴) نیاز فطری انسان‌ها - الیگارشی - عدم احساس رضایت کسانی که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود - صنایع مونتاژ

۴۵- در متن زیر مفاهیم جامعه‌شناختی را مشخص کنید.

«کارگران در حال عملیات گودبرداری بودند که ناگهان صدای مهیبی به گوش رسید و گرد و خاک شدیدی همه‌جا را فراگرفت. ساختمان مجاور

کاملاً تخریب شده بود. مردم به سرعت جمع شدند و سعی کردند کارگران و ساکنین ساختمان را از زیر آوارها نجات بدهند. مأموران آتش‌نشانی و

نیروی انتظامی رسیدند. این حادثه خوشبختانه کشته‌ای نداشت ولی مأمورین انتظامی، پیمانکار ساختمان را احضار و به علت گودبرداری و تخریب

غیراصولی، موظف به پرداخت جریمه کردند.»

(۱) کنش اجتماعی - پیامد ارادی کنش اجتماعی - ارزش اجتماعی - جامعه‌پذیری - کنترل اجتماعی

(۲) کنش انسانی - پیامد طبیعی کنش انسانی - هنجار اجتماعی - ارزش اجتماعی - جامعه‌پذیری

(۳) کنش اجتماعی - پیامد غیرارادی کنش اجتماعی - ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی - کنترل اجتماعی

(۴) کنش انسانی - پیامد ارادی کنش انسانی - ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی - جامعه‌پذیری

جامعه‌شناسی (۲)

کل کتاب

اگر به سؤال‌های ۴۱ تا ۴۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۴۶ تا ۵۰ پاسخ دهید.

۴۶- پاسخ سؤالات زیر به ترتیب کدام است؟

- کدام دیدگاه از میان دیدگاه‌های تعامل میان جهان‌ها، جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان تکوینی می‌داند؟
 - در استعمار نو وضعیت حضور یا عدم حضور استعمارگران کدام است؟
 - قدرت سیاسی جوامع اسلامی به ترتیب پیش و پس از دوران استعمار چگونه است؟

(۱) دیدگاه دوم - استعمارگران پنهان و مجریان آشکار - ایلی و قومی و استبداد استعماری

(۲) دیدگاه اول - استعمارگران پنهان و مجریان آشکار - استبداد استعماری و ایلی و قومی

(۳) دیدگاه دوم - استعمارگران و مجریان پنهان - ایلی و قومی و استبداد استعماری

(۴) دیدگاه سوم - استعمارگران پنهان و مجریان آشکار - ایلی و قومی و استبداد استعماری

۴۷- موارد درست در میان عبارتهای زیر کدام‌اند؟

(الف) حقوق بشر بر مبنای اندیشه اومانستی صرفاً براساس تمایلات طبیعی آدمیان شکل می‌گیرد.

(ب) از پایان قرن بیستم با توجه به حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

(ج) دولت‌های سکولار غربی، با تبلیغ مسیحیت فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند.

(د) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

(۱) الف - ج - ب (۲) ب - ج - د (۳) الف - ج - د (۴) ب - الف - د

۴۸- به ترتیب شباهت و تفاوت چالش فقر و غنا و بحران اقتصادی در چیست؟

(۱) هر دو هویت اقتصادی دارند - بحران‌های اقتصادی شامل همه اقشار و طولانی مدت هستند.

(۲) هر دو هویت فرهنگی دارند - آسیب‌های بحران اقتصادی متوجه قشرهای ضعیف است.

(۳) هر دو هویت اقتصادی دارند - چالش فقر و غنا همیشگی و متوجه قشرهای ضعیف است.

(۴) هر دو هویت فرهنگی دارند - بحران‌های اقتصادی شامل همه اقشار و طولانی مدت هستند.

۴۹- به ترتیب کدام گزینه جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
(ب)	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	(الف)
جنبش تنباکو	(ج)	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
(د)	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی

(۱) مقاومت منفی - تدوین رساله‌های جهادیه - تغییر کلی ساختار حکومت - انقلاب مشروطه

(۲) انقلاب - تدوین رساله جهادیه - اصلاح ساختار دولت - جنبش عدالتخانه

(۳) مقاومت منفی - تدوین رساله‌های جهادیه - اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت - جنبش عدالتخانه

(۴) انقلاب - جنبش عدالتخانه - اصلاح ساختار حکومت - انقلاب مشروطه

۵۰- کدام یک از تفاوت‌های انقلاب اسلامی ایران با انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم نیست؟

(۱) انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب مکاتب چپ شکل می‌گرفتند ولی انقلاب اسلامی به فلسفه‌های سیاسی غرب تعلق نداشت.

(۲) انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب با جنبش‌های چریکی شکل می‌گرفتند اما انقلاب اسلامی یک انقلاب فراگیر مردمی با مرجعیت دینی بود.

(۳) انقلاب‌های آزادی‌بخش در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند. انقلاب اسلامی ایران هویتی فرهنگی و تمدنی داشت.

(۴) انقلاب اسلامی ایران برخلاف انقلاب‌های آزادی‌بخش جهت‌گیری ضد استعماری داشت.

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس‌های ۱ تا ۵
صفحه‌های ۸ تا ۱۳۳

۵۱- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب با کدام یک از اهداف علم روان‌شناسی، هم‌خوانی بیشتری دارد؟

- روان‌درمانگری در جریان جست‌وجوی ریشه‌های افسردگی در مراجعه‌کننده‌اش، به توضیح تأثیر عوامل ژنتیکی در ایجاد و تشدید آن می‌پردازد.
- محقق طی بررسی افرادی که معنای زندگی خود را پیدا کرده‌اند، حدس می‌زند آن‌ها در رنج‌ها و مصائب، تاب‌آوری بیشتری در آینده داشته باشند.
- یکی از معلمان کلاس پنجم ابتدایی، در مقاله‌اش به دنبال راهکاری برای کاهش لجبازی دانش‌آموزان است.
- پژوهشگری در مقاله خود با استفاده از منابع مختلف، لیستی از ویژگی‌های افراد مضطرب را تهیه می‌کند.

(۱) تبیین - پیش‌بینی - کنترل - توصیف
(۲) توصیف - کنترل - تبیین - پیش‌بینی

(۳) توصیف - پیش‌بینی - کنترل - تبیین
(۴) تبیین - کنترل - تبیین - توصیف

۵۲- با توجه به روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی، درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب کدام است؟

- در روش مشاهده، محققان فقط در محیط طبیعی به مشاهده رفتارهای مورد نظر می‌پردازند.
- اطلاعاتی را که با کمک مشاهده مستقیم نمی‌توان به دست آورد، حتماً می‌توان با استفاده از پرسش‌نامه کسب کرد.
- در مصاحبه، محقق در ضمن گفت‌وگو و براساس پاسخ‌های دریافت‌شده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند.
- آزمون‌ها ابزاری برای کیفی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند.

(۱) نادرست - درست - نادرست - درست
(۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۳) درست - درست - نادرست - نادرست
(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۵۳- کدام موارد به ترتیب پاسخ‌های بهتری برای دو پرسش زیر هستند؟

- آیا مراحل رشد انسان قابلیت تقسیم مرحله‌ای دارند؟

- در کدام مقطع رشدی آموزش خوب و بد آغاز می‌شود؟

الف) زمانی که می‌توان با کودک مشورت کرد.

ب) زمانی که کودک هنوز به نوجوانی نرسیده است.

ج) بله، اما تعیین مرزهای رشدی کار ساده‌ای نیست.

د) خیر، رشد انسان اساساً پیوسته است.

ه) زمانی که فرد نوجوانی را پشت سر گذاشته است.

ج - ب (۴)

د - ه (۳)

ج - الف (۲)

د - ب (۱)

۵۴- در رابطه با رشد اجتماعی در دوره کودکی، به ترتیب عبارات‌های درست و نادرست را مشخص نمایید.

- یکی از ابتدایی‌ترین علائم رشد اجتماعی در کودکان، ترس از غریبه است که در حدود ۲-۳ ماهگی بروز می‌یابد.
- بسیاری از کودکان در سنین اولیه دوره کودکی در کنار همدیگر بازی می‌کنند، ولی هر کودک به بازی انفرادی خود می‌پردازد.
- بازی‌های موازی در سنین ۶ یا ۷ سالگی است.
- لبخند اجتماعی در ۸-۷ ماهگی بروز می‌یابد.

(۱) درست - نادرست - درست - نادرست (۲) نادرست - درست - نادرست - نادرست

(۳) درست - درست - نادرست - نادرست (۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۵۵- «علی چند روزی است که به دنبال خرید بهترین کتاب روان‌شناسی است، او گفت‌وگوی میان دانش‌آموزان را که از کتاب روان‌شناسی آبی کانون تعریف می‌کردند، شنید و در راه برگشتن از مدرسه کتابی را که مد نظرش بود در کتابفروشی دید و تصمیم گرفت که آن را بخرد.» تمایل علی برای انتخاب کتاب روان‌شناسی آبی کانون را با کدام پدیده روان‌شناختی بهتر می‌توان تبیین کرد؟

(۱) محرک بیرونی (۲) سبک پردازش و انتظارات افراد

(۳) آماده‌سازی (۴) خوگیری

۵۶- کدام گزینه در خصوص عبارت زیر درست است؟

«دانش‌آموزی با شکایت از عدم تمرکز، به مشاور مدرسه مراجعه می‌کند. مشاور به او توصیه می‌کند که مکان مطالعه خود را عوض کند و از محرک‌های مزاحم به ویژه محرک‌های شنیداری دوری کند و طوری نباشد که هم درس بخواند و هم صدای تلویزیون را بشنود. همچنین مشاور به او پیشنهاد می‌دهد که هنگام مطالعه، برای یادگیری عمیق‌تر، از حواس مختلف استفاده نماید.»

(۱) توصیه مشاور مبنی بر این است که توجه او تقسیم نشود و تماماً روی درس متمرکز شود.

(۲) دانش‌آموز برای تقسیم نشدن توجه باید سطح مهارت خود را در تکلیف بالا ببرد.

(۳) نیاز است که دانش‌آموز ساعات مطالعه را کاهش دهد تا توجه‌اش افت نکند.

(۴) توصیه مشاور در جهت افزایش آگاهی و ارادی‌تر شدن توجه است.

۵۷- هریک از موارد ذکرشده، به کدام‌یک از مراحل حافظه، اشاره دارد؟

- مهناز هر روز بعد از مطالعه تمام دروسی که در برنامه دارد، آخر شب را به مرور مطالبی که خوانده است، می‌پردازد.

- امیررضا حین مطالعه تاریخ ادبیات، آثار نویسندگان و شاعران را به رمز تبدیل می‌کند تا بهتر به حافظه بسپارد.

- بهاره در امتحان نهایی جامعه‌شناسی، در به خاطر آوردن کلمات کلیدی درس به مشکل می‌خورد.

(۱) رمزگردانی - ذخیره‌سازی - بازیابی (۲) رمزگردانی - بازیابی - ذخیره‌سازی

(۳) ذخیره‌سازی - بازیابی - رمزگردانی (۴) ذخیره‌سازی - رمزگردانی - بازیابی

۵۸- هر کدام از موقعیت‌های زیر با کدام مفهوم ارتباط بیشتری دارد؟

- روند کلی نمودار فراموشی ایبنگهوس

- عامل کاهش اثر منفی تداخل اطلاعات

- به خاطر سپردن اصطلاحات دشوار پزشکی به دلیل علاقه

- عدم اطلاع از تعداد گلدان‌های خانه

(۱) نزولی - مرور مناسب - تأثیر مثبت عواطف - عدم رمزگردانی

(۲) نزولی - استراحت کردن - تأثیر مثبت عواطف - عدم رمزگردانی

(۳) صعودی - استراحت کردن - تأثیر منفی عواطف - عدم رمزگردانی

(۴) نزولی - استراحت کردن - تأثیر مثبت عواطف - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی

۵۹- درستی و نادرستی عبارتهای زیر، به ترتیب، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- وقتی ساعات زیادی را صرف مسئله کردید و نتوانستید آن مسئله را حل کنید، بهترین راهکار این است که

از یک زاویه جدید به مسئله نگاه کنید.

- پس از کنار گذاشتن مسئله برای مدت زمان معین، کاهش اثر تداخل، عامل اصلی محقق شدن حل

مسئله می‌شود.

- در حل مسئله تصویر مقابل، کودکان نسبت به بزرگسالان موفق‌تر عمل می‌کنند.

- نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمان کوتاه از دیرباز سنت معمول حکما و دانشمندان بوده است، به همین دلیل آن‌ها قادر به اکتشافات و اختراعات

زیادی در رابطه با مسائل پیش‌آمده بودند.

(۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۱) درست - نادرست - نادرست - درست

(۴) درست - درست - نادرست - درست

(۳) نادرست - درست - درست - نادرست

۶۰- متن زیر در مورد یک کشور فرضی است که با مسئله تورم مواجه است؛ کدام گزینه در مورد آن صحیح است؟

«تخت‌وزیر سعی کرد با روش‌هایی که احساس می‌کند درست است، اوضاع اقتصاد را سر و سامان دهد. در همان سال، مجلس قانونی را تصویب کرد که

به موجب آن تورم کشور می‌بایست طی ۸ سال از ۴۰ درصد به ۴ درصد کاهش پیدا می‌کرد. وزیر علوم براساس بارش مغزی دستور داد تا تمام

دانشگاه‌های کشور راه‌حل‌های خود را برای برون‌رفت از شرایط فعلی پیشنهاد کنند تا درنهایت بهترین و کم‌هزینه‌ترین راه، عملیاتی و ابلاغ شود. وزیر

اقتصاد از پژوهشگران و متخصصان اقتصاد خواست تا کشورهای موفق در مهار تورم را مطالعه کنند و از آن‌ها برای مهار تورم الگوسازی کنند. در همین

حین، وزیر کشور دستور داد تا سازمانی به نام «مهار تورم» تشکیل شود. این سازمان وظیفه داشت بر اساس اصول منطقی و علمی، مبانی تورم را بشناسد

و در قالب یک الگوریتم استاندارد که مورد تایید علوم اقتصادی و سیاسی است، در طولانی مدت مشکل تورم را حل کند.»

(۱) وزارت‌خانه‌های علوم و اقتصاد بهترین عملکرد را خواهند داشت.

(۲) در صورتی که نیازمند راه‌حل فوری باشیم، دستورالعمل وزارت کشور کاربردی‌تر خواهد بود.

(۳) بهتر است وزارت علوم ملاک‌های خود را برای انتخاب بهترین پیشنهاد از میان دانشگاه‌ها اعلام کند.

(۴) فارغ از بحث زمان و هزینه، احتمال خطای روشی که وزارت کشور در پیش گرفته کمتر از سایرین است.

آزمون ۲۸ دی ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۲۰ سؤال در ۶۵ دقیقه

ساعت ۹:۰۵ تا ۱۰:۱۰ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۶	
تاریخ و جغرافیا	۱	۲	۴	۶	۷	
فلسفه و منطق	۱	۲	۳	۵	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱)	۲۰	۶۱	۸۰	۲۰
۲	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۸۱	۸۵	۸
		تاریخ (۲)	۵	۸۶	۹۰	
۳	انتخابی	جغرافیای ایران	۵	۹۱	۹۵	۷
		جغرافیا (۲)	۵	۹۶	۱۰۰	
۴	اجباری	منطق	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۵	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۶	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰

عربی زبان قرآن (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

کل کتاب

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۶۱ - ۶۹)

۶۱- ﴿وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ﴾:

(۱) و از آسمان آبی نازل شد و با آن از میوه‌ها روزی برای شما پدید آورد!

(۲) و آبی از آسمان نازل شد و با آن از میوه‌ها روزی برای شما خارج کرد!

(۳) و آب را از آسمان نازل کرد و از آن به‌وسیله میوه‌ها رزقی برایتان قرار داد!

(۴) و از آسمان آبی فرو فرستاد و به‌وسیله آن از میوه‌ها رزقی برایتان بیرون آورد!

۶۲- «الَّذِينَ يَعْمَلُونَ بِوَجِبَاتِهِمْ وَيَهْتَمُونَ بِالْحِفَافِ عَلَى الْمُرَافِقِ الْعَامَّةِ هُمْ مُوَاطِنُونَ يَشْعُرُونَ بِأَنَّ لَهُمْ مَسْئُولِيَّةً مَشْتَرَكَةً فِي مَدِينَةٍ يَعِيشُونَ فِيهَا!»: کسانی که.....

(۱) به وظایفشان عمل می‌کنند و به نگهداری از تأسیسات عمومی اهمیت می‌دهند، شهروندانی هستند که احساس می‌کنند

یک مسؤولیت مشترک در شهری دارند که در آن زندگی می‌کنند!

(۲) وظایف خود را انجام می‌دهند و از تأسیسات عمومی حفاظت می‌کنند، شهروندانی هستند که در شهری که در آن زندگی

می‌کنند احساس مسؤولیت مشترک می‌کنند!

(۳) وظایفشان را انجام می‌دهند و به حفاظت از تأسیسات عمومی می‌پردازند، شهروندانی هستند که در شهری که زندگی

می‌کنند مسؤولیت مشترکی احساس می‌کنند!

(۴) به وظایف خود عمل می‌کنند و به تأسیسات عمومی اهتمام می‌ورزند، شهروندانی هستند که احساس می‌کنند مسؤولیت

مشترکی در برابر شهری دارند که در آن زندگی می‌کنند!

۶۳- «لَمَّا تَعَرَّفْتُ عَلَى أَحَدِ الْمُوظَّفِينَ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ سَأَلَنِي عَنِ إِيرَانَ لِأَنَّهُ كَانَ يُحِبُّ أَنْ يُسَافِرَ إِلَيْهَا!»:

(۱) هنوز با یکی از کارمندان سالن فرودگاه آشنا نشده بودم که درباره ایران از من پرسید چون دوست داشت که به آنجا سفر

کند!

(۲) هنگامی که با یکی از کارمندان در سالن فرودگاه آشنا شدم درباره ایران از من سؤال کرد زیرا دوست داشت که به آن سفر

کند!

(۳) وقتی در یکی از سالن‌های فرودگاه با کارمندی آشنا شدم از من درباره ایران پرسید چون مسافرت به آن را دوست داشت!

(۴) هنوز با یک کارمند در سالن فرودگاه آشنا نشده بودم که از من راجع به ایران سؤال کرد زیرا سفر به آنجا را دوست

می‌داشت!

۶۴- « زَيْمًا تُسَجَّلُ مُنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو مَنَاطِقَنَا الثَّقَافِيَّةَ فِي قَائِمَةِ التَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ. فَهِيَ مَنَاطِقٌ تَقْدِرُ عَلَى جَذْبِ السَّائِحِينَ مِنَ الْبُلْدَانِ الْمَخْتَلِفَةِ! »:

- (۱) چه بسا سازمان یونسکو مناطقمان را که فرهنگی است، در لیست میراث جهانی به ثبت برساند. پس آن مناطقی است که می‌تواند گردشگران را از کشورهای گوناگون جذب کند!
- (۲) سازمان یونسکو مناطق فرهنگی مان را در لیست میراث جهانی ثبت می‌کند. پس آن مناطقی است که قدرت جذب گردشگران را از کشورهای مختلف دارد!
- (۳) شاید سازمان یونسکو مناطق فرهنگی ما را در لیست میراث جهانی به ثبت برساند. پس آن مناطقی است که توانایی جذب جهانگردان را از بسیاری از کشورها دارد!
- (۴) چه بسا سازمان یونسکو مناطق فرهنگی مان را در لیست میراث جهانی ثبت کند. پس آن مناطقی است که می‌تواند جهانگردان را از کشورهای مختلف جذب کند!

۶۵- « مَا كَانَتْ الْحِرْبَاءُ تَسْتَطِيعُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَهَا فِي اتِّجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ دُونَ أَنْ تُحْرِكَ رَأْسَهَا! »:

- (۱) آفتاب‌پرست نمی‌تواند چشمانش را در جهت‌های گوناگونی بچرخاند بدون اینکه سرش را حرکت دهد!
- (۲) آفتاب‌پرست نمی‌توانست چشمش را در جهات گوناگونی بچرخاند بدون اینکه سرش را حرکت دهد!
- (۳) آفتاب‌پرست نمی‌تواند چشم خود را در جهت‌های گوناگونی بچرخاند بدون اینکه سرش را بچرخاند!
- (۴) آفتاب‌پرست نمی‌توانست در جهات مختلفی چشمش را بچرخاند قبل از اینکه سرش حرکت کند!

۶۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) مشاهده تلك الظاهرة العجيبة كانت تُحَيِّرُ النَّاسَ فِي السَّنَوَاتِ الْمَاضِيَةِ فِي تِلْكَ الْمَنطِقَةِ! در سال‌های گذشته مردم با دیدن آن پدیده عجیب در آن منطقه حیران می‌شدند!
- (۲) قَامَ الشَّرْطِيُّ فِي الصَّلَاةِ بِتَقْتِيشِ كُلِّ مَا كَانَ عِنْدَنَا مِنْهَا حَقِيبَةً وَلَدْنَا الصَّغِيرَةَ! پلیس در سالن به بازرسی همه آنچه که داشتیم از جمله کیف کوچک فرزندمان پرداخت!
- (۳) كَانَ الْعَجُوزُ يَنْصَحُ جِيرَانَهُ أَنْ يَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايُشًا سَلْمِيًّا مَعَ احْتِرَامٍ عَقَائِدِهِمْ! پیرمرد بعضی از همسایگانش را نصیحت می‌کرد که با همدیگر با احترام به باورهایشان همزیستی مسالمت‌آمیز کنند!
- (۴) كَيْفَ تَسْتَطِيعُ تِلْكَ الْأَفْرَاسُ أَنْ تَنَامَ وَاقْفَةً عَلَى أَقْدَامِهَا! آن اسب چگونه می‌تواند ایستاده بر روی پاهایش بخوابد!

۶۷- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) لا نُصَدِّقُ أَنْ هَذِهِ أَشْعَارٌ قَدْ أَنْشَدَهَا ذَلِكَ الشَّاعِرُ الشَّابُّ! : باور نمی‌کنیم که این اشعار را آن شاعر جوان سروده است!
- (۲) بعضُ التَّلَامِيذِ يُمَارِسُونَ نَشَاطاً حُرّاً فِي الْحِصَّةِ الثَّلَاثَةِ! : برخی دانش‌آموزان در زنگ سوم فعالیت‌های آزادانه انجام می‌دهند!
- (۳) مَصْنَعُنَا قَدْ حَصَلَ عَلَيَّ ثَرْوَةٌ عَظِيمَةٌ بِإِنْتِاجِ السِّجَادِ فِي السَّنَوَاتِ الْأَخِيرَةِ! : کارخانه ما در سال‌های اخیر با تولید فرش به ثروت عظیمی دست یافته است!
- (۴) إِنَّ مَحَافِظَةَ يَزْدٍ مَشْهُورَةٌ بِحَلَوِيَّاتِهَا وَ مَنَاطِقَهَا الصَّحْرَاوِيَّةِ! : استان یزد به شیرینی‌ها و مناطق بیابانی‌اش مشهور است!

۶۸- « أهالي هندوراس جشن می‌گیرند و این روز را جشنواره ماهی می‌نامند! »؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) يَحْتَفِلُ أَهَالِي الْهِنْدُورَاسِ وَ يُسَمِّي هَذَا الْيَوْمَ مَهْرَجَانَ السَّمَكِ!
- (۲) أَهَالِي الْهِنْدُورَاسِ يَحْتَفِلُونَ وَ يُسَمِّي هَذَا يَوْمَ مَهْرَجَانَ السَّمَكِ!
- (۳) يَحْتَفِلُ أَهَالِي الْهِنْدُورَاسِ وَ يُسَمُّونَ هَذَا الْيَوْمَ مَهْرَجَانَ السَّمَكِ!
- (۴) يَحْتَفِلُونَ أَهَالِي الْهِنْدُورَاسِ وَ يُسَمُّونَ هَذَا الْيَوْمَ مَهْرَجَانَ السَّمَكِ!

۶۹- عَيْنُ الْأَنْسِبِ لِلْمَفْهُومِ: « سَكُوتُ اللَّسَانِ سَلَامَةٌ الْإِنْسَانِ! »

- (۱) مهر سکوت با دل بی‌آرزو خوش است / از خامشی چه سود چو گویاست آرزو
- (۲) خامشی باشد نشان اهل حال / گر بجنبانند لب، گردند لال
- (۳) چو با جمعی دچارم کرداز من صد سخن پرسد / چو تنها بیندم مهر سکوتش بر دهن باشد
- (۴) نیست حالی در دل شاعر خیال‌انگیزتر / از سکوت خلوت اندیشه‌زای نیم‌شب

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۷۰ - ۷۴) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

يُحْكِي أَنَّ عَجُوزًا كَانَتْ يَسَافِرُ فِي قِطَارٍ مَعَ ابْنِهِ الشَّابِّ، أَخْرَجَ الْإِبْنَ يَدِيهِ مِنَ النَّافِذَةِ، وَ شَعَرَ بِمَرُورِ الْهَوَاءِ عَلَى وَجْهِهِ، وَ صَرَخَ فَجَاءَةً: أَبِي، هَلْ تَرَى كُلَّ هَذِهِ الْأَشْجَارِ الَّتِي تَسِيرُ وَرَاءَنَا؟!، تَبَسَّمَ الرَّجُلُ الْعَجُوزُ فَرِحًا. وَقَدْ جَلَسَ إِلَى جَانِبَيْهَا زَوْجَانِ يَسْتَمْعَانِ بِاسْتِعْرَابٍ شَدِيدٍ إِلَى الْحَدِيثِ الدَّائِرِ بَيْنَ الْأَبِ وَ ابْنِهِ: فَكَيْفَ لِشَابِّ فِي هَذَا الْعَمْرِ أَنْ يَتَصَرَّفَ كَطِفْلِ صَغِيرٍ؟! بَدَأَ الشَّابُّ بِالصَّرَاحِ مَرَّةً أُخْرَى: أَبِي، أَنْظِرْ إِلَى الْأَزْهَارِ الْمَلَوْنَةِ وَ الْأَعْشَابِ، أَنْظِرْ إِلَى الْغَيْومِ الَّتِي تَسِيرُ مَعَ الْقِطَارِ!، اِزْدَادَ تَعَجُّبَ الزَّوْجَيْنِ. ثُمَّ بَدَأَ نَزُولَ الْأَمْطَارِ وَ صَرَخَ الشَّابُّ: إِنَّهَا تَمَطَّرُ وَ الْمَاءُ يَتَسَاقَطُ عَلَى يَدَيَّ. فِي هَذِهِ اللَّحْظَةِ لَمْ يَسْتَطِعِ الزَّوْجَانِ السَّكُوتَ، وَ سَأَلَا الرَّجُلَ الْعَجُوزَ: لِمَاذَا لَا تُرَاجِعُ الطَّبِيبَ وَ تَحْصِلُ عَلَى عِلَاجِ لَابِنِكَ؟، فَأَجَابَ: إِنَّنَا قَادِمَانِ مِنَ الْمُسْتَشْفَى، إِذْ إِنَّ ابْنِي قَدْ اسْتَطَاعَ أَنْ يَبْصُرَ لِلْمَرَّةِ الْأُولَى!

۷۰- عَيْنُ الْخَطَا: (حَسَبِ النَّصِّ)

- (۱) سلوك ذلك الشاب حير الزوجين جداً!
- (۲) كان الأب العجوز و ابنه قد راجعا الطبيب للعلاج!
- (۳) كان الابن الشاب يصرخ خائفاً من الظواهر الطبيعية!
- (۴) في البداية لم يكن الزوجان يرغبان في كسر صمتهما!

۷۱- ماذا تَبَيَّنَ للزَّوجينِ في الأخير؟ تَبَيَّنَ لهما أَنْ ...

- (۱) الرجل العجوز لا يعرف مرض ابنه!
- (۲) الإبن الشابُّ مُصاب بمرض غريب!
- (۳) الشابُّ لم يكن قادراً على رؤية الأشياء منذ ولادته!
- (۴) العجوز يقدر على رؤية الأشياء لأول مرّة في حياته!

۷۲- عَيِّن ما نستنتج من النَّص:

- (۱) خوب جهان را بین، هرچه بیینی کم است!
- (۲) لا تتعجّل في الحُكم على الآخرين!
- (۳) آن چه من می‌نگرم بر دگری ظاهر نیست!
- (۴) إنّ الأمور بعواقبها لا بظواهرها!

■ عَيِّن الخُطأ في الإعراب و التَّحليل الصِّرفي (۷۳ و ۷۴)

۷۳- « يسافر - تبسم - يستمعان - صغير »:

- (۱) يسافر: للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي، من باب مفاعلة / فعل و فاعل، الجملة فعلية
- (۲) تبسم: مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي؛ مادته: ب س م - لازم / فعل و الجملة فعلية
- (۳) يستمعان: مضارع - للمثنى - مزيد ثلاثي؛ مصدره «استماع»، و له حرفان زائدان / فعل، و الجملة فعلية
- (۴) صغير: اسم - مفرد مذكر - معرب / صفة أو نعت، مجرور بعلامة الكسرة، بالتبعية من موصوفها أو منعوتها

۷۴- « تعجب - يتساقط - لا تراجع - زوجان »:

- (۱) تعجب: اسم؛ مصدر من فعل مزيد ثلاثي، من باب تفعل - معرب / فاعل و مرفوع بالضمّة
- (۲) يتساقط: فعل - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي، و له حرفان زائدان / فعل و فاعل، و خبر
- (۳) لا تراجع: للمخاطب - مزيد ثلاثي، من باب مفاعلة؛ ماضيه: راجع / فعل و فاعل؛ مفعوله: الطبيب
- (۴) زوجان: اسم - مثنى للمذكر (مفرده: زوج) - معرب / فاعل لِفعل «قد جلس» و مرفوع بعلامة «التون»

■ عَيِّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۷۵ - ۸۰)

۷۵- عَيِّن الخُطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) اِكْتَشَفَ العُلَماءُ أَنَّ هذه الأضواء تَتَبَعُثُ مِنْ نَوْعِ مِنَ البَكْتِيرِيا المُضِيئَةِ!
- (۲) تَسْتَطِيعُ الجِرْبَاءُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنِيها فِي اتِّجاهاتٍ مُخْتَلِفَةٍ دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ رَأْسَها!
- (۳) إِنَّ أَغْلَبَ الحَيَواناتِ إِضافةً إِلى امْتلاكِها لِلعُغَةِ خاصَّةً بِها، تَمَلِكُ لُغَةً عامَّةً!
- (۴) لا تَتَحَرَّكُ عَيْنُ البومَةِ وَلَكِنها تُعَوِّضُ هذا النِّقصَ بِتَحريكِ رَأْسِها فِي كُلِّ ناحِيَةٍ!

۷۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي اسْتِخْدَامِ الْعَدَدِ وَالْمَعْدُودِ:

- (۱) جَدِّي الْعَزِيزُ قَدْ بَلَغَ مِنَ الْعُمُرِ تِسْعِينَ وَ أَرْبَعَةَ عَامًا!
- (۲) لَوْلَا دِي سَيَّارَتَانِ إِثْنَانٍ لَكُنَّه لَا يَسْمَحُ لِي أَنْ أَسُوقَهُمَا!
- (۳) كَانَ ثَلَاثَةَ لَاعِبِينَ فِي الْمُبَارَاةِ قَدْ أَثَارُوا إِعْجَابَ الْمُتَفَرِّجِينَ!
- (۴) رَسَمَ الطِّفْلُ شَجَرَةً كَبِيرَةً عَلَى وَرَقَةٍ لَهَا ثَلَاثَةُ عَشْرٍ عُصُونًا!

۷۷- عَيْنِ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا الْمَصْدَرُ الْمَزِيدُ أَكْثَرَ:

- (۱) اجْتِمَاعِ النَّاسِ فِي يَوْمِ الْقُدْسِ يُفْرِحُ الشَّعْبَ الْفِلَسْطِينِيَّ!
- (۲) تَسَاقُطُ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ سَبَّبَ تَحْيِيرَ النَّاطِرِينَ جَدًّا!
- (۳) عَرَفْنَا خَبِيرًا وَاحِدًا عَلَى خَيْرِ طَرِيقٍ لِتَحْمَلِ مَشَاكِلَ الْحَيَاةِ!
- (۴) تَوَكَّلْ حَبِيبِي الْعَزِيزِ عَلَى اللَّهِ فَاسْتَطَاعَ التَّغَلُّبَ عَلَى الصَّعَابِ!

۷۸- عَيْنِ مَا لَا يَحْتَاجُ إِلَى الْخَبَرِ:

- (۱) الْغَوَاصُونَ الْإِيرَانِيِّونَ الَّذِينَ ذَهَبُوا إِلَى أَعْمَاقِ الْمُحِيطِ فِي إِحْدَى اللَّيَالِي الشَّتَوِيَّةِ!
- (۲) عَالِمٌ شَابٌّ تَوَقَّعْنَا مِنْهُ صِنَاعَةَ آلَةٍ تَقْدِرُ أَنْ تُسَاعِدَ جَمِيعَ أَهَالِي الْقَرْيَةِ فِي تَسْهِيلِ أَعْمَالِهِمْ!
- (۳) الَّذِي يُجَالِسُ الْفَضْلَاءَ فِي حَيَاتِهِ دَائِمًا لَكِي يَتَعَرَّفَ عَلَى سُلُوكِهِمْ عِنْدَ مَوَاجَهَةِ الْحَوَادِثِ الْمَخْتَلِفَةِ!
- (۴) اسْتِقْرَارُ الْوَضْعِ الْأَمْنِيِّ فِي بِلَادِنَا وَ طَبِيعَتُهَا الْخَلَابَةِ وَ تَنَوُّعُ مَعَالِمِهَا أَمْرٌ مُؤَثِّرٌ فِي جَذْبِ السِّيَّاحِ!

۷۹- عَيْنِ فِعْلًا لَا يُمْكِنُ أَنْ يَصْبِحَ مَجْهُولًا:

- (۱) يَكُونُ التَّفَطُّ فِي بَاطِنِ الْأَرْضِ وَ يَنْتَقِلُ بِوَسْطَةِ الْأَنْبِيَابِ إِلَى سَطْحِ الْأَرْضِ!
- (۲) إِنْتَبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ مِنَ الْوَحْيِ لِيَهْدِيَكُمْ إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ!
- (۳) مَا يُهْدِي أَعْصَابِي كَثِيرًا، صَوْتُ أَذَانٍ أَسْمَعُهُ مِنْ بَعِيدٍ!
- (۴) الْيَوْمَ شَاهَدْتُ ذَا الْحَاجَةَ يَطْلُبُ مِنِّي الْمُسَاعَدَةَ!

۸۰- عَيْنِ حَرْفِ «الَّامِ» لَيْسَ مِنَ الْحُرُوفِ الْجَارَةِ:

- (۱) إِنَّا لَمُقِيمُونَ عَلَى الْوَفَاءِ بَعْدَ الْمِيثَاقِ!
- (۲) اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ دَائِمًا وَ أَبَدًا حَتَّى تَرْضَى!
- (۳) لِمَاذَا رَجَعْتُمْ؟ لِحَمْلِ حَقَائِبِنَا الثَّقِيلَةِ!
- (۴) لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سُوءَ الْخَلْقِ!

تاریخ (۱)

از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤال‌های ۸۱ تا ۸۵ «یا» به سؤال‌های ۸۶ تا ۹۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

کل کتاب

۸۱- در کدام گزینه، منابع دست اول برای پژوهش در موضوعات زیر درست بیان شده است؟

الف) نابرابری در تحصیل در دوره هخامنشیان

ب) حقوق اجتماعی زنان در دوره ساسانی

ج) فعالیت استادکاران مادی در کارگاه‌های شاهی دوره هخامنشیان

د) وجود اوستای مکتوب در قرن چهارم قبل از میلاد

(۱) الواح گلی تخت جمشید - متون حقوقی دوره ساسانی - سنگ‌نوشته‌ها - آثار مورخان یونانی

(۲) سنگ‌نوشته‌های دوره هخامنشیان - کتاب مادیان هزاردادستان - تاریخ هرودت - مندرجات اوستا

(۳) تاریخ هرودت - کتاب دینکرد - اکتشافات باستان‌شناسی - آثار مورخان ایرانی قرون نخستین اسلامی

(۴) تاریخ هرودت - متون دینی مربوط به قرون نخستین اسلامی - الواح گلی تخت جمشید - داستان‌های باستانی

۸۲- پیرامون فتح مسالمت‌آمیز بابل که یکی از انسانی‌ترین و شکوهمندترین فتوحات تاریخ جهان است، کدام گزینه صحیح است؟

الف) جنگ حران

ب) جنگ جلولا

ج) نبرد دریایی سالامیس

(۱) از میان موارد فوق، در نزدیک‌ترین فاصله زمانی با «الف» و دورترین فاصله زمانی از «ب» به‌وقوع پیوسته است.

(۲) از میان موارد فوق، در نزدیک‌ترین فاصله زمانی با «ج» و دورترین فاصله زمانی از «ب» به‌وقوع پیوسته است.

(۳) از میان موارد فوق، در نزدیک‌ترین فاصله زمانی با «ج» و دورترین فاصله زمانی از «الف» به‌وقوع پیوسته است.

(۴) از میان موارد فوق، در نزدیک‌ترین فاصله زمانی با «الف» و دورترین فاصله زمانی از «ج» به‌وقوع پیوسته است.

۸۳- یک محقق پس از پژوهش درباره رابطه انسان با خدا در گروه‌ها و ملل مختلف، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته‌بندی کرده است. هر کدام از

این عقاید، به ترتیب به کدام ملت و گروه تعلق دارد؟

الف) اعطای هدایا و قربانی برای خدایان خود

ب) پرستش خدایان گوناگون به عنوان یکی از مظاهر طبیعت

ج) رواج باورهای کهن ایرانی مانند پرستش ایزدمهر (میترا)

د) ارتباط داشتن اعتقادات آن‌ها با مشکلات و مخاطرات زندگی مثل سیل و خشکسالی

(۱) سومری‌ها - یونانیان - رومیان - مصری‌ها

(۲) یونانیان - اقوام هند و اروپایی - یونانیان - سومری‌ها

(۳) سومری‌ها - آریایی‌های هند - رومیان - انسان‌های اولیه

(۴) یونانیان - آریایی‌های ایرانی - یونانیان - مردم بین‌النهرین

۸۴- به ترتیب هر عبارت زیر به توصیف کدام پادشاه در ایران باستان پرداخته است؟

الف) در دوران فرمانروایی او، برادرش در آسیای صغیر سر به شورش برداشت.

ب) در دوران این پادشاه، اشکانیان تا رود فرات پیش رفتند و با امپراتوری روم همسایه شدند.

ج) وی پس از فرونشاندن شورش‌های مصر و بابل، به یونان لشکر کشید و آتن را تصرف کرد.

د) در دوران فرمانروایی این پادشاه، کراسوس سردار مشهور روم به منطقه بین‌النهرین هجوم آورد.

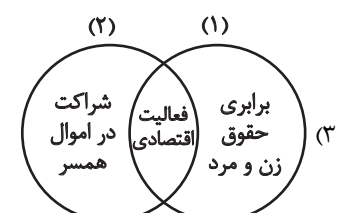
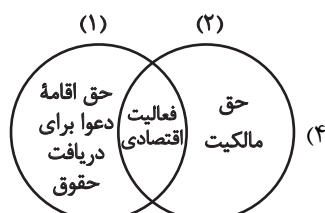
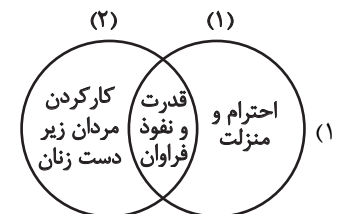
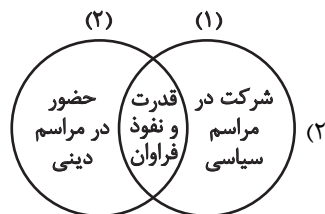
(۱) اردشیر دوم - مهرداد اول - داریوش بزرگ - اردوان چهارم

(۲) اردشیر سوم - مهرداد دوم - داریوش بزرگ - اردوان چهارم

(۳) اردشیر دوم - مهرداد دوم - خشایارشا - ارد دوم

(۴) اردشیر سوم - مهرداد اول - خشایارشا - ارد دوم

۸۵- کدام شکل درباره موقعیت اجتماعی و حقوقی زنان در عهد هخامنشیان (۱) و ساسانیان (۲) به درستی ترسیم شده است؟

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۸۱ تا ۸۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۸۶ تا ۹۰ پاسخ دهید.

کل کتاب

۸۶- کدام گزینه دربارهٔ تقدّم و تأخر زمانی رویدادهای زیر، درست بیان شده است؟

- الف) شکست امپراتوری روم شرقی در نبرد ملازگرد
 ب) به‌دست گرفتن حکومت ماوراءالنهر توسط تیمور گورکانی
 پ) تأسیس دانشگاه الازهر در شهر قاهره
 ت) دورهٔ حکومت مستنصر
- (۱) «پ» قبل از «ب» و بعد از «ت» روی داده است.
 (۲) «پ» بعد از «الف» و قبل از «ت» روی داده است.
 (۳) «ت» قبل از «ب» و بعد از «پ» روی داده است.
 (۴) «الف» متقدم‌ترین رویداد و «ب» متأخرترین رویداد است.

۸۷- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۲)، کدام‌یک از موقعیت‌های زیر را با «عدم قطعیت» توصیف کرده‌اند؟

- الف) در سده‌های میانه، مقام‌های کلیسا هدایت جریان فکر و فرهنگ را به دست گرفتند و کلام، فلسفه، اخلاق را مطابق سلیقهٔ خود تعلیم می‌دادند.
 ب) صفویان هنر اصیل فرش‌بافی را از حالت روستایی و عشایری خارج کردند و به‌صورت یک صنعت ملی درآوردند.
 ج) قتل فضل‌بن سهل و خانه‌نشینی برادرش توسط مأمون به دلیل ترس از عزل‌شدن توسط بزرگان عرب بود.
 د) احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها، علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بوده است.
- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ج» و «د»

۸۸- کدام گزینه دربارهٔ اوضاع اجتماعی و اقتصادی دوران خلافت عمر (۱)، عثمان (۲)، امام علی (۳) و ابوبکر (۴) درست است؟

- الف) اوج گرفتن تعصبات طایفه‌ای و قبیله‌ای
 ب) برگزیدن از هر دو گروه مهاجران و انصار به عنوان فرماندهی سپاه و حکومت شهرها و نواحی مختلف قلمرو خلافت
 ج) سرزیرشدن درآمدهای فراوانی از سرزمین‌های فتح‌شده به خزانهٔ مسلمانان
 د) تقسیم بیت‌المال براساس مساوات اسلامی
- (۱) «ج» از وجوه مشترک (۱) و (۴) و «الف» از ویژگی‌های (۲) است.
 (۲) «ب» از وجوه مشترک (۴) و (۱) و «د» از ویژگی‌های (۳) است.
 (۳) «ج» و «د» از ویژگی‌های (۱) و «ب» از نقاط مشترک (۱) و (۳) است.
 (۴) «ج» از اشتراکات (۱) و (۲) و «ب» فقط از ویژگی‌های (۴) است.

۸۹- نظر به ویژگی‌های فرهنگی و هنری دوره‌های مختلف تاریخی، کدام‌یک از موارد زیر نادرست است؟

- الف) در دوران تیمور و جانشینان او، فعالیت‌های معماری تحت تأثیر ویرانی‌های ایجادشده، کند یا متوقف گردید.
 ب) در دورهٔ صفوی، هنر خوشنویسی در کنار نگارگری به اوج خود رسید؛ هنرمندان زیادی در این دو زمینه فعالیت به‌سزایی داشتند.
 ج) در عصر تیموریان، اگرچه شاعران بزرگی به سرودن شعر حماسی و شاهنامه‌سرایی پرداختند، اما شعر و شاعری در میان مردم عادی چندان رواج نداشت.
 د) دوران صفوی را می‌توان عصر طلایی پارچه‌بافی در ایران دانست؛ پارچه‌های گوناگون نظیر ابریشم، مخمل و ترمه در شهرهای مختلف ایران در این دوران بافته می‌شد.

- (۱) «ب» و «د» (۲) «الف» و «د» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ب» و «ج»

۹۰- کدام مورد، مانع جدی برای رسیدن اروپاییان به هندوستان و چین بود و کدام مورد در ارتباط با تحولات علمی دورهٔ رنسانس نادرست است؟

- (۱) دولت شهرهای ایتالیایی - نگرش علمی اروپاییان تحت اشاعهٔ اندیشهٔ اومانیزم قرار گرفت.
 (۲) امپراتوری بریتانیای کبیر - فرانسیس بیکن بنیان‌گذار سبک تحقیق در ریاضی می‌باشد.
 (۳) سلسله‌های مسلمان - اختراع دستگاه چاپ توسط یوهانس گوتنبرگ صورت گرفت.
 (۴) حکومت‌های ایرانی - نظریهٔ زمین مرکزی توسط نیکلاس کوپرنیک مطرح شد.

جغرافیای ایران

کل کتاب

از میان سوالات جغرافیای ایران و جغرافیای (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سوالات ۹۱ تا ۹۵ «یا» به سوالات ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

- ۹۱- در رابطه با دید ترکیبی و مراحل پژوهش در جغرافیا، کدام یک از موارد زیر به‌درستی بیان شده است؟
الف) تولید برق آبی در کوهستان: پژوهشگر جغرافیایی، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد را بعد از مرحله گردآوری اطلاعات و پردازش آن انجام می‌دهد.
ب) جلوگیری از فرسایش خاک در کوهستان: پژوهشگر جغرافیایی، مرحله پردازش اطلاعات را بعد از مرحله جمع‌آوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای و قبل از نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد انجام می‌دهد.
ج) گسترش مناطق مسکونی در نقاط مرتفع: پژوهشگر جغرافیایی، طرح سؤال و مسئله را قبل از مرحله گردآوری اطلاعات و بعد از تدوین فرضیه انجام می‌دهد.
د) چرای بی‌رویه دام در کوهستان: پژوهشگر جغرافیایی، در آخرین مرحله پژوهش خود به حفظ اطلاعات ضروری و حذف اطلاعات غیرضروری می‌پردازد.

۱) «ب» و «ج»   ۲) «ب» و «د»   ۳) «الف» و «ب»   ۴) «الف» و «ج»

۹۲- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه با مشخصات منطقه کوهستانی شمال کشورمان مطابقت دارد؟

الف) سهند   ب) دماوند   ج) علم کوه   د) تخت سلیمان   ه) سیلان

۱) موارد «الف» و «د» در یک منطقه کوهستانی قرار دارند و هر دو بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی شکل گرفته‌اند.

۲) در تشکیل موارد «ج» و «د» فعالیت‌های آتشفشانی نقش نداشته و در دو منطقه کوهستانی متفاوت قرار دارند.

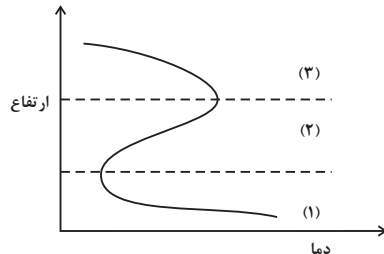
۳) موارد «ب» و «ه» در دو منطقه کوهستانی متفاوت قرار دارند و هر دو بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی شکل گرفته‌اند.

۴) موارد «الف» و «ب» هر دو بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی شکل گرفته‌اند و در یک منطقه کوهستانی قرار دارند.

۹۳- نمودار زیر، تغییرات دما برحسب ارتفاع را نشان می‌دهد. با توجه به نمودار:

الف) ناحیه ..... نشان‌دهنده لایه تروپوسفر است.

ب) می‌توان گفت کوهنوردی که در این محدوده از ارتفاع ۲۴۰۰ متری تا ارتفاع ۵۴۰۰ متری صعود می‌کند، ..... کاهش دما را تجربه خواهد کرد.

۱) الف: (۱) - ب: ۱۸ درجه سانتیگراد

۲) الف: (۱) - ب: ۱۲ درجه سانتیگراد

۳) الف: (۲) - ب: ۱۸ درجه سانتیگراد

۴) الف: (۲) - ب: ۱۲ درجه سانتیگراد

- ۹۴- در کشور A، با جمعیت ۷۰ میلیون نفر، میزان مولید و میزان مرگ و میر به ترتیب $۱/۳۶۲/۰۰۰$ و $۳۷۰/۰۰۰$ نفر می‌باشد. در کشور B، با جمعیت ۹۰ میلیون نفر، میزان مولید و میزان مرگ و میر به ترتیب $۲/۵۰۰/۰۰۰$ و $۱/۶۰۰/۰۰۰$ نفر است. چند مورد از نتیجه‌گیری‌های زیر در مقایسه این دو کشور درست است؟

الف) رشد طبیعی جمعیت کشور B از رشد طبیعی جمعیت کشور A کمتر است.

ب) کشور A، تقریباً بیست سال زودتر از کشور B شاهد دوبرابر شدن جمعیتش خواهد بود.

پ) در آینده، کشور B نسبت به کشور A ممکن است بیشتر با مشکلاتی از قبیل کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی رو به رو شود؛ از این رو باید در سیاست‌گذاری‌های جمعیتی مقوله تأمین نیروی دفاعی کافی را مورد نظر قرار بدهد.

۱) صفر   ۲) یک   ۳) دو   ۴) سه

- ۹۵- در تطبیق تقسیمات کشوری حال حاضر ایران و تقسیمات کشوری در دوره ساسانیان، موارد زیر به ترتیب اشاره به کدام تقسیمات کشوری در دوره ساسانیان دارد؟

«دهستان - شهرستان - استان»

۱) رستاک - تسوگ - خوره   ۲) خوره - رستاک - سرزمین

۳) رستاک - خوره - تسوگ   ۴) خوره - سرزمین - رستاک

کل کتاب

اگر به سؤال‌های ۹۱ تا ۹۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

(۴) «ب» و «ج»

(۳) «الف» و «ب»

(۲) «ج» و «د»

(۱) «الف» و «ج»

۹۶- کدام عبارات از تصویر ارائه شده مفهوم درستی را بیان می‌کنند؟

الف) پیوستگی میان اجزا و پدیده‌های هر مکان

ب) دشواری تعیین مرزهای دقیق نواحی طبیعی نسبت به نواحی انسانی

ج) کم‌رنگ شدن عامل وحدت و همگونی با دور شدن از کانون ناحیه

د) همگونی مطلق عناصر طبیعی و انسانی در یک ناحیه

۹۷- تصویر زیر، نمایی از پراکندگی کمربندهای فشار در اطراف کره زمین است. با توجه به تصویر، کدام‌یک از موارد زیر به مفاهیم کاملاً درستی اشاره دارند؟

الف) جهت جریان باد به‌طور تقریبی از B به سمت C است.

ب) D نشانگر کمربند پرفشار است که به‌طور عمده در اثر صعود و نزول هوای سرد و گرم ایجاد شده است.

ج) توده هوایی که از ناحیه D به طرف ناحیه C حرکت می‌کند سبب می‌شود که هوای گرم‌تر را در آن‌جا به سمت بالا براند.

د) هوای گرمی که در ناحیه B به طرف بالا صعود می‌کند، در ارتفاعات سرد می‌شود و به شکل باران فرو می‌ریزد؛ این پدیده را می‌توان علت باران‌های تند مناطق استوایی دانست.

(۲) «ج» و «د»

(۱) «ب» و «د»

(۴) «الف» و «ج»

(۳) «الف» و «ب»

۹۸- چند مورد از موارد زیر نادرست هستند؟

الف) در کشاورزی معیشتی معمولاً از تراکتور، کمباین، بذر اصلاح شده و کود شیمیایی استفاده می‌شود.

ب) مزارع محصولات خاص نواحی گرم و مرطوب استوایی در قاره‌های آسیا، اروپا و آمریکای شمالی قرار دارد.

ج) مهم‌ترین نواحی صنعتی اروپا در غرب این قاره قرار دارند.

د) حدود ۹۰٪ تجارت جهانی از نظر وزن کالاها، از طریق حمل‌ونقل دریایی صورت می‌گیرد.

ه) اتحادیه منطقه‌ای نفتا در آمریکای شمالی و اکو در آفریقا قرار دارند.

(۴) سه

(۳) یک

(۲) چهار

(۱) دو

۹۹- کدام گزینه درباره مرز بین فرانسه و اسپانیا (۱)، کانادا و آمریکا (۲)، ایران و عراق (۳) و بلژیک و هلند (۴) درست است؟

الف) مبنای تعیین مرز دو کشور پدیده‌های طبیعی هستند که بین آن دو قرار گرفته‌اند.

ب) خطوط مرزی با استفاده از مختصات جغرافیایی و یا توافق دو کشور هم‌جوار بر روی زمین تعیین و علامت‌گذاری می‌شوند.

(۱) «الف» از اشتراکات (۱) و (۴) و «ب» از ویژگی‌های (۲) است.

(۲) «الف» از ویژگی‌های (۳) و «ب» از اشتراکات (۱) و (۲) است.

(۳) «ب» از اشتراکات (۲) و (۴) و «الف» از ویژگی‌های (۱) و (۳) است.

(۴) «ب» و «الف» به ترتیب از ویژگی‌های (۱) و (۳) است و «ب» از نقاط مشترک (۲) و (۴) است.

۱۰۰- با بررسی موارد زیر در چارچوب «قدرت ملی»، کدام گزینه درست است؟

الف) کشورهایی که دارای مواد معدنی هستند و اقتصاد آن‌ها وابسته به صادرات این مواد از طریق کشتی‌های فله‌بر است.

ب) کشورهایی که جمع و جور و دارای شکلی شبیه مربع هستند و همگونی جمعیت آن‌ها از نظر قومی زیاد است.

ج) کشورهای چندپاره‌ای که در جمعیت آن‌ها بیش از دو خانواده زبانی و ادیان مبتنی بر یکتاپرستی وجود دارد.

د) کشورهایی که دارای مواد معدنی هستند و این منابع را در جهت توسعه صنایع دفاعی خود استفاده می‌کنند.

(۱) «ب» و «ج» برخلاف «الف» و «د» دارای ویژگی‌های مثبت است.

(۲) «الف» و «د» برخلاف «ب» و «ج» دارای ویژگی‌های مثبت است.

(۳) «ب» و «د» برخلاف «الف» و «ج» دارای ویژگی‌های منفی است.

(۴) «الف» و «ج» برخلاف «ب» و «د» دارای ویژگی‌های منفی است.

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس‌های ۱ تا ۶
صفحه‌های ۱ تا ۶۱

۱۰۱- کدام گزینه راجع به همه تصدیق‌های معلوم درست است؟

- (۱) با استدلال معلوم شده‌اند.
(۲) تصورات به کار رفته در آن‌ها معلوم هستند.
(۳) فقط می‌توانند مقدمه یک استدلال باشند.
(۴) نمی‌توانند درباره امور واقعی نباشند.

۱۰۲- در عبارت «پیرامون رمان جدید آقای حسینی یک نقد جالب توسط خانم رضایی نوشته شده است؛ می‌گوید: رمان بسیار نازلی است. آیا تو آن را خوانده‌ای؟» چه مغالطه‌ای امکان بروز دارد؟

- (۱) ابهام در مرجع ضمیر (۲) اشتراک لفظ (۳) توسل به معنای ظاهری (۴) نگارشی کلمات

۱۰۳- کدام گزینه به ترتیب جزئی یا کلی بودن مفاهیم زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- «ری - اهل ری - شاه عبدالعظیم - دبستان سلام شهر ری - حرم یکی از نوادگان امام حسن (ع) در شهر ری»
(۱) جزئی - کلی - جزئی - جزئی - کلی
(۲) جزئی - کلی - کلی - جزئی - کلی
(۳) جزئی - کلی - جزئی - کلی - کلی
(۴) جزئی - جزئی - جزئی - جزئی - کلی

۱۰۴- نسبت‌های چهارگانه از بررسی رابطه بین ... شکل می‌گیرند و بین «خودرو و خودروی این مدیر کارخانه» ... برقرار ...

- (۱) مصادیق دو مفهوم کلی - هیچ رابطه‌ای - نیست.
(۲) مفاهیم کلی - عام و خاص من وجه - است.
(۳) مصادیق دو مفهوم کلی - عام و خاص مطلق - است.
(۴) مفاهیم کلی - تباین - است.

۱۰۵- کدام تعریف فقط یکی از شرایط چهارگانه تعریف صحیح را ندارد؟

- (۱) لوزی: چهارضلعی با قطرهای عمود بر هم
(۲) فعل: کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت می‌کند.
(۳) انسان: جسم رشدکننده یادگیرنده قضاوت‌گر
(۴) دارابی: یکی از مرکبات که شبیه پورنج یا کام‌کوات است.

۱۰۶- در کدام گزینه انواع تعریف با یکدیگر ترکیب شده است؟

- (۱) آبی: آنچه مثلاً مانند ماهی، می‌تواند در آب زندگی کند.
(۲) صندلی: شی‌ای که از نشیمن‌گاه و پایه تشکیل شده است.
(۳) آلبیمو: مرکب از آب و لیمو است.
(۴) وجود: همان هستی و بودن است.

۱۰۷- در کدام یک از گزینه‌های زیر، استنتاج بهترین تبیین به کار رفته است؟

- (۱) دزدها معمولاً چیزهای گران‌قیمت را می‌دزدند، پس ساعت ارزان‌قیمت من حتماً گم شده است.
(۲) تا اینجای سال که بارندگی خیلی کم بوده است، امسال حتماً خشکسالی خواهیم داشت.
(۳) علت گرمایش زمین افزایش گازهای گلخانه‌ای است، پس خانه ما هم به همین دلیل گرم شده است.
(۴) در دانشکده ادبیات بسته است، پس کل دانشگاه تعطیل است.

۱۰۸- منظور از اینکه «قیاس، استدلالی است که مقدمات آن ضرورتاً نتیجه را در پی دارند.» چیست؟

- (۱) یعنی می‌شود مقدمات استدلال را پذیرفت اما نتیجه را رد کرد و در چنین حالتی نتیجه لزوماً صحیح نیست.
(۲) یعنی می‌توان مقدمات را نپذیرفت، اما نتیجه را قبول کرد و در چنین حالتی نتیجه درست است.
(۳) منظور این است که اگر مقدمات استدلال را بپذیریم، به هیچ وجه نمی‌توانیم نتیجه را رد کنیم.
(۴) منظور این است که اگر مقدمات استدلال را قبول کنیم، احتمال دارد بتوانیم نتیجه را نپذیریم.

۱۰۹- در کدام گزینه می‌توانیم محمول را به همه مصادیق موضوع نسبت دهیم؟

- (۱) جسم دارای بُعد است.
(۲) هیچ انسانی گیاه نیست.
(۳) بعضی اسب‌ها بارکش نیستند.
(۴) مسیحی کاتولیک است.

۱۱۰- کدام مورد قضیه حملی محصوره است؟

- (۱) مسلمانان از تاریخ عبرت بگیرند.
(۲) کتاب‌های کتابخانه ۲۰۰ جلدند.
(۳) اعضای خانواده رحیمی از احمدی بیشترند.
(۴) تبریزی‌ها مهمان‌نواز هستند.

فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

درس‌های ۱ تا ۷
صفحه‌های ۱ تا ۵۷

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۱۱- کدام گزینه ناظر به فلسفه و موضوع فلسفه، صحیح نیست؟

- (۱) به موضوع فلسفه، جز با روش عقلی نمی‌شود پرداخت.
- (۲) موضوع فلسفه عام‌تر از موضوعات تمام سایر علوم است.
- (۳) بدون فلسفه، موضوع علوم دیگر بی‌بنیاد می‌ماند.
- (۴) موضوع فلسفه، موجودات جزئی و ویژگی‌هایشان است.

۱۱۲- کدام عبارت پیرامون فلسفه‌های مضاف و علوم، صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) آنچه در فلسفه‌های مضاف پذیرفته می‌شود، اساس و شالوده نظریات در علوم قرار می‌گیرد.
- (۲) لیبرالیسم، تأمین‌کننده آزادی‌های فردی و سوسیالیسم، تأمین‌کننده منافع اجتماعی است.
- (۳) این نظر که فرد هرگز قدرت اختیار و تأثیرگذاری خود بر جامعه را از دست نمی‌دهد، مربوط به دیدگاه لیبرال است.
- (۴) این‌که جامعه یک روح جمعی فراتر از مجموع تک‌تک افراد دارد، مورد قبول معتقدین به اصالت فرد و معتقدین به اصالت جامعه است.

۱۱۳- کدام گزینه درباره فلسفه و ریشه‌های آن نادرست است؟

- (۱) فلسفه که علمی درباره هستی است، در حقیقت همان وجودشناسی است.
- (۲) وجودشناسی در اصل همان معرفت‌شناسی است؛ زیرا معرفت و وجود برابرند.
- (۳) معرفت‌شناسی جزئی از مباحث وجودشناسی به معنای عام قرار می‌گیرد.
- (۴) شناخت و معرفت‌های انسان را می‌توان از اقسام هستی و وجود در نظر گرفت.

۱۱۴- پیمان به تازگی وارد رشته زیست‌شناسی شده و متوجه شده است که برخی دانشمندان این حوزه به وجود خدا باور ندارند، چون یکی از

پیش‌فرض‌های این علم، عدم دخالت امور ماوراءالطبیعی در فرایندهای زیستی است. کدام برخورد پیمان، نشان‌دهنده آن نیست که او قدرت تفکر خود

را افزایش داده و از قواعد تفکر در امور فلسفی استفاده کرده است؟

- (۱) پیمان تمایل دانشمندان علوم تجربی به یک نظریه فلسفی خاص را دلیل بر درستی آن نمی‌داند و در جست‌وجوی استدلال آنان است.
- (۲) او پیش‌فرض یک علم را دستاورد آن علم نمی‌داند؛ بلکه آن را محدودیتی برای آن علم به حساب می‌آورد که ارزیابی‌اش با فلسفه آن علم است.
- (۳) او برخی زیست‌شناسان را پیدا کرده که خدا باورند و معتقد است اگر خدا باوری دلیل محکمی داشت، نباید بین دانشمندان اختلافی پیدا می‌شد.
- (۴) تحصیل در این رشته، مانع انتقاد او از باورهای فلسفی زیست‌شناسان نشده و او در پی تشکیل حلقه فلسفه زیست‌شناسی در دانشکده است.

۱۱۵- کدام گزینه به درستی جمله زیر را کامل می‌کند؟

«عدم اجماع نظرات جهان‌شناسان اولیه یونان باستان ...»

- (۱) نشان‌دهنده بی‌اعتبار بودن علم و دانش می‌باشد.
- (۲) ناشی از آشفتگی افکاری بود که سوفیست‌ها سببش بودند.
- (۳) باعث تشویش اذهان عمومی نسبت به دانش شد.
- (۴) ناشی از خطای مفسران فلسفه یونانی است.

۱۱۶- چرا از سرزمین یونان باستان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌شود؟

- (۱) در یونان بود که تفکر فلسفی شکل گرفت و تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد.
- (۲) نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده از یونان باستان به یادگار مانده است.
- (۳) اندیشمندان یونان باستان کم و بیش با مجموعه علوم زمان خود، از جمله فلسفه آشنا بودند.
- (۴) آنچه بیشتر اندیشمندان یونان را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌های پیوسته جهان طبیعت بود.

۱۱۷- سقراط چگونه توانست در برابر اتهام انکار خدایان از خود دفاع کند؟

- (۱) باور به صفات ضرورتاً دالّ بر پذیرش موصوف می‌باشد.
- (۲) با مرگ، انسان از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شود.
- (۳) چگونه می‌توان بدون خدا، خدایان دیگر را اثبات کرد؟
- (۴) ملتوس خودش شناختی از چیزی که خدا می‌خواند ندارد.

۱۱۸- کدام گزینه پیرامون شناخت آدمی نادرست است؟

- (۱) اختلاف نظرهای آدمیان در برخی موارد علمی و معرفتی نشان‌دهنده خطاپذیری شناخت آدم‌هاست.
- (۲) محدودتر بودن شناخت کودکان نسبت به بزرگسالان، نشان‌دهنده تدریجی بودن شناخت آدمیان است.
- (۳) این‌که آدمی می‌تواند با دنیای پیرامونی‌اش ارتباط برقرار کند، نشان می‌دهد که او دارای توانایی شناخت است.
- (۴) تصحیح اشتباهات علمی گذشتگان و پیشرفت زیاد علم در امروز، نشان از انحصار شناخت به حس دارد.

۱۱۹- چه تعداد از عبارات زیر درست می‌باشند؟

- (الف) هر پرسشی در مورد معرفت، با یک تعریف لغوی رفع می‌شود.
- (ب) سؤال «آیا چیزی شناختنی است؟» مربوط به چیستی معرفت است.
- (ج) اگر معرفت و شناخت واقعاً ممکن نبود، انسان دست به انجام هیچ عملی نمی‌زد.

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۲۰- کدام گزاره در خصوص تفاوت شهود عارفانه با معرفت وحیانی صحیح است؟

- (۱) برای دریافت معرفت شهودی، سیروسلوک و تهذیب نفس ضروری است.
- (۲) معرفت شهودی همراه با عبادت خالصانه و به تدریج حاصل می‌شود.
- (۳) معرفت وحیانی به وسیله پیامبران در اختیار بشر قرار می‌گیرد.
- (۴) معرفت شهودی از طریق تقویت ایمان حاصل می‌شود.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس‌های ۱ تا ۸
صفحه‌های ۱ تا ۹۱

۱۲۱- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، عملکرد اقتصادی یک بنگاه اقتصادی با ۶ نفر کارمند و تولید سالانه ۱۸ دستگاه هر یک به ارزش ۲۵ میلیون تومان، کدام است؟

۱	حقوق متوسط ماهیانه هر کارمند بنگاه	۲ میلیون تومان
۲	اجاره ماهیانه بنگاه	۳/۵ میلیون تومان
۳	هزینه استهلاک سالانه	۳۵ درصد اجاره سالانه بنگاه
۴	هزینه خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه بنگاه	$\frac{2}{3}$ حقوق سالانه مجموع کارمندان

(۱) ۲۹۶ میلیون تومان سود (۲) ۲۹۶ میلیون تومان ضرر یا زیان

(۳) ۱۵۳/۳ میلیون تومان سود (۴) ۱۵۳/۳ میلیون تومان ضرر یا زیان

۱۲۲- چند مورد از موارد زیر، از مزایای ایجاد شرکت (سهامی) است؟

- تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام

- تأمین نیازمندی‌های اعضا

- مسئولیت محدود برای سهام داران

- تخصص‌گرایی بیشتر

- منافع مالیاتی

- سهولت در تصمیم‌گیری

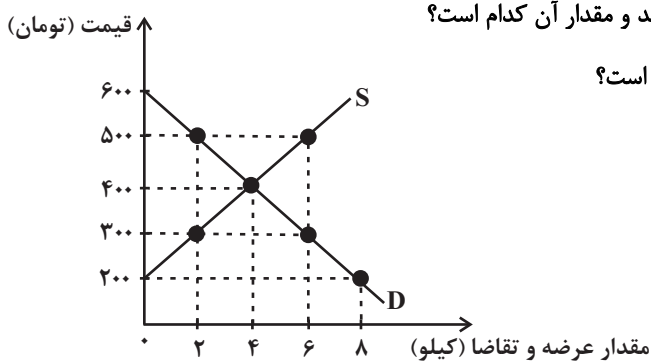
(۴) ۲

(۳) ۳

(۲) ۴

(۱) ۵

۱۲۳- با توجه به نمودار روبه‌رو که وضعیت بازار یک کالای خاص را نشان می‌دهد:

الف) در چه سطحی از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

ب) در قیمت ۲۰۰ تومان، کمبود عرضه نسبت به مقدار عرضه تعادلی چقدر است؟

ج) در قیمت ۵۰۰ تومان، بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است؟

(۱) ۳۰۰ تومان، ۶ کیلو، ۱۸۰۰ تومان - ۴ کیلو - ۴ کیلو مازاد عرضه

(۲) ۳۰۰ تومان، ۶ کیلو، ۱۸۰۰ تومان - ۸ کیلو - ۶ کیلو مازاد تقاضا

(۳) ۴۰۰ تومان، ۴ کیلو، ۱۶۰۰ تومان - ۴ کیلو - ۴ کیلو مازاد عرضه

(۴) ۴۰۰ تومان، ۴ کیلو، ۱۶۰۰ تومان - ۸ کیلو - ۶ کیلو مازاد تقاضا

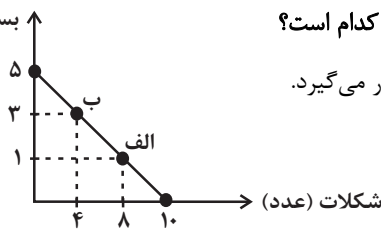

۱۲۴- با توجه به نمودار قید بودجه روبه‌رو، پاسخ صحیح سؤالات زیر کدام است؟

الف) هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب» چقدر است؟

ب) اگر فرد بخواهد فقط ۹ عدد شکلات بخرد، وضعیت او در نمودار قید بودجه کدام است؟

بستنی (هر عدد ۳۰۰۰ تومان)

۱) ۶ هزار تومان - تمام بودجه‌اش را خرج می‌کند و روی آخرین نقطه نمودار قرار می‌گیرد.

۲) ۳ هزار تومان - می‌تواند ۱ عدد بستنی نیز بخرد و روی نمودار قرار می‌گیرد.

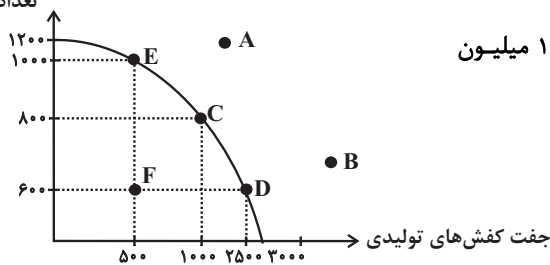
۳) ۱۲ هزار تومان - نمی‌تواند بستنی بخرد اما بخشی از پولش باقی می‌ماند.

۴) ۶ هزار تومان - در زیر نمودار قرار می‌گیرد و می‌تواند ۱۵۰۰ تومان پس‌انداز کند.

۱۲۵- کارگاهی در تهران به تولید کیف و کفش چرم می‌پردازد که منحنی مرز امکانات تولید آن مطابق شکل زیر است، با توجه به این نمودار:

الف) کدام گزینه در رابطه با این نمودار نادرست است؟

تعداد کیف تولیدی

ب) اگر قیمت هر جفت کفش ۲ میلیون تومان و قیمت هر عدد کیف ۱/۵ میلیون

تومان باشد، هزینه فرصت حرکت از نقطه E به D، کدام است؟

ج) نقطه F، زیر منحنی مرز امکانات تولید است و تولید در این نقطه

... است. حال اگر شرکت تعدادی کارگر غیرفعال را تنها برای تولید

کفش بیشتر به کار گیرد، در این صورت از نقطه F، به نقطه ...

جابه‌جا می‌شویم.

۱) الف) با توجه به منحنی مرز امکانات تولید، در نقطه B، همه منابع و امکانات کمیاب برای تولید کیف به کار می‌رود و حداکثر ۱۰۰۰ عدد کیف

تولید می‌شود و دیگر امکان تولید کفش وجود نخواهد داشت. ب) ۴۰۰ میلیون تومان کیفی که از تولید آن چشم‌پوشی شده است. ج) کارا - E

۲) الف) برای تولید کیف بیشتر، شرکت باید به سمت چپ و بالا در طول منحنی مرز امکانات تولید حرکت کند. ب) ۴۰۰ میلیون تومان کیفی که از

تولید آن چشم‌پوشی شده است. ج) کارا - E

۳) الف) با فرض ثابت ماندن منابع کشور، تولید در نقطه A غیرقابل دستیابی است. ب) ۶۰۰ میلیون تومان کیفی که از تولید آن چشم‌پوشی شده

است. ج) ناکارا - D

۴) الف) در نقطه C میزان تولید کفش، ۱۵۰۰ جفت بیشتر از میزان تولید این کالا در نقطه E است. ب) ۶۰۰ میلیون تومان کیفی که از تولید آن

چشم‌پوشی شده است. ج) ناکارا - D

۱۲۶- کدام گزینه از وظایف اصلی دولت در اقتصاد است؟

۱) ایجاد رقابت آزادانه در بازار

۲) حذف قوانین مالکیت برای فروشندگان

۳) حذف رقابت در بازار

۴) تنظیم‌گری و نظارت بر بازارها

۱۲۷- مراحل تولید کنسرو رب گوجه‌فرنگی به شرح جدول زیر است: (مالیات بر ارزش‌افزوده برابر با ۱۰ درصد است.)

باغدار هر کیلوگرم گوجه‌فرنگی را به ارزش ۲۰۰ تومانی به واسطه می‌فروشد.	واسطه گوجه‌فرنگی‌های خریداری شده را به قیمت ۵۰۰ تومانی به کارخانه تولید کنسرو رب گوجه‌فرنگی می‌فروشد.	کارخانه کنسرو رب گوجه‌فرنگی را تولید و هریک را به قیمت ۷۵۰ تومانی به مغازه‌دار می‌فروشد.	مغازه‌دار هر شیشه کنسرو رب گوجه‌فرنگی را به قیمت ۱۲۵۰ تومانی به مشتری می‌فروشد.
---	---	--	---

الف) قیمت گوجه‌فرنگی فروخته شده به کارخانه با احتساب مالیات بر ارزش‌افزوده چند تومان است؟

ب) مالیات بر ارزش‌افزوده جمع شده توسط کارخانه چند تومان است؟

ج) جمع مالیات بر ارزش‌افزوده جمع‌آوری شده، چند تومان است؟

۱) الف) ۵۵۰ (ب) ۷۵ (ج) ۲۵۰

۲) الف) ۶۵۰ (ب) ۵۰ (ج) ۱۲۵

۳) الف) ۵۵۰ (ب) ۷۵ (ج) ۱۲۵

۴) الف) ۶۵۰ (ب) ۵۰ (ج) ۲۵۰

۱۲۸- در یک کشور تعداد ۵۴ هزار نفر مشغول به کار هستند که از این تعداد ۲ هزار نفر کمتر از ۱۵ سال سن دارند. همچنین تعداد ۲۸ هزار نفر بالای ۱۵ سال به دنبال کار می‌گردند. با توجه به این شرایط:

الف) نرخ بیکاری در این کشور چند درصد است؟

ب) اگر از افراد شاغل بالای ۱۵ سال تعداد ۲,۵۰۰ نفر به دلیل کاهش تولید و رکود اقتصادی از شرکت‌ها اخراج شوند و ۱۵۰۰ نفر نیز به دلیل عدم تطابق مهارت‌ها کار خود را از دست دهند، نرخ جدید بیکاری در این کشور چقدر است؟

ج) چند درصد از بیکاری جدید، ناشی از بیکاری دوره‌ای است؟

۱) الف) ۳۵ درصد، ب) ۴۰ درصد، ج) ۳/۱۲۵ درصد

۲) الف) ۳۴ درصد، ب) ۵ درصد، ج) ۱/۸۵ درصد

۳) الف) ۳۵ درصد، ب) ۲۸ درصد، ج) ۱/۸۵ درصد

۴) الف) ۵۷ درصد، ب) ۳۶ درصد، ج) ۳/۱۲۵ درصد

۱۲۹- با توجه به نمودار زیر که مربوط به سه کشوری است که از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی یکسان برخوردارند و دارو و پوشاک در هر سه کشور با قیمت‌های یکسان تولید می‌شوند. پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب، کدام است؟

الف) کدام کشور، در تولید پوشاک مزیت مطلق دارد؟

ب) کدام رابطه تجاری برای کشور C، مناسب است؟

ج) کشور A، باید منابع خود را به تولید کدام کالا اختصاص دهد؟

۱) B - با برخورداری از مزیت نسبی در تولید دارو باید پوشاک مورد نیاز خود را از کشور B وارد کند. - دارو

۲) C - با برخورداری از مزیت نسبی در تولید دارو باید پوشاک مورد نیاز خود را از کشور B وارد کند. - پوشاک

۳) B - باید داروی موردنیاز خود را از کشور A وارد کند و منابع خود را در تولید پوشاک متمرکز کند. - پوشاک

۴) C - باید داروی موردنیاز خود را از کشور A وارد کند و منابع خود را در تولید پوشاک متمرکز کند. - دارو

۱۳۰- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام مورد از جمله پیمان‌های بین‌المللی نقض شده توسط آمریکا می‌باشد؟

ب) نتیجه تشکیل کدام نهاد اقتصادی، بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود؟

پ) کدام قرارداد بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد؟

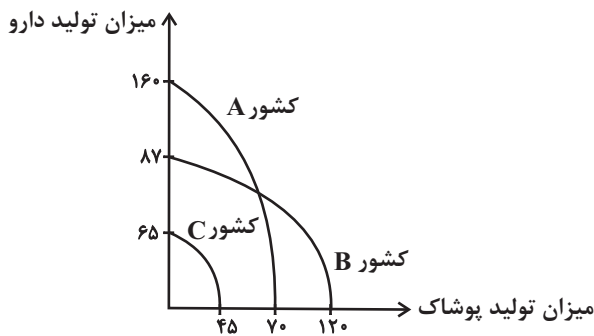
ت) در سال ۱۹۹۲، آمریکا و کانادا و مکزیک، کدام پیمان اقتصادی را امضا کردند؟

۱) قانون ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی - نفتا - گات - برتن وودز

۲) پیمان جهانی سازمان ملل برای بهبود وضعیت مهاجران و پناهندگان - برتن وودز - نفتا - گات

۳) توافق آب و هوایی پاریس - برتن وودز - نفتا - گات - توافق نامه آسیا پاسیفیک

۴) قانون ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی - نفتا - گات - برتن وودز

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲۸ دی

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
سیدمحمدرضا مهدوی	ویراستار مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۳۰ دقیقه

* بر اساس متن زیر به سه پرسشی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

مدیریت کلاس درس، اولین سطح از مدیریت آموزشی است که اهمیت فراوانی در ساخت محیط آموزشی اثربخش برای دانش‌آموزان دارد. از مهمترین عوامل ساخت چنین محیطی، ویژگی‌های شخصیتی معلم و از این میان، آراستگی ظاهر اوست. از آنجا که معلم، مهمترین الگوی دانش‌آموزان و رابطه او با دانش‌آموز - برخلاف روابط خانوادگی که گاه به عادت تبدیل می‌شوند - رابطه‌ای ضابطه‌مند است، می‌باید نسبت به ظاهر خود، چه در پوشش و چه در گفتار پاک، بی‌اعتنا نباشد.

آلبرت بندورا، روانشناس مشهور کانادایی امریکایی بود که نظریه‌ی «یادگیری جانشینی» بر پایه‌ی اندیشه‌های اوست. وی در یک آزمایش مشهور، ابتدا ۳۶ کودک را در سالنی قرار داد که در آن فرد بزرگسالی عروسکی بادشده را به شدت کتک می‌زند و سپس ۳۶ کودک دیگر را در سالنی دیگر برد که در آن فرد بزرگسالی با عروسکی مشابه با مهربانی و ملایمت برخورد می‌کند. در مرحله‌ی بعدی، همه‌ی ۷۲ کودک را در سالنی پر از اسباب‌بازی بردند و دیدند میزان رفتار پرخاشگرانه با اسباب‌بازی‌ها در گروه نخست، بیش از دو برابر گروه دوم است.

در مدیریت کلاس درس، باید دانست القای تفکرات منفی نیز از عواملی است که به کاهش بازده کلاس می‌انجامد. همچنین از آنجا که بخش عمده‌ای از خلاقیت انسان در دوران ابتدایی زندگی او شکل می‌گیرد، توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان در اداره‌ی کلاس درس اهمیت ویژه‌ای دارد. از این رو، معلم می‌باید به توانایی‌های متفاوت ذهنی، عاطفی و جسمی دانش‌آموزان مسلط باشد و روش درست برخورد با هر یک را کشف کند. ممکن است کودکی با میزانی از تشویق و تمجید فعالیت بیشتری انجام دهد و کودکی دیگر، دچار اضطراب منفی شود.

۲۵۱- کدام مورد در متن بالا بدیهی فرض شده است؟

- (۱) خلاقیت اکتسابی و آموختنی است، نه ذاتی.
- (۲) آموزگاران عموماً نسبت به ظاهر خود توجه کافی ندارند.
- (۳) القای تفکرات منطقی اثری سوء در مدیریت کلاس درس دارد.
- (۴) دانش‌آموزان در کلاس درس رفتارهای پیش‌بینی نشده ندارند.

۲۵۲- ارتباط میان بندهای نخست و دوم متن، با کدام گزاره بهتر بیان می‌شود؟

- (۱) آموزش مستقیم از آموزش غیرمستقیم قوی‌تر است.
- (۲) آموزگار می‌باید برای مدیریت کلاس درس، هیجانات دانش‌آموزان را مهار کند.
- (۳) آموزش غیرمستقیم اثرگذاری بیشتری نسبت به آموزش مستقیم دارد.
- (۴) آموزگار می‌باید در گفتار و عمل خود، یکپارچگی داشته‌باشد.

۲۵۳- کدام گزاره با آزمایش بندورا و نتیجه‌گیری او مخالفت بیشتری دارد؟

- (۱) در تمایز بین واقعیت و خیال، توانایی کودکان سه تا شش سال بیشتر از کودکان زیر سه سال است.
- (۲) اندازه‌گیری میزان خشونت در جوامع مختلف با یک شاخص ثابت در آزمایش‌های متفاوت، امری اساساً نادرست است.
- (۳) میل به تقلید از بزرگسالان، عاملی تأثیرگذار در آزمایش است و نتیجه، لزوماً مفهومی تأثیرپذیری ندارد.
- (۴) میزان خشونت بین دختران و پسران باید با عوامل متفاوتی سنجیده شود، نه یک عامل مشابه.

* بر اساس متن زیر به سه پرسش بعدی پاسخ دهید. متن یک نادرستی نیز دارد.

رابعه‌ی عدویّه را که از عارفان نامدار سده‌ی دوم هجری بود، «تاج‌الرجال» لقب داده بودند، به این سبب که در دست‌یافتن به کمالات معنوی و مراتب عرفانی گوی سبقت را از مردان ربوده‌بود. بیش از او مهمترین ویژگی تصوف زهد، عبادت و ریاضت افراطی بود اما او با گذر از «زهدِ بکائین» که به خشکی و ترس آمیخته بود، زهدی عارفانه و عاشفانه را در سلوک عملی خویش پیش گرفت که واضح‌ترین جلوه‌ی آن پرهیز از پرداختن به غیرخدا بود: رابعه بر یاد خدا همراه با محبت خالصانه فارغ از شوق بهشت و ترس از دوزخ تأکید می‌کرد و این دو را آفت پرستش بی‌شائبه‌ی خداوند می‌دانست. تأکید او بر حبّ خداوند در عین تأکید او بر رعایت شرایط از جمله تقوا و ترک دنیا، از ویژگی‌های متمایزکننده‌ی اوست.

۲۵۴- کدام واژه در متن نادرست نوشته شده است؟

- (۱) سده
 (۲) بیش
 (۳) سلوک
 (۴) پرهیز

۲۵۵- در متن، واژه‌ی «بکائین» به کدام معنا به کار رفته است؟

- (۱) گریه‌کنندگان
 (۲) یاران خداوند
 (۳) طاغوتی‌ها
 (۴) نابودشوندگان

۲۵۶- وجه تمایز نگاه رابعه به زهد، بهشت و جهنّم و رابطه‌ی انسان با خداوند را در کدام بیت می‌توان دید؟

- (۱) چو پیر سالک عشقت به می حواله کند / بنوش و منتظر رحمتِ خدا می‌باش
 (۲) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دستِ دعا نگه دارد
 (۳) سرم به دنیی و عقبی فرو نمی‌آید / تبارک الله از این فتنه‌ها که در سر ماست
 (۴) هر گنج سعادت که خدا داد به حافظ / از یمنِ دعایِ شب و وردِ سَخری بود

۲۵۷- «مریم و برادرش امیر با هم بر سر سال تولّد پدرشان اختلاف نظر دارند. مریم می‌گوید پدرشان در سال ۱۳۲۰ به دنیا آمده است ولی امیر سال تولّد

پدرش را سال ۱۳۱۸ می‌داند. بیمارستان محلّ تولّد پدر امیر و مریم، اطلاعات سال ۱۳۱۸ را ندارد. در اطلاعات سال ۱۳۲۰ این بیمارستان نیز

نامی از پدر امیر و مریم نیست. پس می‌توان نتیجه گرفت پدر امیر و مریم در سال ۱۳۱۸ به دنیا آمده است.» استدلال فوق دقیقاً به شرطی درست

است که ...

(۱) پدر امیر و مریم از مادر امیر و مریم بزرگتر باشد.

(۲) از بین امیر و یا مریم، حداقل یکی، ادعای درستی درباره‌ی زمان تولّد پدرشان داشته باشد.

(۳) مستندات سال ۱۳۱۸ بیمارستان محلّ تولّد پدر امیر و مریم هرگز کشف نشود.

(۴) هیچ کدام از بستگان امیر و مریم نیز سال تولّد پدر امیر و مریم را ندانند.

* حروف ابجد، همان حروف عربی است با ترتیب و ارزش عددی زیر:

شماره	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
حرف	ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ی	ک	ل	م	ن	س	ع	ف	ص	ق	ر	ش	ت	ث	خ	ذ	ض	ظ	غ
ارزش	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۹۰۰	۱۰۰۰

در محاسبات ابجد کبیر، ارزش عددی هر کلمه برابر با مجموع ارزش عددی همه‌ی حروف آن است. مثلاً ارزش «سیب»، برابر با $۶۰+۱۰+۲$ است، یعنی ۷۲ و ارزش «هلو» برابر با $۵+۳۰+۶$ یعنی ۴۱. ضمناً باید «پ» را «ب»، «چ» را «ج»، «ژ» را «ز» و «گ» را «ک» بگیریم. معلوم است که «تثانیات» تأثیری در ارزش کلمه ندارند. بر این اساس به چهار پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۵۸- مصراع «مرغ سحر، ناله سر کن» به کدام سال میلادی ممکن است اشاره کرده باشد؟

۱۹۱۳ (۱)

۱۹۳۵ (۳)

۱۹۲۴ (۲)

۱۹۴۶ (۴)

۲۵۹- کدام عدد زیر به نام یک ماه سحرپی در فارسی افغانستان اشاره نمی‌کند؟

۷۸ (۱)

۶۵ (۲)

۱۷ (۳)

۸ (۴)

۲۶۰- بیت زیر با واژه‌ای سحرپی کامل می‌شود. ارزش عدد این حرف در ابجد کدام است؟

«یا ربا به چه سنگی زخم از دستِ غریبی / این کله‌ی ... و سر و مغزِ پکرَم را!»

۲۰ (۲)

۱۶ (۱)

۲۸ (۴)

۲۴ (۳)

۲۶۱- واژه‌ای چهارحرفی از جدول و مشخصات زیر ساخته می‌شود. این واژه چه معنایی دارد؟

د	ر	ع	ش	ز
ح	ک	ا	م	ت
ل	و	ن	ط	ج
ص	ص	ب	س	ف
هـ	ق	خ	ی	ذ

حرف اول، حرف سه خانه در سمت راست یازدهمین حرف ابجد

حرف دوم، دو خانه سمت چپ و یک خانه بالای پانزدهمین حرف ابجد

حرف سوم، چهارمین خانه سمت چپ سومین حرف ابجد

حرف چهارم، سه خانه سمت چپ خانه‌ی بالایی سیزدهمین حرف ابجد

(۲) یادگرفتن

(۱) به دنیا آمدن

(۴) از دنیا رفتن

(۳) پیر شدن

۲۶۲- در جدول سؤال قبل، اگر جای دو حرف کنار هم را در ردیف پنجم با هم عوض کنیم، در یکی از ستون‌ها پنج حرف به هم ریخته‌ی نام یک رنگ وجود خواهد داشت. آن دو حرف کدامند؟

- (۱) ذ - ی
(۲) ی - خ
(۳) خ - ق
(۴) ق - ه

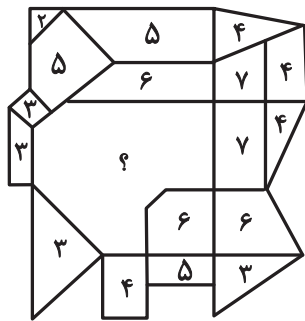
۲۶۳- پنج ساعت طول می‌کشد تا هشت گرمکن یکسان با پنجاه درصد توان خود، دمای اتاقی با وسعت ۱۰۰ متر مکعب را به حد لازم برسانند. اگر بعد از دو ساعت از آغاز کار، یکی از گرمکن‌ها خاموش و توان دو تای دیگر از گرمکن‌ها هفتادوپنج درصد شود، چند ساعت دیگر طول می‌کشد تا دمای اتاق به حد مورد نیاز برسد؟

- (۱) ۲
(۲) ۲/۵
(۳) ۳
(۴) ۳/۵

۲۶۴- عدد جایگزین علامت سؤال الگوی زیر کدام است؟

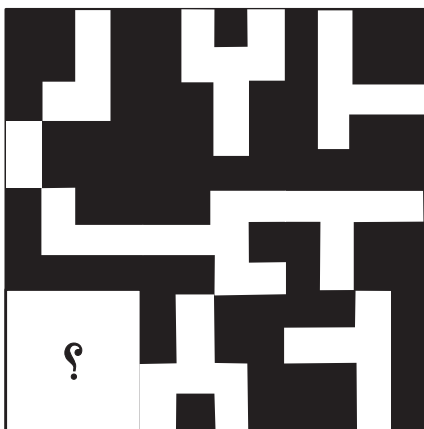
- (۱) ۲
(۲) ۴
(۳) -۲
(۴) -۴
- $۲ * ۳ = -۱$
 $۴ * ۱ = ۲۷$
 $۶ * ۲ = ۲۵۶$
 $۹ * ۸ = ۱$
 $۵ * ۸ = -۲۷$
 $۸ * ۶ = ?$

۲۶۵- عدد جایگزین علامت سؤال در الگوی زیر کدام است؟

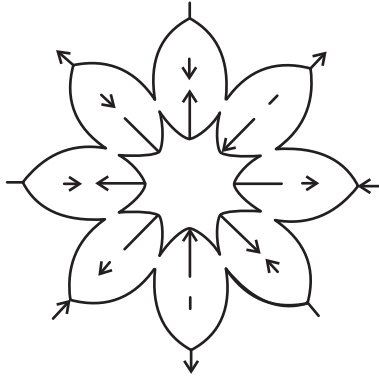
- (۱) ۹
(۲) ۱۰
(۳) ۱۱
(۴) ۱۲

۲۶۶- کدام گزینه الگوی تصویری زیر را بهتر کامل می‌کند؟

- (۱)
- (۲)
- (۳)
- (۴)

۲۶۷- یکی از پره‌های گلبرگ زیر، از الگوی موجود پیروی نمی‌کند. این پره در کدام جهت است؟

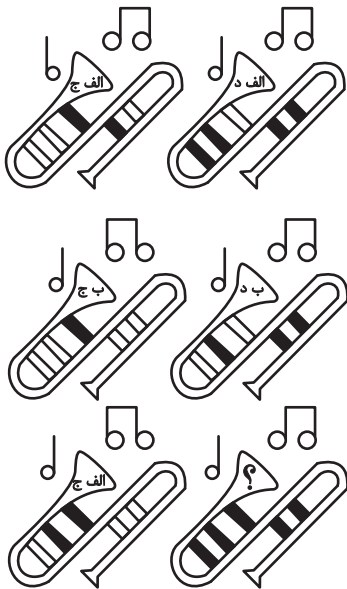
(۱) شمال غربی

(۲) شمال شرقی

(۳) جنوب شرقی

(۴) جنوب غربی

۲۶۸- به جای علامت سؤال الگوی کدگذاری زیر، کدام گزینه را می‌توان قرار داد؟

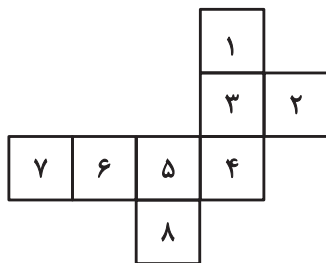
(۱) الف ج

(۲) الف د

(۳) ب ج

(۴) ب د

۲۶۹- با حذف همزمان کدام دو مربع از شکل گسترده زیر، می‌توان از آن مکعبی کامل ساخت؟ مکعب را فقط با تا کردن شکل گسترده از روی خطوط

رسم شده می‌توان ساخت.

(ب) ۱ و ۷

(الف) ۱ و ۲

(د) ۲ و ۸

(ج) ۲ و ۷

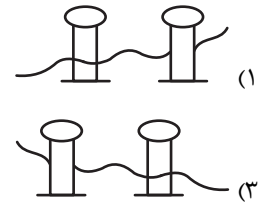
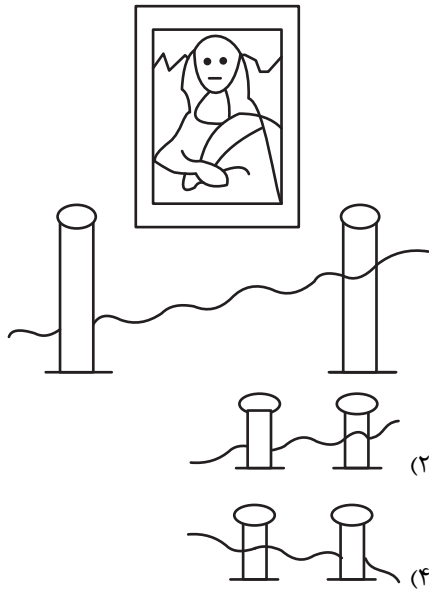
(۲) الف، ج

(۱) الف، ب

(۴) ج، د

(۳) ب، د

۲۷۰- اگر شخص تابلوی زیر چشم دیدن داشت، مانع روبه‌رویش را شبیه به کدام شکل می‌دید؟

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۸ دی ماه ۱۴۰۳

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، رضا خانابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، امیر محمودیان، مهرداد مهربان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرداد مشایخی، محمد مشهدیان، یاسین مهدیان، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، علی شکوری، سید آرش مرتضائی‌فر	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، فاطمه عبدالوند، عادلہ علیرضایی‌مقدم، محمدعرفان فرهادی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، محمد کرمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن
محمد ابوالحسنی، علیرضا پدram، مریم خسروی دهنوی، حبیبه محبی، محمدمهدی یعقوبی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، عرفان دهدش‌نیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، محمد کرمی‌نیا، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، مهرداد مشایخی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، حسین سهرابی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلانه‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمدمهدی یعقوبی	محمدمهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌گاهی، مهشید رستمی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۱) و (۲)

۱- گزینه «۲»

(علی قهرمان زاده)

سن حسین: y سن علی: x

$$x + y = 48$$

در ۱۸ سال قبل داریم:

$$x - 18 : \text{سن علی} \Rightarrow x - 18 = 4(y - 18) + 2$$

$$y - 18 : \text{سن حسین}$$

$$\Rightarrow x - 18 = 4y - 72 + 2 \Rightarrow x - 4y = -52$$

$$\begin{cases} x + y = 48 \\ x - 4y = -52 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -x - y = -48 \\ x - 4y = -52 \end{cases}$$

$$-5y = -100 \Rightarrow y = 20$$

$$y = 20 \Rightarrow x = 28$$

علی ۸ سال بزرگتر است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۴)

۲- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

اگر تعداد گره‌ها در هر روز از هفته اول را x بگیریم، در کل هفته $7x$ گره زده است. بنابراین:

$$\left. \begin{array}{l} x \rightarrow 7x \text{ هفته اول} \\ 2x \rightarrow 14x \text{ هفته دوم} \\ 4x \rightarrow 28x \text{ هفته سوم} \\ 8x \rightarrow 56x \text{ هفته چهارم} \end{array} \right\} \Rightarrow 7x + 14x + 28x + 56x = 105x$$

$$105x = 78750$$

$$x = \frac{78750}{105} = 750 \Rightarrow \text{گره } 2x = 2(750) = 1500 \text{ در هفته دوم}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۷)

۳- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

در معادله داده شده به شرط آن که سمت راست تساوی برابر صفر باشد، معادله یک ریشه مضاعف دارد، بنابراین:

$$k^2 + 2k - 8 = 0 \Rightarrow (k + 4)(k - 2) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} k + 4 = 0 \Rightarrow k = -4 \\ k - 2 = 0 \Rightarrow k = 2 \end{cases}$$

با توجه به مقادیر k دو حالت داریم:

حالت اول) مقدار $k = 2$ باشد: مقدار $k = 2$ را در معادله جایگذاری می‌کنیم و ریشه مضاعف را به دست می‌آوریم:

$$(3x - k)^2 = k^2 + 2k - 8 \xrightarrow{k=2} (3x - 2)^2 = (2)^2 + 2(2) - 8$$

$$\Rightarrow (3x - 2)^2 = 0 \Rightarrow 3x - 2 = 0$$

$$\Rightarrow 3x = 2 \Rightarrow x = \frac{2}{3}$$

مقدار ریشه مضاعف $x = \frac{2}{3}$ و مقدار $k = 2$ است. بنابراین:

$$x + k = \frac{2}{3} + 2 = \frac{2 + 6}{3} = \frac{8}{3}$$

حالت دوم) مقدار $k = -4$ باشد: مقدار $k = -4$ را در معادله جایگذاری می‌کنیم و ریشه مضاعف را به دست می‌آوریم:

$$(3x - k)^2 = k^2 + 2k - 8 \xrightarrow{k=-4} (3x + 4)^2$$

$$= (-4)^2 + 2(-4) - 8$$

$$\Rightarrow (3x + 4)^2 = 0 \Rightarrow 3x + 4 = 0$$

$$3x = -4 \Rightarrow x = -\frac{4}{3}$$

مقدار ریشه مضاعف $x = -\frac{4}{3}$ و مقدار $k = -4$ است، بنابراین:

$$x + k = \frac{-4}{3} - 4 = \frac{-4 - 12}{3} = \frac{-16}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۲)

۴- گزینه «۲»

(مهم نظامی)

اگر ریشه‌ها را α و β در نظر بگیریم، طبق فرض سؤال می‌توان گفت:

$$\beta = \alpha^2 + 4$$

حالا از فرمول مجموع ریشه‌ها استفاده می‌کنیم:

$$\alpha + \beta = \frac{-b}{a} \Rightarrow \alpha + \beta = \frac{-(-6)}{1} = 6$$

$$\beta = \alpha^2 + 4 \Rightarrow \alpha^2 + \alpha + 4 = 6$$

$$\Rightarrow \alpha^2 + \alpha - 2 = 0 \Rightarrow (\alpha - 1)(\alpha + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 1 \\ \alpha = -2 \end{cases}$$

با توجه به اینکه برای α دو مقدار به دست آمده، باید به ازای هر دو مقدار ریشه‌ها را به دست آوریم و سپس با استفاده از فرمول حاصل ضرب ریشه‌ها، مقادیر m را به دست آوریم:

$$\text{اگر } \alpha = 1 : \begin{cases} \alpha = 1 \\ \beta = (1)^2 + 4 = 5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \alpha\beta = \frac{c}{a} = \frac{m-1}{1} \xrightarrow{\alpha=1, \beta=5} 5 = m-1 \Rightarrow m = 6$$

$$\text{اگر } \alpha = -2 : \begin{cases} \alpha = -2 \\ \beta = (-2)^2 + 4 = 8 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \alpha\beta = \frac{m-1}{1} \xrightarrow{\alpha=-2, \beta=8} -16 = m-1 \Rightarrow m = -15$$

مجموع مقادیر m برابر است با: $6 + (-15) = -9$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

$$a + b = -1 \Rightarrow \frac{3}{2} + b = -1 \Rightarrow b = -\frac{5}{2}$$

با جایگذاری a و b در تابع R داریم:

$$R = \left\{ \left(\frac{9}{2}, -1 \right), (-6, 2), (6, 2) \right\}$$

پس از حذف زوج‌های مرتب تکراری، آنگاه:

$$R = \left\{ \left(\frac{9}{2}, -1 \right), (6, 2), (-6, 2) \right\}$$

با توجه به نمودار پیکانی: $d + e = 0$ و $f = \frac{9}{2}$ و $g = -1$

$$\Rightarrow a + b + f + g + d + e = \frac{3}{2} - \frac{5}{2} + \frac{9}{2} - \frac{2}{2} + 0 = \frac{5}{2}$$

در نتیجه:

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۹- گزینه «۴»

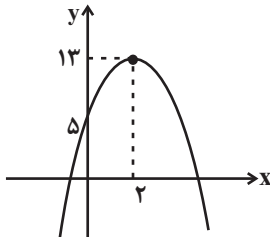
(معمداً ابراهیم توزنده‌جانی)

$$f(x) = ax + b \Rightarrow \begin{cases} f(4) = 0 \\ f(0) = 8 \Rightarrow b = 8 \end{cases}$$

$$f(4) = 0 \Rightarrow 4a + 8 = 0 \Rightarrow a = -2 \Rightarrow f(x) = -2x + 8$$

$$y = -2x^2 + 8x + 5 \Rightarrow \begin{cases} x_s = \frac{-8}{2(-2)} = 2 \\ y_s = -2(2)^2 + 8(2) + 5 = 13 \end{cases}$$

محل برخورد با محور y ها $f(0) = 5$

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۷۲)

۱۰- گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

شیب خط گذرنده از هر دو نقطه یکسان است.

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

$$m = \frac{2a - a}{4 - 2} = \frac{a}{2}$$

$$\frac{a}{2} = \frac{20 - 2a}{a + 3 - 4} \Rightarrow a^2 + 3a - 4a = 40 - 4a \Rightarrow a^2 + 3a - 40 = 0$$

$$\Rightarrow (a + 8)(a - 5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = -8 \text{ غلط } (-8 \notin \mathbb{N}) \\ a = 5 \end{cases}$$

بنابراین نقاط به صورت $(2, 5), (4, 10), (8, 20)$ هستند.

$$m = \frac{10 - 5}{4 - 2} = \frac{5}{2} = 2/5 \Rightarrow f(x) = 2/5x + b$$

$$\xrightarrow{(2, 5)} 5 = 2 + b \Rightarrow b = 0$$

$$\xrightarrow{a=5} f(5) = 12/5$$

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۵- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

جواب معادله در خود معادله صدق می‌کند:

$$t = -2 \Rightarrow \frac{2 - 5(-2)}{2 - 2(-2)} = \frac{2(-2)^2 + k}{((-2)^2 + 1) - 69}$$

$$\Rightarrow \frac{2 + 10}{2 + 4} = \frac{12 + k}{25 - 69} \Rightarrow \frac{12}{6} = \frac{12 + k}{-44}$$

$$\Rightarrow 2 = \frac{12 + k}{-44} \Rightarrow -88 = 12 + k \Rightarrow -88 - 12 = k$$

$$\Rightarrow -100 = k$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۶- گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

$$\frac{3}{(x-1)(x+1)} = \frac{1(x-1)}{(x+1)(x-1)} + \frac{x(x+1)}{(x-1)(x+1)}$$

$$3 = x - 1 + x^2 + x \Rightarrow x^2 + 2x - 4 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = 4 - 4(1)(-4) = 20$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-2 + \sqrt{20}}{2} \\ x_2 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-2 - \sqrt{20}}{2} \end{cases}$$

$$\sqrt{20} = \sqrt{4 \times 5} = 2\sqrt{5}$$

$$x_1 = -1 + \sqrt{5}$$

$$x_2 = \frac{-2 - 2\sqrt{5}}{2} = \frac{2(-1 - \sqrt{5})}{2} = -1 - \sqrt{5}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۷- گزینه «۲»

(میثم فشنوری)

$$\begin{cases} a + 2b = 7 \\ 2a - b = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a + 2b = 7 \\ 4a - 2b = 8 \end{cases} \Rightarrow 5a = 15 \Rightarrow a = 3$$

$$\Rightarrow 3 + 2b = 7 \Rightarrow b = 2$$

$$\Rightarrow f = \{(3, c+4), (3, 7), (5, 4), (c, d+2), (3, 7), (5, 4)\}$$

$$c + 4 = 7 \Rightarrow c = 3 \Rightarrow (c, d+2) = (3, d+2)$$

$$\Rightarrow d + 2 = 7 \Rightarrow d = 5$$

$$\Rightarrow \frac{3^2 - 2^2}{3 + 5} = \frac{5}{8}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۸- گزینه «۴»

(امیر محمودیان)

طبق تعریف تابع در زوج مرتب، اگر ۲ مؤلفه اول یکسان باشند، باید

مؤلفه‌های دوم آن‌ها برابر باشند:

$$\begin{cases} 3a + b = 2b + 7 \\ a + b = -1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3a - b = 7 \\ a + b = -1 \end{cases} \xrightarrow{+} 4a = 6 \Rightarrow a = \frac{3}{2}$$

۱۱- گزینه «۲»

(رضا ثانیبائی)

$$f(x) = mx + h$$

$$f(4) - f(1) = 12 \Rightarrow m = \frac{12}{4-1} = \frac{12}{3} = 4$$

$$f(7) = 6 - f(3)$$

$$7m + h = 6 - (3m + h) \xrightarrow{m=4} 28 + h = 6 - (12 + h)$$

$$28 + h = 6 - 12 - h$$

$$2h = -34 \Rightarrow h = -17$$

$$\Rightarrow f(x) = 4x - 17$$

$$\Rightarrow f\left(\frac{1}{4}\right) = 4\left(\frac{1}{4}\right) - 17 = 1 - 17 = -16$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۸)

۱۲- گزینه «۱»

(مهمرب بگیری)

ابتدا تابع درجه دوم f را ساده‌تر می‌کنیم و به صورت استاندارد می‌نویسیم:

$$f(x) = x^2 - x - 3x^2 + 1 = -2x^2 - x + 1$$

$$x_s = \frac{-1}{2(-2)} = \frac{1}{4}$$

$$y_s = -2\left(\frac{1}{4}\right)^2 - \left(\frac{1}{4}\right) + 1 = \frac{-2}{16} + \frac{1}{4} + 1$$

$$\Rightarrow y_s = \frac{-1 + 2 + 8}{8} = \frac{9}{8}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۰)

۱۳- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

$$f(0) - g(0) = 1 \Rightarrow c - (2) = 1 \Rightarrow c = 3$$

$$\text{طول رأس} = \frac{-b}{2a} = \frac{-b}{-2} = \frac{b}{2}$$

$$\text{عرض رأس} = \frac{b^2}{4} + 3$$

$$g\left(\frac{b}{2}\right) = f\left(\frac{b}{2}\right) \Rightarrow \text{چون } g \text{ از رأس سهمی عبور کرده}$$

$$\Rightarrow 2\left(\frac{b}{2}\right) + 2 = \frac{b^2}{4} + 3$$

$$\Rightarrow b^2 - 4b + 4 = 0 \Rightarrow (b-2)^2 = 0 \Rightarrow b = 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۷۰)

۱۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

نمودار از مبدأ مختصات می‌گذرد، پس $f(0) = 0$.

$$f(x) = |x - a| - 4 \xrightarrow{f(0)=0} |0 - a| - 4 = 0 \Rightarrow |a| - 4 = 0$$

$$\Rightarrow |a| = 4 \Rightarrow a = \pm 4$$

با توجه به نمودار، طول رأس منفی است. از طرفی طول رأس، ریشه داخلی قدرمطلق است، پس طول رأس از معادله $x - a = 0$ ، برابر با $x = a$ است که منفی است، پس $a = -4$ قابل قبول است. بنابراین داریم:

$$f(x) = |x - (-4)| - 4 = |x + 4| - 4$$

با توجه نمودار $f(b) = 0$ است، پس داریم:

$$|b + 4| - 4 = 0 \Rightarrow |b + 4| = 4 \Rightarrow \begin{cases} b + 4 = 4 \Rightarrow b = 0 \\ b + 4 = -4 \Rightarrow b = -8 \end{cases}$$

با توجه نمودار b منفی است، بنابراین $b = -8$ و داریم:

$$f(2a + b) = f(2(-4) - 8) = f(-16)$$

$$= |-16 + 4| - 4 = 12 - 4 = 8$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۴)

۱۵- گزینه «۳»

(مهمرب بگیری)

$$\text{ثابت } f \rightarrow f(x) = k$$

$$\text{همانی } g \rightarrow g(x) = x \Rightarrow g(2) = 2$$

$$\text{رابطه داده شده} \rightarrow k \times k = 2 \Rightarrow k^2 = 2 \Rightarrow \begin{cases} k = \sqrt{2} \text{ غق} \\ k = -\sqrt{2} \text{ قق} \end{cases}$$

چون دو تابع f و g در ناحیه سوم یکدیگر را قطع می‌کنند پس $k = -\sqrt{2}$ قابل قبول است.

$$\frac{(f(5))^2 + g(8)}{f(3) \times f(6)} = \frac{(-\sqrt{2})^2 + 8}{(-\sqrt{2})(-\sqrt{2})} = \frac{10}{2} = 5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۲)

۱۶- گزینه «۲»

(مهمرباد معربان)

دامنه تابع $f + g$ را به دست می‌آوریم:

$$D_f = \{2, 3\}$$

$$D_g = \mathbb{R}$$

$$\Rightarrow D_{f+g} = D_f \cap D_g \Rightarrow \{2, 3\}$$

پس مقدار $f + g$ را در نقاط ۲ و ۳ محاسبه می‌کنیم.

$$(f + g)(2) = b + 2a + 3 \Rightarrow (2, 2a + b + 3)$$

$$(f + g)(3) = 2b - 2 + 3a + 3 \Rightarrow (3, 3a + 2b + 1)$$

از آنجایی که $f + g$ همانی است، پس:

$$\begin{cases} 2a + b + 3 = 2 \\ 3a + 2b + 1 = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a + b = -1 \\ 3a + 2b = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = -4 \\ b = 7 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} -4 + 7 \\ -4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ -4 \end{bmatrix}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹، ۴۵ تا ۵۴)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه ۲»

(عزیز الیاسی پور)

فارسی باستان در دوره هخامنشیان رایج بود و زبان پارتی در دوره اشکانیان رواج داشت.

زبان پهلوی زبان رسمی دوره ساسانی است.

دری زبان درباری سامانیان و زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی (زبان رسمی این دوره) بوده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۲۲- گزینه ۱»

(یاسین مهریان)

تنها مورد «ج» مربوط به سبک خراسانی است.

نکته مهم درسی:

مورد «ه»، مربوط به سبک خراسانی است، اما کاربرد «در همه آثار»، این مورد را نادرست کرده است. باید توجه داشته باشیم که ویژگی‌هایی که برای هر سبک شعری ذکر می‌شود، بیانگر فضای غالب ادبی آن دوره است. مثلاً وقتی می‌گوییم معشوق سبک خراسانی، زمینی است، منظورمان این است که در اکثر آثار، معشوق شاعر، زمینی است، نه در همه آثار. چنانچه در ویژگی‌های فکری سبک خراسانی هم ذکر شده است که معشوق «عمدتاً» زمینی است. ممکن است شاعری در سبک خراسانی شعر سروده باشد و معشوق وی، آسمانی باشد!

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۸۳ و ۸۵)

۲۳- گزینه ۴»

(هومن نمازی)

مسائلی که مربوط به زبان است (مانند واژگان و تحولات آن‌ها، دستور زبان، تلفظ و مانند این‌ها) مربوط به قلمرو زبانی می‌شود و موسیقی بیرونی، درونی و کناری مربوط به قلمرو ادبی است؛ همچنین جهان‌بینی، محتوا و مفهوم و مسائلی از این دست مربوط به قلمرو فکری است و این موارد در گزینه ۴» مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۲۴- گزینه ۳»

(مسن اصغری)

فعل «است» در عبارت «دیده و آزموده است» به قرینه لفظی حذف شده است، نه معنوی.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» کاربرد تاریخی «را» در عبارت «محاسن این کتاب را نهایت نیست» کاربردی تاریخی است و امروزه کمتر به کار می‌رود.

گزینه ۲» به‌کارگیری واژه «شهد» در معنای «عسل» از حیث معنایی و کاربرد شکل قدیمی واژه «بازارگان» (همان «بازرگان» امروزی).

گزینه ۴» جداولی نشانه منفی‌ساز فعل: «نه ایستید» (معادل امروزی: نایستید)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

۱۷- گزینه ۴»

(مهرادر مهریان)

اول تابع $f(x)$ را با توجه به بازه $-1 \leq x < 0$ ساده می‌کنیم.

$$-1 \leq x < 0 \Rightarrow f(x) = \frac{-x+2}{-(-1)} + |-1| = -x+2+1$$

$$\Rightarrow f(x) = -x+3$$

اکنون تلاقی دو تابع f و g را محاسبه می‌کنیم.

$$f(x) = g(x)$$

$$-x+3 = x^2+1 \Rightarrow x^2+x-2=0 \Rightarrow \begin{cases} x=1 \\ x=-2 \end{cases}$$

در دو نقطه همدیگر را قطع می‌کنند ولی هیچ کدام در محدوده $-1 \leq x < 0$ نیست.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۴۴)

۱۸- گزینه ۴»

(مهم‌ابراهیم توزنده‌یانی)

$$\pi \approx 3/14, \sqrt{3} \approx 1/7$$

$$f(\pi) = [3/14] + [1/14] = 3+0=3$$

$$f(\sqrt{3}) = [1/7] + [1/7] = 1+0=1$$

$$f(\pi) + f(\sqrt{3}) = 3+1=4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۴)

۱۹- گزینه ۲»

(مهم‌ابراهیم توزنده‌یانی)

$$f(-2) = -2m+3$$

$$g(-2) = (1-2m^2)(-2) - 4 = 4m^2 - 6$$

$$f^2(-2) - g(-2) = 18 \Rightarrow (-2m+3)^2 - (4m^2-6) = 18$$

$$\Rightarrow 4m^2 + 9 - 12m - 4m^2 + 6 = 18$$

$$\Rightarrow -12m = 3 \Rightarrow m = \frac{-1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۲۰- گزینه ۴»

(مهم‌ابراهیم توزنده‌یانی)

$$D_f \cap D_g \cap D_h = \{1, 3\}$$

$$f(1) = 5 \\ g(1) = 4 \Rightarrow \frac{f+g}{h}(1) = \frac{4+5}{5} = \frac{9}{5} \\ h(1) = 5$$

$$f(3) = 7 \\ g(3) = 6 \Rightarrow \frac{f+g}{h}(3) = \frac{7+6}{5} = \frac{13}{5} \\ h(3) = 5$$

$$\Rightarrow \text{مقدار خواسته شده} = \frac{13}{5} + \frac{9}{5} = \frac{22}{5} = 4 \frac{2}{5}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

زیورش - شهپرش / بیت دوم: چهر - منوچهر - مهر / واج آرای: تکرار حرف «ش» در بیت اول و تکرار حرف «م» در بیت دوم / واژه آرای: واژه «ملک» تکرار شده است. / جناس: چهر - مهر (جناس اختلافی) / طاعن - طاعون (جناس افزایشی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رد گزینه به دلیل نبود جناس تام (همسان)

گزینه «۲»: رد گزینه به دلیل نبود جناس تام و تلمیح

گزینه «۴»: رد گزینه به دلیل نبود جناس حرکتی و تلمیح

توجه: دقت کنید که وجود واژه «طاووس»، در همهٔ مواقع، نشان‌دهندهٔ تلمیح نیست! بلکه باید به وسیلهٔ این واژه، اشاره‌ای صورت بگیرد تا بگوییم که بیت دارای تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بریع)

۲۹- گزینه «۳» (رضا رنبری)

گزینه‌های «ب - ه» مطابق این الگو سروده شده‌اند.

گزینه «ب»:

زان	می	ک	گر	س	رش	ک
-	-	U	-	U	-	U
ی	زان	در	چ	کد	ب	نیل
U	-	-	U	-	U	-

گزینه «ه»:

بر	آس	مانت	خاند
-	U	-	U

خ	دا	ون	د	آ	س	مان
U	-	-	U	-	U	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۳۰- گزینه «۱» (رضا رنبری)

در بیت اول، با توجه به اختیارات شاعری، ۱۰ هجای بلند و در هر دو بیت، ۸ هجای کشیده (عشق - زرد - شاخ - چوک - ویخت - خیش - سبز - خیش) وجود دارد. وزن ابیات: «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» / هجای نهم در مصراع اول بیت اول و هجای دهم در مصراع اول بیت دوم و هجای نهم در مصراع دوم بیت دوم، با توجه به اختیارات شاعری، بلند تلفظ می‌شوند. توجه: در تشخیص انواع هجا، نخستین گام، خوانش درست بیت است! بنابراین خوانش یکباره و بی‌گسست، می‌تواند ما را در تشخیص انواع هجا یاری کند.

۲۵- گزینه «۴» (الهام ممبری)

(ج) جناس همسان: «پیوسته» در مصراع اول به معنای «مداوم، همیشه» و در مصراع دوم به معنای «ملحق شده، متصل»

(الف) تکرار: واژه «گل» تکرار شده است.

(د) سجع: واژگان سجع: امان، گوشه‌گران، دهان

(ه) تقابل سجع‌های متوازن است که ایجاد موازنه کرده است.

از	جاه	توست	دیده	تأیید	را	بصر
وز	سعی	توست	قالب	اقبال	را	بقا

(ب) «گلشن» استعاره از «دنیا»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بریع)

۲۶- گزینه «۲» (امیر حسین اشتری)

موازنه: ندارد. قسمت‌های آخر هر دو مصراع، مانع موازنه هستند. (تخت و پنجه) (سلیمان و رستم)

تکرار: زن. هر دو بار معنی «زدن» می‌دهد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترصیع: تمام واژگان، دو به دو سجع متوازی دارند.

تکرار: گوید

گزینه «۳»: جناس: بهشت اول: جنت. بهشت دوم: رها کرد

واج آرای: واج آرای صامت «م»

گزینه «۴»: سجع متوازی: قدم - ظلم

سجع مطرف: ظلم - محتشم

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع)

۲۷- گزینه «۲» (سید علیرضا احمدی)

جناس تام: شام (شب) و شام (شهر شام) / جناس ناقص: «قافله» و «نافله» و

هم‌چنین «هر» و «در»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «چنگ» به معنای ساز

و «چنگ» به معنای دست

گزینه «۳»: فاقد جناس تام و دارای جناس ناقص در «بیشه» و «تیشه»

گزینه «۴»: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «تنگ» به معنای

باریک و کوچک و «تنگ» به معنای بار

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع)

۲۸- گزینه «۳» (رضا رنبری)

تشبیه: در بیت اول، «گیتی» به طاووس مانند شده است («شهپر» استعاره

از روشنایی روز و «منقار» استعاره از تاریکی شب) و در بیت دوم، «چهر

ملک» به تریاق و پادزهر تشبیه شده است. / سجع: بیت اول: لشکرش -

۳۳- گزینه «۱»

(امیرحسین اشتری)

دقت شود که برای پیدا کردن سجع در شعر، باید دنبال قافیه درونی بگردیم که در نیم مصراع‌ها اتفاق می‌افتد.
سجع‌های به کار رفته در این بیت همگی مطرف هستند. (دلربایی - هوایی - جایی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نهیم و دهیم: سجع متوازی

گزینه «۳»: شکر و اگر: سجع متوازی

گزینه «۴»: سجع (قافیه درونی وجود ندارد).

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع و قافیه)

۳۴- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا امیری)

وزن و قافیه مذکور در گزینه «۳» بر مبنای وزن «فعولن فعولن فعل» و قاعده ۲، قافیه درست است.

موارد پیشنهادی در گزینه «۲» از نظر وزنی صحیح‌اند، اما اگر «من» را ردیف در نظر بگیریم، بیت قافیه نخواهد داشت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر و قافیه)

۳۵- گزینه «۲»

(مهمر مشهربان)

«بگن / سخن» دارای قاعده قافیه ۲ می‌باشند؛ و به علت یکسان نبودن حرف روی در جفت واژه «تاب / تاب»، نمی‌توانند هم‌قافیه باشند و بنابراین، این بیت، ذوقافیتین نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بدانیم / توانیم»، قافیه اول و «یکدیگر / ار»، قافیه دوم این بیت هستند.

گزینه «۳»: «بازجویی / اویی»، دارای قاعده قافیه ۱ می‌باشند، زیرا با حذف حروف الحاقی (بی)، «بازجو / او» باقی می‌ماند.

گزینه «۴»: «غمگین / رنگین»، قافیه اول و «مبتلا» و «بهانه‌ها»، قافیه دوم این بیت می‌باشند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۳۶- گزینه «۳»

(مهروزار مشایفی)

بیت الف) ذوقافیتین: دلجوی با بوی و جوی با بوی هم قافیه هستند. / قاعده قافیه: ۱- (دقت شود که حرف «ی» الحاقی است و جزء حروف اصلی محسوب نمی‌شود).

آ	بی	م	گر	چ	من	ز
-	-	U	-	U	-	U
از	شاخ	هم	چ	چوک		
-	-	U	-	U	-	U

غ	م	عشق	زرد	گشت		
U	-	-	U	-	U	-
ب	یا	ویخت	خیش	تن		
U	-	-	U	-	U	-

بر	سا	ن	عا	ش	قی	ک
-	-	U	-	U	-	U
دی	با	ی	سبز	را	ب	
-	-	U	-	U	-	U

ز	شَر	م	ر	خا	ن	خیش
U	-	-	U	-	U	-
ر	خ	خیش	بر	ک	شید	
U	-	-	U	-	U	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۳۱- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا امیری)

مضمون هر چهار بیت درباره وصال است و به‌درستی در مقابل آن‌ها نوشته شده است؛ اما در بیت آخر، آهنگی ضربی و شاد به گوش می‌رسد نه آهنگی ملایم. پس سبب آهنگ همه گزینه‌ها جز گزینه آخر به‌درستی بیان شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۳۲- گزینه «۴»

(مهمر اصغری)

بیت گزینه «۴» وزن و آهنگی شاد و طرب‌انگیز دارد که برای محتوای غم و دردناک شعر مناسب نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

ابیات گزینه‌های «۱» و «۲» دارای وزن و آهنگ نرم و نسبتاً سنگین هستند و با محتوای غم و حسرت و... تناسب دارند.

بیت گزینه «۳» آهنگ و وزنی تند و کوتاه و شاد دارد و برای محتوای شاد و هیجان‌انگیز مناسب است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

جامعه‌شناسی (۱)

۴۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- جهان اجتماعی بیشتر شبیه یک بازی گروهی است.

کارگران، کشاورزان، دانش آموزان، معلمان و ... و نهادهایی چون آموزش و پرورش و ... اعضای جهان اجتماعی هستند. این اعضا، تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند و نقشی را به عهده می‌گیرند و متناسب با نقش خود از حقوق و تکالیفی برخوردار می‌شوند که خود و دیگران از این عضویت و حقوق و تکالیف آن آگاهی دارند. بنابراین جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد. علاوه بر این، آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است. به این مجموعه آگاهی‌های مشترک «فرهنگ» می‌گویند.

- فرهنگ شیوه زندگی گروهی از انسان‌ها است که سالیان متمادی با یکدیگر زندگی می‌کنند. برای مثال نوع خوراکی‌ها، پوشش‌ها، گویش‌ها، آداب و رسوم تولد، عروسی و عزاداری، شیوه‌های گذران اوقات فراغت، شیوه‌های یاددهی - یادگیری، باورها و ارزش‌های اخلاقی، نگرش به عالم و آدم و ... از این جمله‌اند. آن بخش از فرهنگ که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند «فرهنگ عمومی» و بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است «خرده‌فرهنگ» نامیده می‌شود. خرده‌فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. به خرده‌فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی «خرده‌فرهنگ‌های موافق» می‌گویند. در مواردی ممکن است عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و مهارت‌های پذیرفته شده در یک خرده‌فرهنگ، ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشد. در این صورت، این خرده‌فرهنگ را ضد فرهنگ می‌نامند. خرده‌فرهنگ تبهکاران، سارقان و ... ضد فرهنگ است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۴۲- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت اول تیرماه)

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند (رد گزینه‌های «۲» و «۴») و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند. حقایق هر چند خود ثابت‌اند ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند (رد گزینه «۳»). جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها دچار تغییر نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۷)

بیت (ب) ذوقافیتین ندارد. / قاعده قافیه: ۱- دو واژه لیلی و اولی به صورت لیلی و اولا خوانده می‌شوند؛ بنابراین حرف اصلی قافیه، مصوت «آ» می‌باشد. بیت (ج) ذوقافیتین ندارد؛ زیرا مطابق کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳، تفاوت معنایی دو واژه «نیست» (نمی‌باشد - وجود ندارد) موجب ایجاد قافیه جدیدی نمی‌شود. / قاعده قافیه: ۲- حروف قافیه: «یج» بیت د: ذوقافیتین ندارد. / قاعده قافیه: ۱- واژه‌های قافیه: آشنا و پا - حرف الحاقی: ی (علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۳۷- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

هر دو بیت به ناتوانی عقل در درک عشق اشاره دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه: «دایره عقل» / جناس: «رای» و «پای»
گزینه «۲»: در «پای» و در «خدای»، صامت «ی» الحاقی است (مشمول تبصره قافیه است). و الگوی قافیه بر مبنای قاعده «۱» شامل یک مصوت بلند «ا» است.
گزینه «۳»: وزن رباعی «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» است که قابلیت دسته‌بندی هجایی به صورت همسان یعنی «مستفعل مستفعل مستفعل فع» را دارد و صورت همسان آن قاعدتاً بر حالت ناهمسان، ارجحیت دارد. (علوم و فنون ادبی (۱)، ترکیبی)

۳۸- گزینه «۴»

(حسن اصحابی)

مفهوم عبارت صورت سؤال این است که صاحب‌نظران وقتی توصیه می‌کنند و راه‌حل می‌دهند که مشکلی وجود دارد و در کاری که درست است دخالت نمی‌کنند. اینکه انسان وظیفه دارد در جایی که نیاز است اظهارنظر کند در بیت گزینه «۴» مشهود است.
دقت کنید که عبارت گزینه «۱» دقیقاً با عبارت صورت سؤال همسو نیست، چراکه در عبارت صورت سؤال اشاره‌ای به این نشده است که دیگر حکما که درباره آن موضوع سخن می‌گفتند نادانند و تنها بزرگمهر داناست. (علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۳۹- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

مفهوم کلی و مشترک ابیات صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» امید به لطف و بخشایش خدا و درخواست آمرزش است. اما بیت گزینه «۳» می‌گوید: داستان دوزخ در برابر آتش هجران تو هیچ است. (علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۱۰۷)

۴۰- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول دی‌ماه)

مفهوم ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»: در این ابیات موضوع این است که آدمی نباید کاری ناشایست (آزردن مردم، بدکردن و سنگ‌گران انداختن) انجام دهد که در آینده مجبور باشد مکافات آن عمل را بکشد.
مفهوم بیت گزینه «۲»: در این بیت، شاعر به ویژگی ناپایداری احوال در جهان اشاره دارد و می‌گوید ممکن است در لحظه‌ای، ماتم شخص به سور و سرور تبدیل شود. (علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۹۸)

۴۳- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

- تبدیل شدن از یک مشاور عادی به مشاور ارشد: صعودی
- انتقال از یک دبستان به دبستانی دیگر: افقی
- تبدیل شدن از راننده به مدیر: صعودی
- تبدیل شدن از سرمربی به کمک مربی: نزولی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۸۳)

۴۴- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی فر)

فرزندآوری نیاز فطری انسان‌ها و تأمین جمعیت از کارکردهای نهاد خانواده است.
ارسطو حکومت اقلیت براساس فضیلت را آریستوکراسی می‌نامد.
مشروعیت دروغین زمانی است که قدرت براساس ایدئولوژی‌های ساختگی بشری باشد.

هجوم اقتصادی به ایران در دوره پهلوی از طریق تاراج نفت، فروش جنگ‌افزار و کالاهای مصرفی و صنایع مونتاژ و تخریب بنیان‌های تولید ملی به‌ویژه روح خودباوری ملت ایران انجام شد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۰، ۱۲۲، ۱۲۹ و ۱۳۳)

۴۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

کار گروهی کارگران: کنش اجتماعی
تخریب ساختمان: پیامد طبیعی یا غیرارادی کنش اجتماعی
کمک به آسیب‌دیدگان: ارزش اجتماعی
رسیدن مأمورین: هنجار اجتماعی
پرداخت جریمه: کنترل اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۷، ۱۱، ۱۳ و ۷۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۴۶- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضائی فر)

در دیدگاه دوم، جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی است.
در استعمار نو استعمارگران پنهان و مجریان آشکار هستند.
قدرت سیاسی در جوامع اسلامی پیش از استعمار به صورت استبداد ایلی و قومی بود و در دوران استعمار به صورت استبداد استعماری درآمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۸، ۲۵ و ۳۱)

۴۷- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی فر)

تشریح مورد نادرست:

(ب) از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۰، ۴۲، ۵۹ و ۷۱)

۴۸- گزینه «۳»

(علی شکوری)

بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویت اقتصادی دارند ولی از جهاتی با یکدیگر متفاوت‌اند. چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است. همچنین آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۴۹- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

شکل کامل شده جدول:

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
تدوین رساله‌های جهادیه	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی
جنبش تنباکو	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۱۸)

۵۰- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضائی فر)

جهت‌گیری ضد استعماری وجه شباهت انقلاب اسلامی با انقلاب‌های آزادی‌بخش است.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

روان‌شناسی

۵۱- گزینه «۱»

(عادلہ علیہ فضایی مقدم)

بررسی عبارت‌ها:

توضیح دادن درباره تأثیر عوامل مؤثر بر افسردگی، به معنی توضیح علت و چرایی اتفاق افتادن یک پدیده یا به عبارتی «تبیین» آن است (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

بررسی عملکرد آتی افرادی که معنای زندگی خود را پیدا کرده‌اند، به «پیش‌بینی» اشاره دارد؛ در پیش‌بینی، احتمال وقوع یک پدیده در آینده بررسی می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

وقتی به دنبال راهکاری برای کاهش لجبازی هستیم در واقع می‌خواهیم آن موضوع را تحت «کنترل» خود درآوریم؛ ما معمولاً در کنترل به دنبال راهکاری برای ایجاد تغییر و بهبود پدیده هستیم (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

تهیه لیستی از ویژگی‌های افراد مضطرب، تلاش برای بیان چستی مفهوم اضطراب است که به هدف «توصیف» اشاره دارد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۵۲- گزینه «۲»

(فاطمه عبدالوند)

بررسی عبارت‌های نادرست:

در گزاره اول، علت نادرست بودن عبارت این است که طبق توضیحات کتاب درسی، علاوه بر مشاهده در محیط طبیعی، برخی از محققان در محیط آزمایشگاهی نیز به مشاهده رفتارهای موردنظر می‌پردازند.

علت نادرست بودن گزاره دوم این است که با توجه به متن کتاب درسی، اطلاعاتی را که با کمک مشاهده مستقیم نمی‌توان به دست آورد، لزوماً نمی‌توان به کمک پرسش‌نامه به دست آورد و شاید نیاز به مصاحبه باشد.

علت نادرست بودن گزاره چهارم این است که طبق متن کتاب درسی آزمون‌ها، ابزاری برای کمتی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۵۳- گزینه «۴»

(عمیرضا توکلی)

رشد انسان قابلیت تقسیم به مراحل را دارد اما به دلیل پیوستگی رشد، این کار چندان آسان نیست. از این رو، عبارت «د» نادرست است.

آموزش خوب و بد همان آموزش زشتی‌ها و زیبایی‌ها است که در هفت سال دوم رخ می‌دهد که مقارن است با زمانی که کودک هنوز نوجوان نشده و باید به ارزش‌ها هم رهنمون شود. از این رو، عبارت‌های «الف» و «ه» نادرست هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۲ و ۴۴)

۵۴- گزینه «۲»

(فاطمه عبدالوند)

علت نادرست بودن عبارت اول این است که یکی از ابتدایی‌ترین علائم رشد اجتماعی در کودکان، لبخند اجتماعی است که در حدود ۳-۲ ماهگی بروز می‌یابد.

علت نادرست بودن عبارت سوم این است که بازی‌های موازی، طبق جدول کتاب درسی در سنین ۴ یا ۵ سالگی است.

عبارت چهارم نیز به این دلیل نادرست است که لبخند اجتماعی در ۳-۲ ماهگی بروز می‌یابد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۵۵- گزینه «۳»

(مهمردخان فراهاری)

علی تحت تأثیر پدیده آماده‌سازی قرار گرفته است. ارائه پیشین محرک کتاب روان‌شناسی که علی به دنبال خرید آن کتاب بود، موجب شد که در دفعات بعد، محرک‌های شبیه به آن کتاب را آسان‌تر دریافت کند و به آن کتاب توجه بیشتری کند.

(روان‌شناسی، اساس، تویه، ادراک، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۵۶- گزینه «۱»

(عمیرضا توکلی)

توصیه مشاور به دانش‌آموز، به سومین مورد در ساماندهی توجه مربوط می‌شود، یعنی آنکه از حواس مختلف استفاده کند و در کنار آن، از تقسیم توجه دوری کند تا بتواند متمرکزتر مطالعه کند. زیرا محرک‌های مزاحم شنیداری موجب تقسیم توجه او می‌شوند.

(روان‌شناسی، اساس، تویه، ادراک، صفحه ۸۰)

۵۷- گزینه «۴»

(عادلہ علیہ فضایی مقدم)

بررسی عبارت‌های سؤال:

مرور اطلاعات، مربوط به بعد از رمزگردانی است، یعنی اطلاعات از قبل وارد حافظه شده و رمزگردانی از قبل انجام شده است و سپس مرور می‌شود تا نگهداری آن تقویت شود، پس مربوط به ذخیره‌سازی می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

تبدیل اطلاعات به رمز و به حافظه سپردن آن، به مرحله رمزگردانی اشاره دارد (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۳).

به‌خاطر آوردن اطلاعات ذخیره شده، بازیابی نام دارد و در این مرحله، اطلاعات از حافظه فراخوانده می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۱)

عربی زبان قرآن (۱)

۵۸- گزینه «۲»

(مهمر میبیبی)

شکل کلی نمودار ایبینگهوس به صورت نزولی است (رد گزینه ۳). استراحت کردن، اثر منفی تداخل اطلاعات را کاهش می‌دهد (رد گزینه ۱). فرد به دلیل علاقه‌ای که به پزشکی دارد، اصطلاحات دشوار آن را فرامی‌گیرد (رد گزینه ۳). به دلیل عدم رمزگردانی، اغلب ما نمی‌دانیم در خانه‌مان چند گلدان وجود دارد (رد گزینه ۴).

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

۵۹- گزینه «۲»

(مهمر عرفان فرهاری)

بررسی عبارت‌ها:

- وقتی ساعات زیادی را صرف مسئله کردید و نتوانستید آن مسئله را حل کنید، بهترین راهکار این است که مسئله را برای مدت کوتاهی نادیده بگیرید و بعد دوباره برای حل آن تلاش کنید.

- پس از کنار گذاشتن مسئله برای مدت زمان معین، فراموشی موانع حل مسئله، عامل اصلی محقق شدن حل مسئله است.

- «نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمان کوتاه از دیرباز سنت معمول حکما و دانشمندان بوده است» = اثر نهفتگی و «نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی متفاوت بوده و به همین علت آن‌ها قادر به اکتشافات و اختراعات زیادی در رابطه با مسائل پیش آمده بوده اند» = نوع نگاه به مسئله

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۳)

۶۰- گزینه «۴»

(مهمر میبیبی)

هر یک از افراد از روش‌های خاصی برای حل مسئله تورم استفاده کرده‌اند: نخست وزیر: اکتشافی (مبتنی بر احساس شخصی)

مجلس: اکتشافی (کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب)

وزیر علوم: اکتشافی (بارش مغزی)

وزیر اقتصاد: اکتشافی (شروع از آخر)

وزیر کشور: تحلیلی

با توجه به اطلاعات موجود در سؤال، به تحلیل و بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه «۱»: نادرست است. راه‌حل این وزارت‌خانه‌ها حل مسئله را تضمین نمی‌کند.

گزینه «۲»: نادرست است. روش‌های تحلیلی زمان‌بر هستند و در صورتی که نیازمند راه‌حل فوری باشیم احتمالاً کاربرد کمتری داشته باشند.

گزینه «۳»: نادرست است. وزارت علوم باید ملاک‌های خود را اعلام کند، چون ارائه‌های معیار دآوری یکی از مراحل بارش مغزی است.

گزینه «۴»: درست است. روش‌های تحلیلی، رسیدن به حل مسئله را تضمین می‌کنند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

۶۱- گزینه «۴»

(مصطفی قمریمی فرد)

«أَنْزَلَ» (فعل مزید ثلاثی از باب إفعال و متعدی): نازل کرد، فرو فرستاد (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «مِن السَّمَاءِ»: از آسمان / «مَاءٌ» (نکره): آبی (رد گزینه «۳») / «أَخْرَجَ»: خارج کرد، بیرون آورد (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «بِهَ»: به‌وسیله آن، با آن (رد گزینه «۳») / «مِن الثَّمَرَاتِ»: از میوه‌ها (رد گزینه «۳») / «رَزَقًا»: رزقی، روزی‌ای / «لَكُمْ»: برای شما، برایتان

(ترجمه)

۶۲- گزینه «۱»

(ولی بریبی - ابرهر)

«الَّذِينَ»: کسانی که / «یَعْمَلُونَ»: عمل می‌کنند، انجام می‌دهند / «وَأَجَابْتَهُمْ»: وظایفشان / «يَهْتَمُونَ»: اهمیت می‌دهند، اهتمام می‌ورزند (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «الحفاظ»: نگهداری، حفاظت (رد گزینه «۴») / «المراقب العامة»: تأسیسات عمومی / «هم مواطنون يشعرون»: شهروندانی هستند که احساس می‌کنند / «لهم مسؤولية»: مسؤولیتی دارند (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «مسؤولية مشتركة» (نکره): مسؤولیت مشترکی، یک مسؤولیت مشترک (رد گزینه «۲») / «فی مدينة»: در شهری (رد گزینه «۴») / «يعيشون فیها»: در آن زندگی می‌کنند (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

۶۳- گزینه «۲»

(عمار تاپیش)

«لَمَّا تَعَرَّفْتُ عَلَيَّ»: وقتی (هنگامی که) آشنا شدم با (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «أُحَدِّثُ الْمُوظَّفِينَ»: یکی از کارمندان (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «قاعة المطار»: سالن فرودگاه (رد گزینه «۳») / «سألني»: از من سؤال کرد / «عن إيران»: درباره ایران / «لأنه كان يُحبُّ»: زیرا دوست داشت / «أن يسافر»: که سفر کند (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «إليها»: به آن

نکات مهم درسی:

(۱) «لَمَّا» بر سر فعل ماضی به معنی «هنگامی که، زمانی که، وقتی که» ترجمه می‌شود.

(۲) «يُسَافِرُ» در این عبارت فعل است که در گزینه‌های «۳» و «۴» به صورت اسم ترجمه شده و لذا نادرست است. عموماً در ترجمه، نمی‌توانیم فعل را به‌صورت اسم یا بالعکس بیاوریم.

(ترجمه)

۶۴- گزینه «۴»

(عمیدرضا قائن‌امینی - اصفهان)

«رَبِّمَا تُسَجِّلُ»: چه بسا (شاید) ثبت کند (رد گزینه «۲») / «مُنظَّمة اليونيسكو»: سازمان یونسکو / «مناطقنا الثقافية»: مناطق فرهنگی ما، مناطق فرهنگی مان (رد گزینه «۱») / «فی قائمة التراث العالمي»: در لیست میراث جهانی / «تقدَّرُ عليَّ»: می‌تواند (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «السائحین»: گردشگران (جهانگردان) / «من البلدان المختلفة»: از کشورهای گوناگون (رد گزینه «۳»)

تکته مهم درسی:

هرگاه پس از «رَبِّمَا» فعل مضارع بیاید، این فعل به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود؛ مثال: «رَبِّمَا تُسَجِّلُ: چه بسا ثبت کند، شاید ثبت کند»

(ترجمه)

۶۵- گزینه ۲»

«ما كانت ... تَسْتَطِيعُ» (ماضی استمراری منفی): نمی‌توانست (رد) گزینه‌های «۱ و ۳» / «أَنْ تَدِيرَ»: بچرخاند / «عَيْنَهَا»: چشمش (رد) گزینه «۱» / «فِي أَتِّجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ»: در جهات گوناگونی / «دُونَ أَنْ»: بدون اینکه (رد) گزینه «۴» / «تَحْرُكٌ»: حرکت دهد (رد) گزینه‌های «۳ و ۴» / «رَأْسَهَا»: سرش

(ترجمه)

۶۶- گزینه ۲»**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: «كانت تُحَيِّرُ» به معنای «حیران می‌کرد» است، پس از آن نیز مفعول و منصوب آمده است و قطعاً فعل مجهول نیست.

ترجمه درست عبارت: دیدن آن پدیده عجیب، مردم را در سال‌های گذشته در آن منطقه حیران می‌کرد!

گزینه «۳»: «بعضی از همسایگانش» در عبارت عربی وجود ندارد. دقت کنید «مع بعضهم» به معنای (با یکدیگر، با همدیگر) می‌باشد که در ترجمه عبارت آمده است.

گزینه «۴»: «الأفراس» جمع مکسر «الفرس» است که مفرد ترجمه شده و نادرست است.

(ترجمه)

۶۷- گزینه ۱»

(مفرد کرمی نیا - رفسنجان)

اگر بعد از اسم اشاره (هذه) اسمی به صورت جمع و بدون «ال» بیاید، اسم اشاره به صورت جمع ترجمه می‌شود؛ ترجمه درست عبارت گزینه «۱»: باور نمی‌کنیم که این‌ها اشعاری هستند که آن شاعر جوان سروده است!

(ترجمه)

۶۸- گزینه ۳»

(عمار تاپیش)

«جشن می‌گیرند»: یحتفلون، یحتفلون، یحتفلون (دقت کنید اگر فعل اول جمله بیاید و فاعلش بعدش ذکر شود، فعل باید حتماً به صورت مفرد بیاید) (رد) گزینه «۴» / «این روز»: هذا الیوم (رد) گزینه «۲» // «می‌نامند»: (فعل معلوم است نه مجهول) یُسَمَّونَ (رد) گزینه‌های «۱» و «۲»

(ترجمه)

۶۹- گزینه ۲»

(امیرمسین شکوری)

عبارت صورت سؤال (سُكُوتُ اللِّسَانِ سَلَامَةٌ للإنسان: سکوت زبان، سلامتی انسان است) اشاره به فواید سکوت دارد و آن را موجب سلامتی می‌داند. این مفهوم فقط در بیت گزینه «۲» بیان شده است؛ انسان‌های دانا سکوت می‌کنند، زیرا اگر صحبت کنند، لال می‌شوند (اشاره به مضرات سکوت نکردن دارد).

سایر بیت‌ها به فواید سکوت اشاره‌ای نکرده‌اند.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

«حکایت می‌شود که پیرمردی با پسر جوانش در قطاری به سفر می‌رفت، پسر دستانش را از پنجره بیرون آورده و گذر هوا را بر صورتش احساس کرده و ناگهان فریاد زد: پدرم، آیا همه این درختانی را که پشت سر ما حرکت می‌کنند، می‌بینی؟! پیرمرد با شادمانی لبخند زد. در کنار ایشان یک زن و شوهر نشسته بودند که با تعجب بسیار به سخن جاری میان پدر و پسرش گوش می‌دادند: چگونه جوانی در این سن هم‌چون کودکی کوچک رفتار می‌کند؟! جوان یک بار دیگر شروع به فریاد زدن کرد: پدرم، به گل‌های رنگارنگ و گیاهان نگاه کن، به ابرهایی که با قطار حرکت می‌کنند، نگاه کن! تعجب زن و شوهر بیشتر شد. سپس بارش باران آغاز شد و جوان فریاد زد: باران می‌بارد، و آب پی در پی بر دست‌هایم فرو می‌ریزد. در این لحظه زن و شوهر نتوانستند سکوت کنند، و از پیرمرد پرسیدند: چرا به پزشک مراجعه نمی‌کنی و درمانی برای پسرت به دست نمی‌آوری؟، پس پاسخ داد: ما از بیمارستان می‌آییم، به‌خاطر آن که پسرم توانسته است برای بار اول ببیند!»

۷۰- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

ترجمه عبارت گزینه «۳»: پسر جوان، ترسان از پدیده‌های طبیعی فریاد می‌زند؛ نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: رفتار آن جوان، زن و شوهر را بسیار متعجب ساخت!

گزینه «۲»: ترجمه عبارت: پدر پیر و پسرش برای درمان به پزشک مراجعه کرده بودند!

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: در ابتدا زن و شوهر نمی‌خواستند سکوتشان را بشکنند!

(درک مطلب)

۷۱- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

ترجمه: در پایان، چه چیزی برای زن و شوهر آشکار شد؟ برایشان آشکار شد که ...

ترجمه گزینه «۳»: جوان از زمان تولدش قادر به دیدن اشیاء نبوده است!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: پیرمرد بیماری پسرش را نمی‌شناسد!
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: پسر جوان به بیماری عجیبی دچار است!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: پیرمرد می‌تواند چیزها را برای نخستین بار در زندگی ببیند!

(درک مطلب)

۷۲- گزینه «۲»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

از متن نتیجه می‌گیریم: «در قضاوت دیگران عجله مکن!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفهوم عبارت: جهان خلقت را خوب ببین و درس بگیر!
گزینه «۳»: مفهوم عبارت: دید من به مسائل و دنیا، متفاوت از دیگران است!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: به راستی کارها به عاقبت آن‌ها است، نه به ظاهرشان!

(درک مطلب)

۷۳- گزینه «۲»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«تَبَسَّمَ» فعل ماضی، از باب تَفَعُّل و از صیغه مفرد مذکر غائب است؛ این موضوع را از مذكر بودن فاعل آن می‌توان فهمید؛ وقتی «الرجل» فاعل آن و مذكر است، پس فعل «تَبَسَّمَ» نیز باید مفرد مذکر غائب باشد.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۷۴- گزینه «۴»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«مرفوع بعلامه «التَّوَن» نادرست است؛ دقت کنید در اسم‌های مثنوی، علامت مرفوع بودن، «الف» است، نه نون! بنابراین باید گفته می‌شد:

فاعل لِفعل «قد جلس» و مرفوع بعلامه «الألف»

نکات مهم درسی:

(۱) در اسم‌های مثنوی (مان - سین)، علامت مرفوع بودن، «الف» و علامت منصوب یا مجرور بودن، «یاء (ی)» است.

(۲) در اسم‌های جمع مذكر سالم (نون - سین)، علامت مرفوع بودن، «واو» و علامت منصوب یا مجرور بودن، «یاء (ی)» است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۷۵- گزینه «۳»

(معمور باربرین - یاسوج)

در این گزینه، «امتلاک» مصدر باب افتعال است، پس باید بر وزن «افتعال» و به صورت «امتلاک» بیاید.

(ضبط حرکات)

۷۶- گزینه «۳»

(ولی بریی - ابور)

در گزینه «۳»، پس از عدد ۳ جمع آمده و چون مضاف‌الیه است، مجرور با علامت یاء نیز می‌باشد و درست است (معدود عددهای ۳ تا ۱۰ به صورت جمع و مجرور می‌آید).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تسعین و أربعة» نادرست است و باید یکان قبل از دهگان بیاید، بنابراین «أربعة و تسعین» درست است.

گزینه «۲»: «ستارتان» مثنی مؤنث است و باید عدد نیز به صورت مؤنث (إثنتان) بیاید.

گزینه «۴»: «غصوناً» جمع مکسر «غصن» است و در این جا، نادرست است، چون پس از عدد ۱۳ معدود به صورت مفرد (غصناً) می‌آید.

(عذر)

۷۷- گزینه «۲»

(ممبررضا قانرازمینی - اصفهان)

در این گزینه، دو مصدر ثلاثی مزید وجود دارد: «تَسَاقَطَ (پی‌درپی افتادن)» و «تَحَيَّرَ (سرگردانی)»؛ ترجمه عبارت: «پی‌درپی ماهی‌ها از آسمان، بسیار موجب سرگردانی بینندگان شد.»؛ در حالی که در سایر گزینه‌ها تنها یک مصدر ثلاثی مزید وجود دارد.

نکته مهم درسی:

به تشابه فعل ماضی و اسم مصدر از فعل‌های ثلاثی مزید در باب‌های «تَفَعُّل» و «تَفَاعُل» بسیار دقت کنید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «اجتماع» مصدر ثلاثی مزید است؛ ترجمه عبارت: «جمع شدن مردم در روز قدس، ملت فلسطین را شادمان می‌کند!»

گزینه «۳»: «تَحَمُّل» مصدر ثلاثی مزید است؛ ترجمه عبارت: «یک کارشناس بهترین راه را برای تحمل مشکلات زندگی به ما معرفی کرد!»

گزینه «۴»: «التَّغَلَّب» مصدر ثلاثی مزید است اما دقت کنید «تَوَكَّل» در این جا، فعل ماضی از صیغه مفرد مذکر غائب است؛ ترجمه عبارت: «دوست عزیزم بر خدا توکل کرد، پس توانست بر سختی‌ها چیره شود!»

(قواعد فعل)

۷۸- گزینه «۴»

(روح‌الله گلشن)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که به خبر نیاز نداشته باشد؛ یعنی باید دنبال جمله اسمیه‌ای باشیم که علاوه بر «مبتدا»، نقش «خبر» نیز در آن وجود دارد.

در این گزینه، «استقرار» یک اسم (مصدر) است که در ابتدای جمله اسمیه آمده و «مبتدا» است، همچنین «أمر» در ادامه جمله نقش «خبر» آن را دارد؛ بنابراین این گزینه به «خبر» نیازی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الغواصون» مبتداست و «الإیرانیون» صفت آن می‌باشد. همچنین دقت کنید «الذین» بعد از اسم «ال» دار، به معنای «که» است نه «کسانی که»، بنابراین جمله ناقص است و به خبر نیاز دارد. (ترجمه: غواصان ایرانی که در یکی از شب‌های زمستانی به اعماق اقیانوس رفتند!)

تاریخ (۱)

۸۱- گزینه «۴»

(کنکو قارج از کشور - تیر ۱۴۰۳)

الف) گزارش و آگاهی‌های پراکنده‌ای که در آثار نویسندگان یونانی معاصر با هخامنشیان آمده است، بیشتر بازتاب‌دهنده شیوه تعلیم و تربیت فرزندان خاندان شاهی و درباریان است.

ب) در آثار و متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی و قرون نخستین اسلامی، مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان در آن دوران می‌کند؛ از جمله اینکه زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد. همچنین زن می‌توانست در دادگاه، برای دریافت حقوق خود، اقامه دعوا کند.

ج) محتوای لوح‌های گلی کشف‌شده از خزانه تخت جمشید بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، کارگاه‌هایی وجود داشته که متعلق به شاه بوده و اشیاء و مواد خوراکی مورد نیاز کاخ شاهی در آنجا تولید می‌شده است. استادکاران و صنعتگرانی از سرتاسر قلمرو پهناور هخامنشی در این کارگاه‌ها مشغول به کار بودند.

د) کتاب مقدس ایرانیان باستان و زرتشتیان، اوستا نام دارد. بر پایه داستان‌های باستانی، نسخه‌ای از اوستا که در زمان هخامنشیان بر پوست گاو نوشته شده بود، بر اثر آتش‌سوزی تخت جمشید به‌دست اسکندر مقدونی (قرن چهارم پیش از میلاد) از بین رفت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۴۰)

۸۲- گزینه «۲»

(علیرضا پدرا)

فتح مسالمت‌آمیز بابل توسط کوروش بزرگ، مؤسس سلسله هخامنشی در سال ۵۳۹ قبل از میلاد به وقوع پیوست. همچنین:

الف) جنگ حران از مهم‌ترین جنگ‌های اشکانیان و رومیان است که در سال ۵۳ قبل از میلاد به وقوع پیوست.

ب) جنگ جولای از جمله جنگ‌هایی است که در آن، اعراب مسلمان، سپاه ساسانی را شکست دادند که در سال ۶۳۷ میلادی به وقوع پیوست.

ج) نبرد دریایی سالامیس میان سربازان خشایارشا هخامنشی و یونانیان بود که حدوداً در سال ۴۸۰ قبل از میلاد به وقوع پیوست.

نکته مهم درسی:

دقت کنید که با دانستن شرح هر یک از وقایع و بدون تاریخ وقوع، می‌توان فاصله زمانی حدودی آن‌ها را نتیجه‌گیری کرد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی، صفحه‌های ۸۳، ۸۶، ۹۳ و ۹۸)

گزینه «۲»: «عالم» مبتدا است و «شابه» صفت آن است، ضمناً فعل «توقعنا» نیز جمله وصفیه (صفت) برای اسم نکره قبل از خود (عالم) است و نمی‌تواند خبر باشد. پس جمله ناقص است و به خبر نیاز دارد. (ترجمه: دانشمند جوانی که از او توقع ساخت ابزاری را داشتیم که بتواند به همه اهالی روستا در آسان کردن کارهایشان کمک کند!)

گزینه «۳»: «آذی» مبتداست و «یچالس» وابسته آن است («صله» است)، بنابراین هیچ‌یک از اجزای جمله، خبری درباره مبتدا نمی‌دهند و مفهوم جمله ناقص مانده است. (ترجمه: کسی که در زندگیش همواره با افراد بافضیلت همنشینی می‌کند تا با رفتارشان در هنگام رویارویی با حوادث گوناگون آشنا شود!)

(انواع هملاط)

۷۹- گزینه «۱»

(مصطفی قریمی‌فر)

صورت سؤال، فعلی را می‌خواهد که ممکن نیست مجهول شود. فعل‌های لازم و افعال ناقصه مجهول نمی‌شوند و فقط فعل‌های متعدی می‌توانند تبدیل به مجهول شوند.

«یکون: می‌باشد» (از افعال ناقصه) و «ینتقل: جابجا می‌شود» (فعل لازم) در گزینه «۱»، هیچ‌کدام مجهول نمی‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «آتبعوا: پیروی کنید»، «أنزل: نازل کرد» و «یهدی: هدایت می‌کند» متعدی هستند و می‌توانند تبدیل به مجهول شوند.

گزینه «۳»: «یهدی: آرام می‌کند» و «أسمع: می‌شنوم» متعدی هستند و می‌توانند مجهول شوند.

گزینه «۴»: «شاهدت: مشاهده کردم» و «یطلب: می‌خواهد» متعدی هستند و می‌توانند مجهول شوند.

(انواع هملاط)

۸۰- گزینه «۱»

(مهم‌گرمی‌نیا - رفسنجان)

در گزینه «۱»، حرف «ل» بر سر خبر «إن» آمده است که بیانگر تأکید است و از حروف جر نیست؛ ضمناً اسم بعد از آن هم مجرور نشده است (مقیمون: مرفوع به واو). در سایر گزینه‌ها «ل» حرف جر است.

(انواع هملاط)

۸۳- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

الف) یونانیان دارای معابدی بودند. نیایش غالباً با تقدیم هدیه و قربانی به خدایان انجام می‌گرفت.

مردم بین النهرین، از جمله سومریان، خدایان متعددی را می‌پرستیدند و اعتقاد داشتند که هر شهر از آن خدایی است. آنان برای خدای شهر خویش پرستشگاه باشکوهی برپا نموده، قربانی‌ها و هدایای بسیار نثارش می‌کردند. پس موارد اول همه گزینه‌ها درست است.

ب) آریاییان هند نیز همانند سایر اقوام هند و اروپایی خدایان گوناگونی را به عنوان یکی از مظاهر طبیعت، مانند آسمان، ماه، خورشید، باد و آتش می‌پرستیدند؛ آنان همچون آریایی‌های ایرانی، به خدای غیرمادی و مافوق طبیعت نیز عقیده داشتند.

ج) برخی از باورهای کهن ایرانی مانند پرستش ایزدمهر (میترا) در قلمرو روم رواج یافت و بر فرهنگ و هنر رومی تأثیر چشمگیری گذاشت.

د) اعتقادات انسان‌های اولیه با مشکلات و مخاطرات زندگی آنان مانند بیماری، مرگ، سیل و خشکسالی ارتباط داشته است.

مردم بین النهرین از جمله سومریان معتقد بودند که خدایان، انسان را برای خدمت به خود آفریده است و اگر در این کار کوتاهی کنند، خدایان آنان را با فرو فرستادن سیل و طوفان و خشکسالی تنبیه خواهند کرد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، میراث بشری، صفحه‌های ۳۳، ۳۴، ۴۳، ۵۳ و ۵۸)

۸۴- گزینه «۳»

(مهمم ابوالسنی)

الف: خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی اردشیر دوم، دچار تفرقه درونی شد. در ابتدای زمامداری او، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد. در جنگی که میان دو برادر رخ داد کورش کوچک شکست خورد و کشته شد.

ب: در دوران مهرداد دوم، اشکانیان تا رود فرات پیش رفتند و با امپراتوری روم همسایه شدند.

ج: خشایارشا، پسر و جانشین داریوش بزرگ، پس از فرونشاندن شورش‌های مصر و بابل، به یونان لشکر کشید و آتن را تصرف کرد، اما در نبرد دریایی در تنگه سالامیس توفیقی به دست نیاورد.

د: یکی از مهمترین جنگ‌های اشکانیان و روم در زمان پادشاهی ارد دوم اتفاق افتاد. کراسوس، سردار مشهور روم با سپاهی بزرگ و مجهز به منطقه بین‌النهرین هجوم آورد، اما در جایی به نام حران، از سپاه ایران به سختی شکست خورد و سردار مغرور روم کشته شد.

نکته مهم درسی:

۱) اردوان چهارم، آخرین پادشاه اشکانی بود که در جنگ با اردشیر ساسانی کشته شد.

۲) اردشیر سوم، پسر اردشیر دوم بود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی، صفحه‌های ۸۶، ۸۷، ۹۲ و ۹۳)

۸۵- گزینه «۳»

(هیبه مویی)

در این تیپ از سؤال‌ها، ابتدا نکات مشترک بین هخامنشیان و ساسانیان را پیدا کنید که طبق متن کتاب فعالیت اقتصادی زنان در هر دو دوره است.

زن و مرد در زمان هخامنشیان (۱)، در کنار هم حقوقی برابر داشتند و تعدادی از کارکنان کارگاه شاهی را زنان تشکیل می‌دادند و حتی مدیریت برخی از این کارگاه‌ها را برعهده داشته‌اند و مردان، زیر دست آنان کار می‌کردند.

در متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی (۲)، مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان دارد؛ از جمله اینکه زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد. همچنین زن می‌توانست در دادگاه، برای دریافت حقوق خود، اقامه دعوا کند.

(تاریخ (۱)، جامعه و خانواده، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

تاریخ (۲)

۸۶- گزینه «۳»

(مهمم موری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) در زمان آل ارسلان، جانشین طغرل، سلجوقیان در نبرد ملازگرد در سال ۴۶۳ هجری قمری، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند.

ب) تیمور گورکانی، در سال ۷۷۱ هجری قمری، بر رقبای خود چیره شد و توانست حکومت ماوراءالنهر را به‌دست بگیرد.

پ) یکی از بادوام‌ترین دانشگاه‌های دنیای اسلامی به نام الازهر توسط فاطمیان در شهر قاهره در سال ۳۵۹ هجری قمری بنیان نهاده شد.

ت) خلافت فاطمیان در زمان مستنصر (حکومت ۴۲۷ - ۴۸۷ هجری قمری) به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی دست یافت و قلمرو آن به نهایت وسعت خود رسید.

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۷۴، ۷۶، ۱۰۳ و ۱۱۸)

۸۷- گزینه «۴»

(هیبه مویی)

عبارت‌های «الف» و «ب»، با قطعیت گفته شده است و درباره عبارت‌های «ج» و «د» از کلماتی که نشانه تردید است، استفاده شده است.

برای عبارت «ج»، از «شاید» استفاده شده و برای عبارت «د»، «در ظاهر چنین به نظر می‌رسد» به‌کار رفته است.

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۷، ۶۹، ۱۵۵ و ۱۶۸)

۸۸- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

(الف) دوران خلافت عثمان

(ب) دوران خلافت عمر و ابوبکر

(ج) دوران خلافت عمر و عثمان

(د) دوران خلافت امام علی علیه السلام

(تاریخ (۲)، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۸)

۸۹- گزینه «۳»

(علیرضا پدرازا)

بررسی موارد نادرست:

(الف) هجوم ویرانگر چنگیزخان مغول به ایران که با ویرانی شهرها و نابودی بسیاری از آثار فرهنگی و هنری همراه بود، برای مدتی فعالیت‌های معماری را متوقف و یا کند کرد؛ اما در دوران تیمور و جانشینان او، معماری ایرانی به عظمت و شکوفایی کم‌نظیری دست یافت.

(ج) در عصر تیموریان، شعر و شاعری گسترش فراوانی در میان مردم عادی داشت و بسیاری از شاعران از میان قشرهای مختلف مردم برخاستند.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۳۰، ۱۳۲، ۱۵۴ و ۱۵۵)

۹۰- گزینه «۴»

(معمد ابوالمنینی)

سرزمین‌های شرق دور، مانند هند و چین، از گذشته‌های بسیار دور برای اروپاییان جاذبه فراوانی داشت. آنان همواره در اندیشه رسیدن به آن سرزمین‌ها بودند؛ اما حکومت‌های قدرتمند ایرانی و خلافت‌ها و سلسله‌های بزرگ مسلمان که از دوره باستان تا قرون جدید بر فلات ایران و مناطق ساحلی شرق و جنوب دریای مدیترانه تسلط داشتند، مانع جدی برای رسیدن اروپاییان به هندوستان و چین بودند (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

* دکارت بنیان‌گذار سبک تحقیق در ریاضی می‌باشد.

* نظریه زمین مرکزی توسط بطلمیوس مطرح شد.

تکته مهم درسی:

بخش دوم سؤال، عبارت نادرست را خواسته، بنابراین گزینه‌های «۱» و «۳» که بخش دومشان درست است، نمی‌توانند جواب سؤال باشند.

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر پریر، صفحه‌های ۱۸۰ و ۱۸۱)

جغرافیای ایران

۹۱- گزینه «۳»

(مهیبه مصیبه)

برای تشخیص دید ترکیبی در سؤال‌هایی نظیر این سؤال، به دنبال نقش و عملکرد مثبت انسان در گزینه‌ها باشید؛ که تعادل محیط را درازمدت حفظ می‌کند. (با این توضیحات قسمت اول عبارت‌های «ج» و «د» به راحتی حذف می‌شوند).

تشریح عبارت‌های نادرست:

(ج) قسمت اول، عملکرد منفی انسان است؛ پس دید ترکیبی نیست. طرح سؤال و بیان مسئله گام اول، گردآوری اطلاعات گام سوم و فرضیه‌سازی گام دوم است. (د) قسمت اول، عملکرد منفی انسان است؛ پس دید ترکیبی نیست. پژوهشگر در گام چهارم به پردازش اطلاعات می‌پردازد و نه گام آخر (نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد)

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۶، ۷ و ۱۰ تا ۱۲)

۹۲- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

کوه‌های سهند و سبلان در منطقه کوهستانی آذربایجان قرار دارند و بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی شکل گرفته‌اند. کوه‌های علم کوه، تخت سلیمان و دماوند در منطقه کوهستانی البرز قرار دارند که کوه دماوند بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کواترنر شکل گرفته است.

(جغرافیای ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۹۳- گزینه «۱»

(علیرضا پدرازا)

با توجه به نمودار داده شده، ناحیه (۱) لایه تروپوسفر جو زمین را نشان می‌دهد؛ در این لایه، با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، دمای هوا ۶ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد. بنابراین وقتی کوهنورد از ارتفاع ۲۴۰۰ متری تا ارتفاع ۵۴۰۰ متری صعود می‌کند، ۳۰۰۰ متر اختلاف ارتفاع، باعث کاهش ۱۸ درجه سانتی‌گراد خواهد شد.

(جغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه‌های ۳۸، ۴۴ و ۴۵)

۹۴- گزینه «۴»

(معمد مهروی یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

(الف) برای اندازه‌گیری رشد طبیعی جمعیت، باید میزان موالید و مرگ و میر را از یکدیگر کم و بر تعداد کل جمعیت تقسیم کنیم و سپس آن را به درصد بیان کنیم. پس داریم:

$$A \text{ رشد طبیعی جمعیت کشور} = \frac{۱/۳۶۲/۰۰۰ - ۳۷۰/۰۰۰}{۷۰/۰۰۰/۰۰۰} \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow \frac{۹۹۲/۰۰۰}{۷۰/۰۰۰/۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۱/۴۱$$

$$B \text{ رشد طبیعی جمعیت کشور} = \frac{۲/۵۰۰/۰۰۰ - ۱/۶۰۰/۰۰۰}{۹۰/۰۰۰/۰۰۰} \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow \frac{۹۰۰/۰۰۰}{۹۰/۰۰۰/۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۱$$

(ب) قانون ۷۰، زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می‌دهد:

$$A \text{ مدت زمان دو برابر شدن جمعیت کشور} = \frac{۷۰}{۱/۴۱} = ۴۹/۶$$

$$B \text{ مدت زمان دو برابر شدن جمعیت کشور} = \frac{۷۰}{۱} = ۷۰$$

(مهمم ابوالفستنی)

۹۸- گزینه «۴»

بررسی موارد نادرست:

«الف»: در کشاورزی تجاری معمولاً از فناوری پیشرفته و ابزار آلاتی مانند تراکتور، کمباین، بذر اصلاح‌شده و کود شیمیایی استفاده می‌شود.

«ب»: مزارع محصولات خاص نواحی گرم و مرطوب استوایی در کشورهای مجاور استوا در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی قرار دارد.

«ه»: اتحادیه منطقه‌ای نفتا در آمریکای شمالی و اکو در آسیا قرار دارند.

(مهمم ابوالفستنی، نوامی اقتصاداری، صفحه‌های ۸۳، ۹۱، ۹۵، ۱۰۸ و ۱۱۰)

(مریم فسروی رهنوی)

۹۹- گزینه «۳»

«الف» به مرز طبیعی و «ب» به مرز مصنوعی اشاره دارد.

مرز بین فرانسه و اسپانیا طبیعی (کوه پیرنه)، مرز بین کانادا و آمریکا مصنوعی (روی مدار ۴۹ درجه شمالی)، مرز بین ایران و عراق طبیعی (اروند رود) و مرز بین بلژیک و هلند مصنوعی است.

(مهمم ابوالفستنی، نوامی اقتصاداری، یک ناهیه سیاسی، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۲)

(کنکور قارچ از کشور ۱۴۰۳)

۱۰۰- گزینه «۴»

به‌طور کلی، بهترین شکل برای یک کشور، شکل جمع و جور (فشرده) است که در آن پایتخت در مرکز قرار گرفته است. در کشورهای طویل و چند تکه، نظارت حکومت بر همه قسمت‌های کشور و هم‌چنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود.

منابع انرژی و معدنی در صنعت و امور نظامی کاربرد دارند. داشتن این منابع به تنهایی منشأ قدرت نیست. اگر این منابع در کشوری در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند، در قدرت آن کشور مؤثرند؛ اما اگر اقتصاد کشوری وابسته به صادرات آن‌ها باشد، یک ویژگی منفی و عامل کاهش قدرت ملی تلقی می‌شوند. همگونی جمعیت از نظر قومی، زبانی و دینی نیز در افزایش قدرت ملی مؤثر است و هرچه این همگونی بیشتر باشد، قدرت ملی بیشتر است.

بر این اساس وابستگی اقتصاد به صادرات مواد معدنی در «الف» و چندپارگی کشور به همراه ناهمگونی دینی و زبانی در «ج» باعث منفی بودن این دو عبارت می‌شوند.

از طرف دیگر جمع‌وجور و مربع‌شکل بودن و همگونی قومی جمعیت در «ب» و استفاده از منابع معدنی جهت توسعه صنایع دفاعی در «د» مواردی مثبت قلمداد می‌شوند.

(مهمم ابوالفستنی، ژئوپلیتیک، صفحه‌های ۱۵۰ و ۱۵۱)

پس می‌توانیم استدلال کنیم که تقریباً کشور A، ۲۰ سال زودتر شاهد دو برابر شدن جمعیت خود است.

پ) پایین بودن رشد جمعیت، در آینده می‌تواند مشکلاتی برای کشور ایجاد کند که از جمله می‌توان به برهم خوردن تعادل جمعیتی، کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور اشاره کرد.

(مهمم ابوالفستنی، نوامی اقتصاداری، صفحه‌های ۶۵، ۶۶ و ۶۹)

(مهمم ابوالفستنی)

۹۵- گزینه «۱»

تقسیمات کشوری ایران در حال حاضر: استان، شهرستان، بخش، دهستان، شهر، روستا

تقسیمات کشوری ایران در دوره ساسانیان: سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان)، رستاک (دهستان)

بنابراین به ترتیب:

استان: خوره / شهرستان: تسوگ یا تسوج / دهستان: رستاک

(مهمم ابوالفستنی، نوامی اقتصاداری، تقسیمات کشوری ایران، صفحه‌های ۷۲، ۷۳ و ۷۵)

جغرافیا (۲)

(مهمم ابوالفستنی)

۹۶- گزینه «۱»

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است. البته در نواحی انسانی مانند نواحی زبانی، و قومی، تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مثل نواحی خاک یا زیست‌بوم‌هاست.

د) ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)

(مهمم ابوالفستنی، نوامی اقتصاداری، ناهیه پیست، صفحه‌های ۴، ۱۵ و ۱۶)

(علیرضا پیرا)

۹۷- گزینه «۴»

بررسی موارد نادرست:

ب) D نشانگر کمربند پرفشار در قطب‌ها است که به دلیل سردی فوق‌العاده هوا در آن‌جا ایجاد شده است.

د) هوای گرم در ناحیه A به طرف بالا صعود می‌کند، در ارتفاعات سرد می‌شود و به شکل باران فرو می‌ریزد، این پدیده را می‌توان عامل باران‌های تند و رعد و برق در مناطق استوایی دانست.

(مهمم ابوالفستنی، نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

منطق

۱۰۱- گزینه «۲»

(مسئله آفونری راهنمایی)
تصورات درون یک تصدیق حتماً باید معلوم باشند تا خود آن نیز معلوم باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تصدیق‌های بدیهی بدون استدلال هم معلوم هستند. مانند این‌که می‌گویند اجتماع نقیضین محال است.

گزینه «۳»: این طور نیست که تصدیقات معلوم فقط بتوانند مقدمه یک استدلال باشند، بلکه ممکن است که نتیجه آن نیز واقع شوند.

گزینه «۴»: یک تصدیق معلوم می‌تواند راجع به چیزهای غیرواقعی باشد. (منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۱۰۲- گزینه «۱»

(مهمبر کرمی‌نیا - رهنمایان)
مشخص نیست که مرجع ضمیر «آن» که در عبارت «آن را خوانده‌ای» آمده، چیست (رمان یا نقد آن) و بنابراین می‌تواند موجب مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر» شود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۰۳- گزینه «۳»

(عرفان رهنمایان)
اگر در عبارات مرکب واژه اول کلی باشد بقیه اجزا نیز کلی می‌شوند مگر آنکه تشکیل یک اسم واحد خاص بدهند، و اسم خاص جزئی است. با همین ضابطه، گزینه «۳» جواب صحیح تست خواهد بود.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

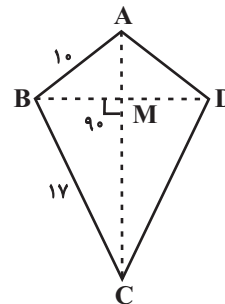
۱۰۴- گزینه «۳»

(مهمبر رضایی‌نقا)
میان مصادیق دو مفهوم کلی، یکی از نسبت‌های چهارگانه برقرار است و بین مفاهیم کلی «خودرو» و «خودروی این مدیر کارخانه»، نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است. دقت کنید که صفت اشاره «این» در صورتی که در ابتدای مفهوم بیاید، آن مفهوم مفهومی جزئی است؛ اما اگر مانند «خودروی این مدیر کارخانه»، صفت اشاره وسط مفهوم بیاید، مفهوم کلی است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۱۰۵- گزینه «۱»

(همید سوریان)
هر لوزی دارای اقطار عمود بر هم است، ولی هر چهارضلعی که دارای اقطار عمود باشد، لزوماً لوزی نیست بلکه شکل‌های مختلف‌الاضلاع یا دوزنقه‌ای یا بادبادکی (مانند شکل مقابل) با اقطار عمود نیز داریم. پس این تعریف فقط مانع نیست ولی جامع، واضح و غیردوری است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نه جامع است و نه مانع؛ زیرا شامل فعل اسنادی که بر داشتن حالتی دلالت دارد نمی‌شود و شامل مصدرهای غیراسنادی نیز می‌شود.

گزینه «۳»: همه شرایط تعریف صحیح را دارد.

گزینه «۴»: واضح نیست زیرا اولاً «پورنج یا کام‌کوات» به اندازه‌داری یا حتی بیش از آن ناواضح و نیازمند تعریف هستند. ثانیاً همه مرکبات از جهاتی شبیه به هم هستند. بنابراین این تعریف شامل نارنگی و پرتقال و ... نیز می‌شود (مانع نیست).

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۰۶- گزینه «۱»

(پرگل رهمی)
در گزینه «۱»، هم از تعریف مفهومی استفاده شده است و هم از تعریف مصداقی.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۱۰۷- گزینه «۱»

(پرگل رهمی)
در فرض گزینه «۱»، ساعت گوینده جمله مفقود شده است. او با رد کردن یک احتمال، که به سرقت رفتن آن است، نتیجه گرفته است که لابد ساعتش گم شده و این مصداقی از استنتاج بهترین تبیین است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این گزینه بیان‌گر یک استدلال تعمیمی است.

گزینه «۳»: این گزینه بیان‌گر یک استدلال تمثیلی است.

گزینه «۴»: این گزینه بیان‌گر یک استدلال تعمیمی است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۵۰)

۱۰۸- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سروان)
استدلال در یک تقسیم‌بندی کلی به دو دسته تقسیم می‌شود: ۱- استدلال استقرایی، که مقدمات از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند و نتیجه احتمالی است. ۲- استدلال قیاسی، که مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی دارند و نتیجه قطعی است. یعنی در صورتی که مقدمات استدلال قیاسی را قبول کرده باشیم، نمی‌توانیم نتیجه را رد کنیم زیرا دچار تناقض می‌شویم.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۱)

۱۰۹- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سروان)
در قضایای موجبه کلیه، محمول به همه مصادیق موضوع نسبت داده می‌شود. مانند: جسم دارای بُعد است که در این قضیه سور محذوف است، اما به لحاظ معنا می‌توان فهمید که این قضیه دارای سور کلی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در قضیه «هیچ انسانی گیاه نیست»، محمول از همه مصادیق موضوع سلب می‌شود، نه این که به آن نسبت داده شود.

موضوع این شاخه از علم فیزیک، اثبات نشده می‌ماند. بنابراین علوم مختلف در یک سلسله مراتب رتبی، به علم‌های مافوق خود وابسته‌اند و انتهای این زنجیره به فلسفه می‌رود که موضوعش عام‌ترین موضوعات است و به همین جهت، و همچنین به جهت بدیهی بودن موضوع آن، نیازمند اثبات در علم دیگر نیست. یعنی سایر علوم در اثبات موضوعاتشان به فلسفه به خاطر عمومیت موضوع آن و بدیهی بودنش نیازمندند و خود فلسفه، نیازمند علم دیگری نیست.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

(عرفان دهنشیا)

۱۱۲- گزینه ۴»

از نظر معتقدین به اصالت فرد، جامعه در واقع همان مجموع افراد است و به همین خاطر است که افراد در برابر آن از یک استقلال برخوردارند و به اصطلاح، منحل در آن نمی‌شوند. بنابراین گزینه ۴» که برای جامعه یک «روح جمعی» در نظر گرفته است، نمی‌تواند مورد پذیرش هر دو گروه باشد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

(مهمد کرمی نیا - رهنمان)

۱۱۳- گزینه ۲»

وجودشناسی به معنای گسترده خود، یعنی علمی که بخواهد به هر چیزی از آن حیث که موجود است بپردازد، مترادف با «فلسفه» و در نتیجه عام‌تر از معرفت‌شناسی و وجودشناسی به معنای خاص است. با این تفسیر، همان‌طور که در کتاب درسی هم به آن تصریح شده، معرفت نیز چون به هر حال وجود دارد، می‌تواند ذیل وجودشناسی به معنای عام بررسی شود، همان‌طور که انسان‌شناسی و طبیعت‌شناسی فلسفی و ... نیز به همین صورت می‌باشند. اما با این وجود، نمی‌شود وجودشناسی را مساوی با معرفت‌شناسی یا سایر شاخه‌های فلسفه در نظر گرفت و گفت که این‌ها یکی هستند چون در همه آن‌ها از وجود بحث می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۱۳)

(همید سوریان)

۱۱۴- گزینه ۳»

اگر کسی قدرت تفکر خود را افزایش دهد و از قواعد تفکر در امور فلسفی استفاده کند، به برخی فواید از جمله دوری از مغالطه‌ها، استقلال در اندیشه و رهایی از عادت‌های غیرمنطقی خواهد رسید. اینکه متمایل شدن دانشمندان علوم تجربی به یک نظریه فلسفی خاص را دلیل بر درستی آن ندانیم و در جست‌وجوی استدلال آن دانشمندان باشیم، نشان‌دهنده استقلال در اندیشه و مرعوب نشدن در مقابل دانشمندان است که به ویژه در جایی که دانشمندان در حوزه غیرتخصصی خود نظر می‌دهند، بسیار مهم‌تر است (رد گزینه ۱»)). اینکه پیش‌فرض یک علم تجربی را که بدون اثبات پذیرفته شده است، دست‌آورد آن علم به حساب نیاوریم، دوری از یک مغالطه مشهور به حساب می‌آید. زیرا پیش‌فرض‌های علوم از جمله این فرض که امور ماوراءالطبیعی در عالم طبیعت تأثیر نمی‌گذارند، به این جهت فرض

گزینه ۳»: در قضیه «بعضی اسب‌ها بارکش نیستند»، محمول از برخی مصادیق موضوع سلب می‌شود. پس نمی‌تواند به همه مصادیق موضوع نسبت داده شود.

گزینه ۴»: قضیه «مسیحی کاتولیک است»، دارای سور محذوف «بعضی» است و در این قضیه محمول به بعضی مصادیق موضوع نسبت داده می‌شود. (منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۹)

(فیروز نژادنیف - تبریز)

۱۱۰- گزینه ۴»

در گزینه ۴»، سور «بعضی» از قضیه حذف شده، ولی اگر به معنای آن دقت شود، دارای این سور خواهد بود و در نتیجه محصوره محسوب می‌شود. **بررسی سایر گزینه‌ها:**

گزینه ۱»: به خاطر امری بودن (امر غایب) قضیه محسوب نمی‌شود.

گزینه ۲»: محمول به مجموعه کتاب‌ها تعلق گرفته، پس شخصیه است.

گزینه ۳»: محمول به مجموع اعضای خانواده نسبت داده شده، بنابراین شخصیه است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۸)

فلسفه یازدهم

۱۱۱- گزینه ۴»

(علیرضا نصیری)

موضوع فلسفه، موجود از آن حیث که موجود است، می‌باشد. یعنی وجود هر موجودی، آن از جهت که موجود است، موضوع فلسفه قرار می‌گیرد؛ اما نه از هر جهتی. مثلاً آب از آن جهت که مرکب از اکسیژن و هیدروژن است، یک‌سری ویژگی‌های شیمیایی خاص دارد که موضوع علم شیمی است، نه فلسفه. اما همین «آب» از این جهت که وجودش بالذات نیست، برخی احکام بر او بار می‌شود مثل متغیر بودن و معلول بودن ... که این‌ها احکام فلسفی هستند و موضوع فلسفه است. معنای این که می‌گوییم موضوع فلسفه «موجود بما هو موجود» است نیز همین است.

با این توضیح معلوم می‌شود که روش فلسفه باید لزوماً روش عقلی باشد، نه حسی و تجربی. چون که حس و تجربه توانایی دریافت موجودات جزئی را دارند، نه این که بخواهند به حیث وجودی آن‌ها بپردازند. مثلاً حس می‌تواند دریابد که آب مایع است، یا سیال است، ولی نمی‌تواند حکم به مخلوق بودن و معلول بودن آن بدهد. این یک حکم عقلی است که ضرورتاً ناشی از به کار بردن دستگاه عقل است.

از طرف دیگر، تا زمانی که به موضوع فلسفه به صورت مبسوط و مفصل پرداخته نشود، موضوعات سایر علوم بی‌بنیاد و اثبات نشده می‌مانند. مثلاً موضوع یک شاخه از فیزیک، «حرکات اجسام مادی» است. خوب اگر ابتدائاً در فلسفه و با توجه مبادی فلسفی، خود اصل امکان حرکت اثبات نشود،

(فیروز نژادنیف - تبریز)

۱۱۷- گزینه «۱»

این جملات، جملات سقراط در دادگاه است که در کتاب درسی، از رساله دفاعیه یا آپولوژی افلاطون نقل شده است: «این افترا، که من منکر خدا باشم، وارد نیست. از تو می‌پرسم: آیا ممکن است که کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد، اما منکر وجود انسان باشد؟ آیا کسی پیدا می‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود؟» سقراط با این استدلال ثابت می‌کند که چون به برخی صفات ویژه خداوند باور دارد، در نتیجه باید به خود خدا نیز باور داشته باشد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۴۱)

(مهم کرمی‌نیا - رفسنجان)

۱۱۸- گزینه «۴»

تصحیح اشتباهات گذشتگان سه نکته را برای ما هویدا می‌سازد: ۱- انسان دارای امکان شناخت است. ۲- در مسیر شناخت انسان خطا رخ می‌دهد. ۳- علم انسان به تدریج شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند؛ اما ربطی به ابزار شناخت، و به عبارتی، انحصار شناخت به حس یا غیر آن ندارد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ و ۴۸)

(موسی سپاهی - سراوان)

۱۱۹- گزینه «۲»

تشریح موارد نادرست:

بررسی «الف»: پرسش از معنای «معرفت» به خاطر بدهت آن، معنا ندارد و صرفاً ممکن است از جهت لفظی باشد و در نتیجه با یک تعریف لفظی رفع می‌شود. اما این را نمی‌شود به تمام پرسش‌های مربوط به معرفت تعمیم داد. بسیاری از پرسش‌هایی که در باب معرفت ممکن است، مثلاً محدوده آن و کارآمدی ابزارهای مختلف آن، برای چندین سده، ذهن فیلسوفان را به خود مشغول کرده است و نمی‌شود گفت که صرفاً در حد ابهام در لغت است.

بررسی «ب»: «شناختنی بودن» به معنای امکان شناخت است، بنابراین پرسش این مورد مربوط به امکان شناخت است، نه چپستی معرفت.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۸)

(مهم رضایی‌بقا)

۱۲۰- گزینه «۳»

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به اموری اشاره کرده‌اند که میان شهود عارفانه و معرفت وحیانی مشترک هستند. اما اختصاص داشتن دریافت به پیامبران الهی، فقط در مورد معرفت وحیانی است.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۴ تا ۵۷)

شده‌اند که یک دانشمند علوم تجربی ابزاری برای تشخیص تأثیرات این امور ندارد و مجبور است به این محدودیت روشی تن دهد. بنابراین یک دانشمند علوم تجربی چاره‌ای جز این ندارد که در مسائل خود تأثیر امور غیرتجربی را نادیده بگیرد و فرض کند که تأثیر معناداری از جانب این امور وجود نخواهد داشت. توجه به این مطلب نوعی دوری از مغالطه در این حوزه فلسفی محسوب می‌شود (رد گزینه «۲»). نهایتاً اینکه پیمان در دانشکده زیست‌شناسی به دنبال تشکیل حلقه دانشجوی فلسفه زیست‌شناسی است نشان می‌دهد او قصد دارد سنت‌ها و عادت‌های فکری زیست‌شناسان را مورد ارزیابی قرار دهد و اگر موردی نادرست بود، آن را نپذیرد و می‌خواهد در دانشکده جریانی ایجاد کند تا همه دانشجویان این‌گونه عمل کنند (رد گزینه «۴»). اما اینکه پیمان اختلاف بین زیست‌شناسان در حوزه خداپاوری را دلیل بر عدم وجود دلیل علمی محکم بر خداپاوری می‌داند، حاصل تفکر فلسفی عمیق و افزایش قدرت تفکر و استفاده از قواعد تفکر در امور فلسفی نیست زیرا استدلال او بر یک امر تجربی و احتمالی استوار است که به جهت سادگی‌اش خیلی سریع مورد قبول بسیاری از افراد قرار می‌گیرد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

(هسین آفونری راهنمایی)

۱۱۵- گزینه «۳»

در فلسفه برعکس برخی دانش‌ها، اجماع نظر فیلسوفان ارزشی ندارد، پس بی‌اعتبارکننده علم و دانش نیست.

پاسخ‌های اندیشمندان یونان باستان به این پرسش که عنصر نخستینی که همه چیز از آن به وجود می‌آید، چیست، واقعاً متضاد بوده است. همین متضادبودن، باعث رشد دانش می‌شود، نه که موجب رکود آن شود، ولی به لحاظ تاریخی، تضاد نظرات جهان‌شناسان باعث تشویش اذهان، و تشویش اذهان هم باعث ظهور سوفسطائیان شد.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

(مهم رضایی‌بقا)

۱۱۶- گزینه «۲»

نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبه فلسفی در آن‌ها غلبه داشته، از یونان باستان به یادگار مانده است. به همین جهت از سرزمین یونان به‌عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند. در آنجا بود که دانش فلسفه (نه تفکر فلسفی) شکل گرفت و تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد. (نادرستی گزینه «۱») گزینه‌های «۳» و «۴» نیز بی‌ربط با سؤال، اما به طور کلی درست هستند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

اقتصاد

۱۲۱- گزینه «۳»

(امسان عالی نژاد)

میلیون تومان $18 \times 25 = 450 =$ درآمد سالانه بنگاهمیلیون تومان $2 \times 6 \times 12 = 144 =$ حقوق سالانه کارمندانمیلیون تومان $3 / 5 \times 12 = 42 =$ اجاره سالانه بنگاهمیلیون تومان $\frac{25}{100} \times 42 = 14 / 7 =$ هزینه استهلاک سالانهمیلیون تومان $\frac{2}{3} \times 144 = 96 =$ هزینه خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانهمجموع هزینه‌های تولید سالیانه $144 + 42 + 14 / 7 + 96 =$ میلیون تومان $296 / 7 =$

هزینه سالیانه - درآمد سالیانه = سود (زیان) بنگاه اقتصادی

میلیون تومان $450 - 296 / 7 = 153 / 3 =$

درآمد بنگاه بیشتر از هزینه‌های آن است، در نتیجه بنگاه اقتصادی در طول یک سال سود کرده است.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۲۲- گزینه «۴»

(مهروی ضیائی)

مزایای ایجاد شرکت:

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام)
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام‌داران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)
تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)

بررسی موارد صورت سؤال:

- «تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام»: از معایب ایجاد شرکت (سهامی)

- «تأمین نیازمندی‌های اعضا»: از ویژگی‌های شرکت‌های تعاونی

- «مسئولیت محدود برای سهام‌داران»: از مزایای ایجاد شرکت سهامی

- «تخصص‌گرایی بیشتر»: از مزایای ایجاد شرکت سهامی

- «منافع مالیاتی»: از مزایای کسب‌وکار شخصی

- «سهولت در تصمیم‌گیری»: از مزایای کسب‌وکار شخصی

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۵ و ۱۸)

۱۲۳- گزینه «۳»

(مهروی کاروان)

الف) در سطح قیمت ۴۰۰ تومان و مقدار ۴ کیلو، تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.

تومان $4 \times 400 = 1,600 =$ بیشترین دریافتی تولیدکننده

(ب)

کمبود عرضه در قیمت ۲۰۰ تومان

مقدار عرضه در قیمت ۲۰۰ - مقدار تقاضا در قیمت ۲۰۰ =

کیلو $8 - 0 = 8 =$ کمبود عرضه در قیمت ۲۰۰ تومانکیلو $4 =$ مقدار عرضه تعادلی

مقدار عرضه تعادلی - کمبود عرضه در قیمت ۲۰۰ تومان

کیلو $8 - 4 = 4 =$

ج) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود تقاضا (مازاد

عرضه) روبه‌رو می‌شویم. بنابراین در سطح قیمت ۵۰۰ تومان، ۴ کیلو

کمبود تقاضا (مازاد عرضه) وجود دارد.

کیلو $6 - 2 = 4 =$ کمبود تقاضا (مازاد عرضه) در سطح قیمت ۵۰۰ تومان

(اقتصاد، بازار پیست و پلگونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

۱۲۴- گزینه «۴»

(آفرین ساپری)

الف) در نقطه (الف) ۸ عدد شکلات و ۱ عدد بستنی خریداری شده است و

در نقطه (ب) فرد می‌تواند ۴ عدد شکلات و ۳ عدد بستنی بخرد. بنابراین

هزینه فرصت حرکت از نقطه (الف) به نقطه (ب)، ۴ عدد شکلات است که

از خرید آن صرف‌نظر شده است. $(8 - 4 = 4)$ برای اینکه بدانیم مقدار

هزینه فرصت چقدر است ابتدا باید مبلغ کل بودجه فرد و سپس قیمت هر

عدد شکلات را محاسبه کنیم.

میلیون تومان است، می‌توان گفت: هزینه فرصت تولید ۲۰۰۰ جفت بیشتر کفش، برابر با ۴۰۰ عدد یا ۶۰۰ میلیون تومان ($1/5 \times 400 = 600$) کیف است که از تولید آن صرف‌نظر کرده‌ایم.

ج) نقطه F، زیر منحنی مرز امکانات تولید است و تولید در این نقطه «ناکارا» است. حال اگر شرکت تعدادی کارگر را تنها برای تولید کفش بیشتر استخدام کند، در این صورت از نقطه F، به نقطه D جابه‌جا می‌شویم.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۲)

۱۲۶- گزینه «۴» (موردی ضیائی)

بازی اقتصاد نیازمند یک داور (تنظیم‌گر) است که به آن دولت می‌گویند. کسب و کارها با گرفتن مجوزهای لازم به دولت اجازه می‌دهند که بر عملکردشان نظارت کند. مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آنها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند. حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند و مثلاً دارایی‌هایی را که متعلق به آنها نیست تصرف نکنند.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست ۵، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۲۷- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمان‌های)

الف) قیمت گوجه‌فرنگی فروخته شده به کارخانه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده:

$$= 550 + (500 \times \frac{10}{100}) = 550$$

ب) مالیات بر ارزش افزوده جمع شده توسط کارخانه

$$= 750 \times \frac{10}{100} = 75$$

ج) جمع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده:

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر =

$$= 1250 \times \frac{10}{100} = 125$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست ۵، صفحه ۶۳)

تعداد کل بستنی خریداری شده $\times$ قیمت هر عدد بستنی = کل بودجه فرد
تومان $3,000 \times 5 = 15,000$ = کل بودجه فرد

$$\frac{15,000}{10} = \frac{\text{کل بودجه فرد}}{\text{تعداد کل شکلات خریداری شده}} = \text{قیمت هر عدد شکلات}$$

تومان $= 1,500$

هزینه فرصت برابر با ۴ عدد شکلات است که از خرید آن صرف‌نظر شده است، بنابراین:

هزار تومان $6 =$ تومان $6,000 = 4 \times 1,500$ = هزینه فرصت

ب) باید محاسبه کنیم با خرید ۹ عدد شکلات چه مقدار از بودجه فرد خرج می‌شود. بنابراین:

تومان $9 \times 1,500 = 13,500$ = بودجه خرج شده

تومان $15,000 - 13,500 = 1,500$ = بودجه باقی‌مانده

با توجه به اینکه فرد کل بودجه خود را خرج نکرده است در زیر نمودار قید بودجه قرار می‌گیرد. چون تنها ۱,۵۰۰ تومان از بودجه فرد باقی می‌ماند، او نمی‌تواند هیچ مقداری بستنی خریداری کند (قیمت هر عدد بستنی ۳ هزار تومان است). اما می‌تواند مبلغ ۱,۵۰۰ تومان را پس‌انداز کند.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۲۵- گزینه «۴» (کتاب آبی پیمان‌های)

الف) بررسی قسمت «الف» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ با توجه به منحنی مرز امکانات تولید، با فرض ثابت ماندن منابع کشور، تولید در نقطه B غیرقابل دستیابی است.

گزینه «۲»: صحیح است.

گزینه «۳»: صحیح است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ در نقطه C میزان تولید کفش، برابر با ۱۰۰۰ جفت است و در نقطه E میزان تولید کفش، برابر با ۵۰۰ جفت است. در نتیجه میزان تولید کفش در نقطه C، ۵۰۰ جفت بیشتر از میزان تولید این کالا در نقطه E است.

ب) در نقطه E میزان تولید کفش، برابر با ۵۰۰ جفت، و میزان تولید کیف برابر با ۱۰۰۰ عدد است. در نقطه D میزان تولید کفش، برابر با ۲۵۰۰ جفت، و میزان تولید کیف برابر با ۶۰۰ عدد است. با حرکت از نقطه E به نقطه D، میزان تولید کفش ۲۰۰۰ جفت افزایش می‌یابد و میزان تولید کیف ۴۰۰ عدد کاهش می‌یابد. با توجه به اینکه قیمت هر عدد کیف ۱/۵

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۲۸ دی

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
سیدمحمدرضا مهدوی	ویراستار مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۱

(ممدیر اصفهانی)

متن صورت سؤال اعتقاد دارد بخش عمده‌ای از خلاقیت انسان در دوران ابتدایی زندگی او شکل می‌گیرد و این یعنی خلاقیت از نظر نویسنده امری اکتسابی است، به ویژه این که از این موضوع نتیجه می‌گیرد توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان در اداره‌ی کلاس درس اهمیت ویژه‌ای دارد. دقت کنید عبارت گزینه ۳ «هم عبارت درستی است. ولی «فرض بدیهی» متن نیست.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۳

(ممدیر اصفهانی)

نویسنده بند دوم متن را در ادامه‌ی تبیین نقش الگوی معلم بیان کرده است، که آموزش غیرمستقیم است در برابر آموزش مستقیم.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۳

(ممدیر اصفهانی)

عبارت گزینه پاسخ اعتقاد دارد رفتار خشونت‌آمیز دسته اول کودکان، از میل به تقلید از بزرگسالان ناشی می‌شود که عاملی تأثیرگذار در آزمایش است و لزوماً مفهوم تأثیرپذیری ندارد.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۲

(ممدیر اصفهانی)

واژه‌ی «پیش: قبل» در خط دوم متن به اشتباه «بیش: بیشتر» نوشته شده است.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۱

(ممدیر اصفهانی)

نگاه صوفیان به خداوند تا پیش از رابعه خشک و از ترس و اندوه بوده است و رابعه از این «بکائیان: گریه‌کنندگان» دور است.

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۳

(ممدیر اصفهانی)

وجه تمایز نگاه رابعه به زهد و رابطه‌ی انسان با خداوند، نگاه عاشقانه‌ی اوست و این که باید از حبّ بهشت و ترس از دوزخ دوری کرد. حافظ در بیت پاسخ، نه دنیی و نه عقبی را پاسخگوی نیازهای خود نمی‌داند و در برداشت عرفانی، می‌توانیم این را طلب یار از یار بدانیم، نه طلب چیزی دیگر از یار.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۲

(کتاب استعداد تحلیلی هوش کلامی، بر اساس کنکور رکتی سال ۱۳۹۳)

نبود نام پدر امیر و مریم در مستندات سال ۱۳۲۰ بیمارستان، به این معنا نیست که او در سال ۱۳۱۸ متولد شده است. به شرطی می‌توان از نبودن نام پدر امیر و مریم در مستندات سال ۱۳۲۰ بیمارستان به متولد سال ۱۳۱۸ بودن او رسید که او حتماً در یکی از این دو سال متولد شده باشد.

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۲

(فرزاد شیرممدلی)

کافی بود فقط به یکان‌ها توجه کنید، ولی مجموع اعداد، ۱۹۲۴ است:

$$\begin{aligned} & [م = ۴۰] + [ر = ۲۰۰] + [غ = ۱۰۰۰] + [س = ۶۰] + [ح = ۸] + [ر] = \\ & [۲۰۰] + [ن = ۵۰] + [ل = ۱] + [ل = ۳۰] + [ه = ۵] + [س = ۶۰] + [ر] = \\ & [۲۰۰] + [ک = ۲۰] + [ن = ۵۰] \end{aligned}$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۴

(فرزاد شیرممدلی)

$$\begin{aligned} & \text{حمل: } ۷۸ \\ & \text{اسد: } ۶۵ \\ & \text{جدی: } ۱۷ \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & [ح = ۸] + [م = ۴۰] + [ل = ۳۰] \\ & [۱ = ل] + [س = ۶۰] + [د = ۴] \\ & [ج = ۳] + [د = ۴] + [ی = ۱۰] \end{aligned}$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۰- گزینه ۴

(ممدیر کنبی)

واژه‌ی «پوک» مدنظر است:

$$[ب = ۲] + [و = ۶] + [ک = ۲۰]$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۱- گزینه ۱

(فرزاد شیرممدلی)

واژه‌ی «تولد» ساخته می‌شود که معنای «به دنیا آمدن» دارد.

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۲- گزینه ۲

(فرزاد شیرممدلی)

واژه‌ی «عنابی» مدنظر است.

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۳- گزینه ۳»

(فاطمه, اسخ)

کار باقی مانده، به اندازه سه ساعت کار با ظرفیت پنجاه درصد هشت گرمکن است و توان ما پنج گرمکن با ظرفیت پنجاه درصد و دو گرمکن با ظرفیت هفتادوپنج درصد است. اگر توان هر گرمکن $\square$ باشد، داریم:

$$3 \times \frac{1}{2} \square \times 8 = x \times ((5 \times \frac{1}{2} \square) + (2 \times \frac{3}{4} \square))$$

$$\Rightarrow 12 \square = x \times 4 \square \Rightarrow x = 3$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۴- گزینه ۲»

(ممیر کنی)

$$a * b = (a - b)(|a - b|)$$

پس:

$$8 * 6 = 2^2 = 4$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۵- گزینه ۳»

(فرزاد شیرمهرن)

عدد روی هر شکل، تعداد چندضلعی‌های مجاور آن را نشان می‌دهد. «مجاور» به این معنا که همه یا بخشی از ضلع با همه یا بخشی از ضلعی از چندضلعی دیگر و یا رأسی از آن با رأس چندضلعی دیگری در تماس باشد.

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۶- گزینه ۴»

(فاطمه, اسخ)

الگوی صورت سؤال نه مربع چهار در چهار دارد که در سه ردیف و سه ستون آمده‌اند و از بالا به پایین، هر مربع کوچک، در هر انتقال 90° ساعتگرد جابه‌جا می‌شود.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه ۱»

(فاطمه, اسخ)

اگر شکل به جای پر شمال غربی رسم می‌شد، الگوی جایگزینی

سه خط $\leftarrow \rightarrow$ در همه پرها درست می‌بود.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه ۴»

(فاطمه, اسخ)

اگر تعداد بخش‌های رنگی شکل زوج باشد، از «الف» و اگر فرد باشد، از «ب» استفاده شده است. همچنین هم‌سو بودن شبه دایره‌های نته‌ها با «د» و هم‌سو نبودن آن‌ها با «ج» نشان داده شده است.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه ۱»

(فاطمه, اسخ)

وجه‌های روبه‌روی هم با حذف مربع‌های داده‌شده:

الف) ۳ و ۴/۸ و ۵/۶ و ۷

ب) ۳ و ۴/۸ و ۲/۶ و ۵

ج) ۳ و ۴/۸ و ۵/(۱-۶) و ؟

د) ۳ و ۴/؟ و ۵/(۱-۶) و ۷

(هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه ۳»

(ممیر اصفهانی)

از دید شخص درون تابلو، نوار از «بالا چپ» به «پایین راست» می‌رود. در «بالا چپ» پشت ستون است و در «پایین راست» جلوی ستون.

(هوش غیرکلامی)